

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

*AKTUALIZACJA ZASAD SPORZĄDZANIA
NAPRAWCZYCH PROGRAMÓW OCHRONY POWIETRZA W STREFACH*

Warszawa, 2008 r.

Praca sfinansowana z środków V PI EFP Phare na zamówienie Ministerstwa Środowiska

Wykonawca:

Leszek Ośródka

Spis rzeczy

1. WPROWADZENIE	4
2. DOŚWIADCZENIA PŁYNĄCE Z ANALIZY DOTYCHCZASOWYCH POP	5
3. PROGRAMY OCHRONY POWIETRZA W ŚWIETLE DYREKTYWY 2008/50/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY W SPRAWIE JAKOŚCI POWIETRZA I CZYSTSZEGO POWIETRZA DLA EUROPY	6
4. MOŻLIWOŚĆ ODROCZENIA TERMINÓW I WYŁĄCZENIE Z OBOWIĄZKU STOSOWANIA OKREŚLONYCH WARTOŚCI DOPUSZCZALNYCH.....	9
5. CEL SPORZĄDZANIA POP	13
6. PODSTAWY PRAWNE W ZAKRESIE SPORZĄDZANIA POP	14
6.1. Procedura działań administracyjnych – uregulowania ustawowe	15
6.2. Procedura działań administracyjnych – uregulowania wykonawcze	16
7. WSPÓLDZIAŁANIE ORGANÓW ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ, SAMORZĄDOWEJ I SPOŁECZEŃSTWA W TWORZENIU I REALIZACJI POP	16
8. PROCEDURA TWORZENIA POP	19
8.1. W oparciu o jakie zanieczyszczenia i jakie stężenia należy budować POP	19
8.2. Struktura tworzenia POP	24
9. MATERIAŁY NIEZBĘDNE DO OPRACOWANIA POP	24
10. ZASIĘG PRZESTRZENNY ANALIZ I POP	26
11. MOŻLIWOŚCI POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZANIECZYSZCZEŃ TRANSGRANICZNYCH.....	27
12. MOŻLIWOŚCI POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY PRZYCZYNĄ PRZEKROCZEŃ ZANIECZYSZCZEŃ SĄ ICH PREKURSORY WPROWADZANE DO POWIETRZA Z INNEJ STREFY	29
13. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU WYSTĘPOWANIA PRZEKROCZEŃ WARTOŚCI DOPUSZCZALNYCH W SĄSIADUJĄCYCH STREFACH	29
14. PROCEDURA WYKONYWANIA POP – INFORMACJA DLA SAMORZĄDU	30
14.1. Inwentaryzacja emisji na potrzeby POP	30
14.2. Określenie stanu istniejącego oraz prognozowanego pola stężeń imisji objętego POP	32
15. PROCEDURA SPRAWOZDAWCZOŚCI WYKONANIA I REALIZACJI POP	48

1. Wprowadzenie

Celem pracy jest weryfikacja opracowanych w 2003 r. „Zasad sporządzania naprawczych programów ochrony powietrza w strefach”. Dokument ten powstał przed opracowaniem w kraju pierwszych naprawczych programów ochrony powietrza. W dalszym ciągu tekstu naprawcze programy ochrony powietrza będą zwane programami ochrony powietrza (POP). W związku z tym, że od pierwszej oceny jakości powietrza w strefach upłynęły 6 lat, niezbędne jest zaktualizowanie wspomnianych wytycznych, uwzględniając doświadczenia, jakie zostały nabyte podczas dotychczasowych prac nad POP. Aktualizacja tego dokumentu jest konieczna ze względu na potrzebę uwzględnienia nowych wymagań unijnych m. in. Decyzji Komisji z dnia 20 lutego 2004 r. ustanawiającej zasady składania informacji na temat planów i programów wymaganych na mocy dyrektywy Rady 96/62/WE w związku z wartościami dopuszczalnymi dla niektórych substancji zanieczyszczających otaczające powietrze, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/107/WE z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu. Ponadto ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz. U. Nr 175, poz. 1462 z późn. zm.) wprowadziła zmiany odnośnie właściwości organów w sporządzaniu i wdrażaniu POP.

Wyżej wymienione akty prawne w ostatnich miesiącach zostały wdrożone do polskiego prawodawstwa poprzez m.in. nowelizację ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska Poś (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150) oraz odpowiednie akty wykonawcze, których obowiązywanie przedstawiono w niniejszej aktualizacji.

W pracy wykorzystano między innymi doświadczenia płynące z:

- przeanalizowania dotychczas wykonanych w kraju POP;
- zebrania opinii na temat procesu opracowywania programów i rozporządzeń wojewody;
- przeanalizowania wybranych POP wykonanych w innych państwach Unii Europejskiej.

Przygotowanie zaktualizowanego tekstu „Zasad sporządzania naprawczych programów ochrony powietrza w strefach”, polegało w szczególności na uwzględnieniu:

- potrzeb wynikających z dotychczasowych doświadczeń przy opracowywaniu programów oraz wymagań Decyzji 2004/224/WE ustanawiającej zasady składania informacji na temat planów i programów wymaganych na mocy dyrektywy Rady 96/62/WE w związku z wartościami dopuszczalnymi dla niektórych substancji zanieczyszczających otaczające powietrze;
- zaproponowaniu ścieżki postępowania w przypadku, gdy przyczyną przekroczenia są zanieczyszczenia transgraniczne (współdziałanie marszałka województwa nadgranicznego z jego odpowiednikiem w kraju sąsiadującym);

- wyznaczeniu ścieżki postępowania w przypadku, gdy przyczyną przekroczeń dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń są ich prekursory wprowadzane do powietrza na terenie innej strefy;
- wyznaczeniu ścieżki postępowania w przypadku wystąpienia przekroczenia tego samego zanieczyszczenia w sąsiadujących strefach i możliwości tworzenia dla nich wspólnego POP;

a także wynikało z:

- poszerzenia wymagań związanych z transpozycją do polskiego prawa dyrektywy 2004/107/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu;
- uwzględnieniu wyników dyrektywy 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i w sprawie czystszej powietrza dla Europy.

Opracowanie niniejsze ma służyć jako materiał pomocniczy dla administracji rządowej i samorządowej zaangażowanej w opracowywanie i uzgadnianie POP. Pozwala ono na ujednoczenie podejścia do opracowywania POP w skali kraju.

Dzięki „Aktualizacji zasad ...”, ułatwione będzie współdziałanie administracji ochrony środowiska różnych szczebli i jednostek administracyjnych. Łatwiejsze będzie także wywiązanie się z obowiązku sprawozdawczości o wykonanych w kraju POP oraz o postępach w realizacji programów, czego wymaga od państw członkowskich Komisja Europejska.

W pracy zawarto podstawy metodyczne pozwalające właściwie przygotować materiały do uchwały sejmiku wojewódzkiego, która formalnie usankcjonuje POP jako element prawa miejscowego. „Aktualizacja zasad sporządzania naprawczych programów ochrony powietrza” nie ma statusu aktu prawnego. Oznacza to, że w zapisach uchwały sejmiku wojewódzkiego i wydawanych na jej podstawie decyzji administracyjnych nie należy powoływać się na zawarte w nim zalecenia jako wymagania formalne.

2. Doświadczenia płynące z analizy dotychczasowych POP

Dotychczasowe POP powstawały w oparciu o obowiązujące zasady przed rokiem 2003 r. i z tego powodu nie mogły obejmować aktów prawnych, które powstały po ich wydaniu. W szczególności istotne znaczenie miało Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczeń powietrza (Dz. U. Nr 63, poz. 63). W związku z tym programy dotąd opracowane nie zawsze odpowiadały wymogom i celom, jakie stanowiło wspomniane rozporządzenie.

Nie można mieć zastrzeżeń, co do treści merytorycznych tych prac. Zostały one wykonane,

zgodnie z aktualną wiedzą i starannością. Niestety wykonawcy nie ustrzegli się błędu niespójności w zakresie jasnej prezentacji wyników.

O ile jest to zrozumiałe dla POP wykonywanych przed dniem publikacji cytowanego wyżej rozporządzenia, o tyle jest trudne do zrozumienia po tej dacie.

Główne uwagi dotyczą:

- zbyt rozwlekłego i nie dotyczącego istoty sprawy opisu strefy składającego się z informacji istotnych z ogólnogeograficznego i turystycznego punktu widzenia;
- zbyt opisowego przedstawiania danych pomiarowych i z modelowania (np. przedstawienie różnych substancji w formie opisowej, a nie tabelarycznie);
- braku jednoznacznego przyporządkowania stacji pomiarowej dla konkretnego kodu sytuacji przekroczenia (obszarowi), w szczególności w aglomeracjach, gdzie przekroczenia poziomu dopuszczalnego wystąpiły na kilku stacjach;
- braku jednoznacznego określenia całkowitej liczby przekroczeń poziomu dopuszczalnego na stacji pomiarowej;
- wybiórczych danych odnośnie identyfikacji stacji pomiarowej (kod krajowy i międzynarodowy stacji, współrzędne geograficzne, typ stacji i typ obszaru);
- braku opisowego wyznaczenia terenu, którego dotyczy obszar przekroczenia,
- braku precyzyjnych danych dotyczących tła regionalnego i całkowitego oraz brak pozostałych danych identyfikujących obszar, gdzie poziom substancji został przekroczony;
- niezbyt staranne udokumentowanie działań naprawczych (obok udokumentowanych modelowo działań strategicznych brak jest precyzyjniejszych danych dotyczących lokalnych działań naprawczych). Dodatkowo nakłady finansowe podawane są niejednorodnie (w sumach globalnych lub w rozbiu na koszty jednostkowe, wymóg stanowi też przedstawienie kosztów w EURO, a nie tylko w PLN).

Reasumując, dotychczas sporządzone POP spełniały obowiązujące wymagania prawne, a największy ich mankament to pewna nieadekwatność do zakresu i sposobu przekazywania wymaganych informacji na temat zanieczyszczeń powietrza do Ministerstwa Środowiska i Komisji Europejskiej.

3. Programy ochrony powietrza w świetle dyrektywy 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy (CAFE)

Pomimo znacznej poprawy jakości powietrza w dalszym ciągu obserwuje się negatywne skutki jego zanieczyszczenia. W tym kontekście, Wspólnotowy 6 Program Działań na rzecz ochrony środowiska postuluje rozwój strategii tematycznej dotyczącej

zanieczyszczenia powietrza (Komunikat Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego, COM(2005)446 z 21.09.2005 r.) w celu osiągnięcia "poziomów jakości powietrza, które nie powodują znacznego negatywnego wpływu oraz zagrożenia dla zdrowia ludzkiego i środowiska naturalnego". Komisja Europejska zbadła, czy obecnie obowiązujące przepisy będą wystarczające dla osiągnięcia celów wyznaczonych przez wspólnotowy program do roku 2020. Analiza ta objęła poziom przyszłych emisji i ich wpływ na zdrowie i środowisko, w oparciu o dostępne, najlepsze informacje naukowe i dane dotyczące zdrowia. Wynik nie był zadowalający. Okazało się, bowiem, że nie będzie wystarczających efektów nawet przy skutecznym wdrażaniu obecnie obowiązującego prawodawstwa. W sprawozdaniu dotyczącym strategii w sprawie zanieczyszczenia powietrza posłowie Parlamentu Europejskiego wzywali do przyjęcia bardziej ambitnych celów w zakresie zmniejszenia emisji zanieczyszczeń, w szczególności koncentracji tlenków azotu, lotnych związków organicznych i pyłów zawieszonych PM2.5.

Wobec powyższego „Strategia tematyczna dotycząca zanieczyszczenia powietrza” wyznaczyła cele tymczasowe w dziedzinie zanieczyszczenia powietrza na terenie UE i zaproponowała środki umożliwiające ich realizację. Jednym z celów strategicznych jest uproszczenie prawodawstwa w sprawie jakości powietrza, a tam gdzie to stosowne zweryfikowanie pozostałych aktów prawnych (np. krajowe poziomy emisji). Takim aktem prawnym towarzyszącym Strategii jest dyrektywa 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy. Nowa Dyrektywa konsoliduje w jeden instrument prawny Dyrektywę Rady 96/62/WE z dnia 27 września 1996 r. w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza, dyrektywę Rady 1999/30/WE z dnia 22 kwietnia 1999 r. odnoszącą się do wartości dopuszczalnych dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu i tlenków azotu oraz pyłu i ołowiu w otaczającym powietrzu, dyrektywę 2000/69/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 listopada 2000 r. dotyczącą wartości dopuszczalnych benzenu i tlenku węgla w otaczającym powietrzu, dyrektywę 2002/3/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lutego 2002 r. odnoszącą się do ozonu w otaczającym powietrzu oraz decyzję Rady 97/101/WE z dnia 27 stycznia 1997 r. ustanawiającą system wzajemnej wymiany informacji i danych pochodzących z sieci i poszczególnych stacji dokonujących pomiarów zanieczyszczeń otaczającego powietrza w państwach członkowskich. Ostatnia, czwarta dyrektywa pochodna - dyrektywa 2004/107/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu, zostanie włączona w późniejszym terminie, w ramach uproszczonego procesu „kodyfikacji”.

W zakresie programów ochrony powietrza (POP) zwanych w dyrektywie 2008/50/WE planami ochrony powietrza, zaproponowano następujące rozwiązania, o których mowa w art.

23:

„1. W przypadku, gdy w określonej strefie lub aglomeracji, poziomy zawartości zanieczyszczeń w powietrzu jednej lub kilku substancji przekraczają wartości dopuszczalne lub wartości docelowe, powiększone o odpowiednie marginesy tolerancji, państwa członkowskie zapewniają opracowanie planów ochrony powietrza dla przedmiotowych stref i aglomeracji w celu dotrzymania odpowiednich wartości dopuszczalnych lub wartości docelowych określonych w załącznikach XI i XIV.

W przypadku przekroczenia wartości dopuszczalnych, których termin wejścia w życie wygasł, plan w zakresie ochrony powietrza określa odpowiednie działania, tak, aby okres, w którym nie są one dotrzymane, był jak najkrótszy. Plan w zakresie ochrony powietrza może ponadto zawierać szczególne środki służące ochronie wrażliwych grup ludności, w tym dzieci.

Plany ochrony powietrza zawierają, co najmniej informacje określone w załączniku XV, sekcja A i mogą zawierać środki zgodne z art. 24. Plany te są niezwłocznie przekazywane Komisji, nie później jednak niż dwa lata po zakończeniu roku, w którym zaobserwowano pierwsze przekroczenie.

W przypadku, gdy plany muszą zostać przygotowane lub zrealizowane w odniesieniu do kilku rodzajów zanieczyszczeń, państwa członkowskie w miarę potrzeb przygotowują i realizują zintegrowane plany ochrony powietrza obejmujące wszystkie przedmiotowe zanieczyszczenia.

2. Państwa członkowskie, w miarę możliwości, zapewniają spójność z planami wymaganymi na mocy dyrektywy 2001/80/WE, dyrektywy 2001/81/WE lub dyrektywy 2002/49/WE, aby osiągnąć stosowne cele dotyczące środowiska”.

Plany ochrony powietrza powinny zawierać (załącznik XV Sekcja A dyrektywy 2008/50/WE)

- 1) Lokalizację obszaru przekroczenia danego zanieczyszczenia
 - a) region,
 - b) miasto (mapa),
 - c) stacja monitoringowa (mapa, współrzędne geograficzne).
- 2) Informacje ogólne
 - a) rodzaj strefy (obszar miejski, przemysłowy lub wiejski),
 - b) szacunkowa wielkość zanieczyszczonego obszaru (km²) oraz liczba ludności narażona na oddziaływanie zanieczyszczenia,
 - c) użyteczne dane klimatyczne,
 - d) właściwe dane topograficzne,
 - e) dostateczne informacje na temat rodzaju celów wymagających ochrony w danej strefie.

- 3) Odpowiedzialne władze
Nazwiska i adresy osób odpowiedzialnych za przygotowanie i wykonanie planów ochrony powietrza.
- 4) Charakter i ocenę zanieczyszczenia
 - a) stężenie zaobserwowane w poprzednich latach (przed wdrożeniem środków poprawy jakości powietrza),
 - b) stężenie mierzone od momentu rozpoczęcia projektu,
 - c) techniki stosowane przy ocenie.
- 5) Pochodzenie zanieczyszczenia
 - a) wykaz głównych źródeł emisji odpowiedzialnych za zanieczyszczenie (mapa),
 - b) łączna ilość emisji z tych źródeł (t/rok),
 - c) informacje o napływie zanieczyszczeń z innych regionów.
- 6) Analizę sytuacji
 - a) szczegóły dotyczące czynników odpowiedzialnych za przekroczenie (np. transport, w tym transport transgraniczny, tworzenie się wtórnych substancji zanieczyszczających w atmosferze),
 - b) informacje o możliwych do podjęcia środkach poprawy jakości powietrza.
- 7) Informację dotyczące środków lub projektów poprawy jakości powietrza, czyli
 - a) środki lokalne, regionalne, krajowe i międzynarodowe,
 - b) zaobserwowane rezultaty stosowania tych środków.
- 8) Informację dotyczące środków lub projektów podjętych w celu zmniejszenia zanieczyszczenia po wejściu w życie niniejszej dyrektywy
 - a) wykaz i opis wszystkich środków wymienionych w projekcie,
 - b) harmonogram realizacji,
 - c) oszacowanie planowanej poprawy jakości powietrza i przewidywanego czasu potrzebnego na osiągnięcie tych celów.
- 9) Informację dotyczące środków lub projektów planowanych lub analizowanych w perspektywie długoterminowej.
- 10) Wykaz publikacji, dokumentów, opracowań itp.

4. Możliwość odroczenia terminów i wyłączenie z obowiązku stosowania określonych wartości dopuszczalnych

Należy podkreślić, że dyrektywa 2008/50/WE dopuszcza możliwość odroczenia terminów realizacji i wyłączenie z obowiązku stosowania określonych wartości dopuszczalnych w sytuacjach przedstawianych w art. 22:

„1. W przypadku, gdy, w określonej strefie lub aglomeracji, zgodność z wartościami dopuszczalnymi dla dwutlenku azotu lub benzenu nie może być osiągnięta w terminach

określonych w załączniku XI, państwa członkowskie mogą odroczyć ustalone terminy maksymalnie o pięć lat w odniesieniu do danej strefy lub aglomeracji, pod warunkiem, że opracowany został plan w zakresie jakości powietrza zgodnie z art. 23 dla strefy lub aglomeracji, której dotyczyć ma odroczenie terminu. Plan ochrony powietrza powinien być uzupełniony informacjami określonymi w załączniku XV, sekcji B odnoszącymi się do tych zanieczyszczeń i wykazywać, w jaki sposób przed upływem odroczonego terminu zostanie osiągnięta zgodność w zakresie wartości dopuszczalnych.

2. W przypadku, gdy w określonej strefie lub aglomeracji zgodność z wartościami dopuszczalnymi dla PM₁₀ określonymi w załączniku XI nie może być osiągnięta ze względu na szczególne lokalne warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń, niekorzystne warunki klimatyczne lub transgraniczny charakter zanieczyszczenia, państwo członkowskie zostaje wyłączone z obowiązku stosowania tych wartości dopuszczalnych, po spełnieniu warunków określonych w ust. 1 oraz wykazaniu przez to państwo członkowskie, że podjęto wszelkie odpowiednie środki na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym w celu dotrzymania terminów.

3. W przypadku stosowania ust. 1 lub 2 państwo członkowskie zapewnia, że wartości dopuszczalne każdego zanieczyszczenia nie są przekraczane o więcej niż margines tolerancji dla danego zanieczyszczenia określony w załączniku XI.

4. Państwa członkowskie informują Komisję o przypadkach, które ich zdaniem wymagają stosowania ust. 1 lub 2 i przekazują plan ochrony powietrza, o którym mowa w ust. 1, wraz ze odpowiednimi informacjami potrzebnymi Komisji do oceny, czy spełniono konieczne warunki. W swojej ocenie, Komisja uwzględni przewidywane skutki działań podjętych przez państwa członkowskie dla jakości otaczającego powietrza w państwach członkowskich teraz i w przyszłości, jak również przewidywane skutki obecnych działań wspólnotowych oraz planowanych działań wspólnotowych, które ma zaproponować Komisja, na jakość otaczającego powietrza.

W przypadku, gdy w terminie dziewięciu miesięcy od daty otrzymania powyższego powiadomienia Komisja nie zgłosi zastrzeżeń, wymogi ust. 1 lub 2 uznaje się za spełnione.

W razie zastrzeżeń Komisja może zażądać od państw członkowskich dostosowania lub przygotowania nowych planów ochrony powietrza.

W przypadku opracowywania planu ochrony powietrza, w celu odroczenia ustalonych terminów o pięć lat dla osiągnięcia zgodności z wartościami dopuszczalnymi dla dwutlenku azotu, benzenu (art. 22 ust.1 dyrektywy) zawartość planu musi być rozszerzona:

A) O informacje na temat stanu wdrażania następujących dyrektyw:

- 1) Dyrektywa 70/220/EWG Rady z dnia 20 marca 1970 r. w sprawie działań, jakie mają być podjęte w celu ograniczenia zanieczyszczania powietrza przez emisje

- z pojazdów silnikowych.
- 2) Dyrektywa 94/63/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie kontroli emisji lotnych związków organicznych (LZO) wynikających ze składowania paliwa i jego dystrybucji z terminali do stacji paliw.
 - 3) Dyrektywa 97/68/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 1997 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do środków dotyczących ograniczenia emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych z silników spalinowych montowanych w maszynach samojezdnych nieporuszających się po drogach.
 - 4) Dyrektywa 98/70/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 1998 r. odnosząca się do jakości benzyny i olejów napędowych
 - 5) Dyrektywa 1999/13/WE Rady z dnia 11 marca 1999 r. w sprawie ograniczenia emisji lotnych związków organicznych spowodowanej użyciem organicznych rozpuszczalników podczas niektórych czynności i w niektórych urządzeniach.
 - 6) Dyrektywa 1999/32/WE Rady z dnia 26 kwietnia 1999 r. odnosząca się do redukcji zawartości siarki w niektórych paliwach ciekłych.
 - 7) Dyrektywa 2000/76/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 grudnia 2000 r. w sprawie spalania odpadów.
 - 8) Dyrektywa 2001/80/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2001 r. w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza z dużych obiektów energetycznego spalania.
 - 9) Dyrektywa 2001/81/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2001 r. w sprawie krajowych poziomów emisji dla niektórych rodzajów zanieczyszczenia powietrza.
 - 10) Dyrektywa 2004/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie ograniczeń emisji lotnych związków organicznych w wyniku stosowania rozpuszczalników organicznych w niektórych farbach i lakierach oraz produktach do odnawiania pojazdów.
 - 11) Dyrektywa 2006/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie efektywności wykorzystania energii przez odbiorców końcowych oraz usług energetycznych.
 - 12) Dyrektywa 2005/33/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 lipca 2005 r. zmieniająca dyrektywę 1999/32/WE w odniesieniu do zawartości siarki w paliwach okrętowych.

13) Dyrektywa 2005/55/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 września 2005 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do działań, które należy podjąć przeciwko emisji zanieczyszczeń gazowych i cząstek stałych przez silniki wysokoprężne stosowane w pojazdach oraz emisji zanieczyszczeń gazowych z silników o zapłonie iskrowym zasilanych gazem ziemnym lub gazem płynnym stosowanych w pojazdach.

14) Dyrektywa 2008/1/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 wrześ15 stycznia 2008 r. dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli.

B) O informacje o środkach ograniczenia zanieczyszczenia powietrza, których wdrożenie jest rozważane – na właściwym szczeblu lokalnym, regionalnym lub krajowym – w związku z realizacją celów jakości powietrza, w tym:

- a) ograniczenie emisji ze źródeł stałych poprzez zagwarantowanie, by małe i średnie stałe obiekty energetycznego spalania (łącznie z tymi do spalania biomasy) były wyposażone w urządzenia do kontroli emisji lub zastąpione innymi;
- b) ograniczenie emisji z pojazdów poprzez instalowanie w nich urządzeń do kontroli emisji. Należy wziąć pod uwagę możliwość wykorzystania bodźców ekonomicznych w celu przyspieszenia wdrożenia;
- c) w celu ograniczenia emisji, zamówienia na pojazdy, paliwa oraz urządzenia do spalania powinny być realizowane przez organy publiczne zgodnie z podręcznikiem na temat ekologicznych zamówień publicznych, w tym także zamówienia na zakup:
 - nowych pojazdów, w tym pojazdów o niskiej emisji,
 - usług transportowych z wykorzystaniem ekologicznie czystszych pojazdów,
 - stałych źródeł energetycznego spalania o niskiej emisji,
 - paliw o niskiej emisji dla stałych i mobilnych źródeł;
- d) środki podjęte w celu ograniczenia emisji z transportu poprzez planowe zarządzanie ruchem drogowym (w tym wycena kosztów związanych z zatorami drogowymi, zróżnicowanie opłat za parking lub inne bodźce ekonomiczne, tworzenie "stref niskiej emisji");
- e) środki zachęcające do szerszego wykorzystania mniej zanieczyszczających rodzajów transportu;
- f) zapewnienie wykorzystywania paliw o niskiej emisji w małych, średnich i dużych źródłach stałych oraz w źródłach mobilnych;
- g) środki podjęte w celu ograniczenia zanieczyszczenia powietrza poprzez system

wydawania zezwoleń na mocy dyrektywy 96/61/WE, poprzez plany krajowe przewidziane na mocy dyrektywy 2001/80/WE i poprzez wykorzystanie instrumentów ekonomicznych takich jak podatki, opłaty i handel uprawnieniami do emisji;

- h) w odpowiednich przypadkach środki służące ochronie zdrowia dzieci lub innych wrażliwych grup.”

Ponieważ art. 22 pkt 2 dyrektywy dopuszcza możliwość odroczenia terminów realizacji i wyłączenia z obowiązku stosowania określonych wartości dopuszczalnych w odniesieniu do PM10 ze względu na niekorzystne warunki klimatyczne, szczególne lokalne warunki rozprzestrzeniania zanieczyszczeń poza obowiązkiem wpływającym z zapisów wspomnianego punktu dyrektywy, na państwie członkowskim ubiegającym się o tego rodzaju zwolnienie leży obowiązek dokonania szczególnej staranności przy przygotowywaniu realizacji, a także monitorowania tworzonych, w tych sytuacjach POP. Odnosi się to także do trybu i sposobu raportowania takich programów na potrzeby Unii Europejskiej. Najnowsze, będące na etapie konsultacji (maj, 2008 r.) nie opublikowane jeszcze wytyczne w sprawie raportowania POP dla krajów ubiegających się o derogacje wymagają bardzo starannego i wszechstronnego rozpoznania sytuacji przekroczenia, prognozowania rozwoju sytuacji, tworzenia i realizacji działań naprawczych.

Istnieje możliwość ubiegania się o derogacje do końca bieżącego roku pod warunkiem spełnienia wymogów opisanych w cytowanym wyżej artykule dyrektywy.

5. Cel sporządzania POP

Zgodnie z przyjętą dyrektywą 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i w sprawie czystszej powietrza dla Europy tzw. plany ochrony powietrza (tu zwane programami - POP) w przypadku, gdy w określonej strefie lub aglomeracji poziomy zawartości zanieczyszczeń jednej lub kilku substancji przekroczą wartości dopuszczalne lub docelowe powiększone o odpowiednie marginesy tolerancji, państwa członkowskie zapewniają opracowanie planów ochrony powietrza dla tych stref i aglomeracji. Istotną sprawą jest to, aby plany ochrony powietrza, w przypadku przekroczenia substancji dopuszczalnych, których termin wejścia w życie wygasł, określał odpowiednie działania tak, aby okres, w którym nie były one dotrzymane był jak najkrótszy. Ponadto plan w zakresie ochrony powietrza powinien zawierać środki służące ochronie wrażliwych grup ludności, w tym dzieci. Zapis ten dyrektywy znajduje swą transpozycję także w ustawodawstwie polskim.

POP jest elementem trwałej polityki ekologicznej kraju i wymusza działania wszędzie tam, gdzie wyniki pomiarów bieżącej oceny jakości powietrza prowadzonej w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wykazują przekraczanie ustalonych poziomów stężeń zanieczyszczeń w powietrzu. Działania te muszą być elementem strategii ekologicznej,

podporządkowanej realizacji celów makroskalowych oraz celów regionalnych i lokalnych. Realizacja wymagań ekologicznych, a tym bardziej zwiększanie wymagań ponad powszechnie obowiązujące nie może odbywać się bez uwzględnienia uwarunkowań gospodarczych, ekonomicznych i społecznych.

Wypełnienie tych określonych wymagań może wpłynąć na konkurencyjność wytwarzanych produktów. Równocześnie może mieć znaczący wpływ na koszty życia ludzi oraz poprawę jego jakości, gdyż część zadań lub wymaganych zachowań może zostać skierowana bezpośrednio do realizacji przez pojedynczego obywatela.

Nowe podejście prawodawcy (ustawa Poś) przewiduje zróżnicowanie POP ze względu na osiągnięcie różnych celów:

- 1) **Cel osiągnięcie w określonym terminie (ew. przywrócenie) i utrzymanie poziomów dopuszczalnych.** Dotyczyć będzie to POP dla następujących substancji SO₂, NO₂, NO_x, benzenu, CO, PM10 i Pb, przy czym w przypadku PM10 konieczna jest analiza pod kątem zanieczyszczenia powietrza pyłem pierwotnym oraz prekursorami pyłu drobnego.
- 2) **Cel osiągnięcie poziomów docelowych za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych do 2013 roku - metale ciężkie i B(α)P oraz 2010 roku - ozon.** Dotyczyć to będzie POP dla następujących substancji As, Cd, Ni i B(α)P w PM10 oraz ozonu.
- 3) **Cel osiągnięcie do 2020 roku poziomu celu długoterminowego (w przypadku przekraczania poziomu celu długoterminowego dla ozonu),** za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych w ramach wojewódzkich POP (w przypadku ozonu konieczna będzie analiza pod kątem zanieczyszczenia powietrza prekursorami ozonu).

6. Podstawy prawne w zakresie sporządzania POP

Do zasadniczych przepisów prawnych określających kryteria ustanawiania, szczegółowe wymagania oraz zasady tworzenia POP należą:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 kwietnia 2006 w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza (Dz. U. Nr 63, poz. 445).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy ochrony powietrza. (Dz. U. Nr 38, poz. 221).

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu. (Dz. U. Nr 47, poz. 281).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 marca 2008 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. Nr 52, poz. 310).
- Projekt *Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza.*
- Projekt *Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu.*

6.1. Procedura działań administracyjnych – uregulowania ustawowe

Marszałek Województwa na podstawie art. 91, ust.1 ustawy Poś w terminie 12 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomu substancji w powietrzu i klasyfikacji stref (o których mowa w art. 89, ocena i klasyfikacja stref musza być wykonane corocznie do 31 marca, przez właściwy WIOŚ), przedstawia do zaopiniowania właściwym starostom projekt uchwały w sprawie POP mającego na celu osiągnięcie dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu.

Według powyższej ustawy Poś, art. 87, pkt 2 strefę stanowi:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców większej niż 250 tysięcy, lub
- obszar jednego lub więcej powiatów położonych na obszarze tego samego województwa, nie wchodzący w skład aglomeracji, o której mowa powyżej.

Starosta jest zobowiązany do wydania opinii w terminie miesiąca od dnia otrzymania o projektu POP. Z kolei sejmik województwa w terminie 15 miesięcy od daty otrzymania wyników oceny poziomu substancji w powietrzu i klasyfikacji stref określa w drodze uchwały, POP. (art. 91 ust. 3 Poś). Jednocześnie marszałek województwa określa przyczyny przekroczeń substancji w powietrzu i informuje ministra właściwego do spraw środowiska o działaniach podejmowanych w celu zmniejszenia emisji tych substancji (art. 91, ust. 4 ustawy Poś).

Dla stref, w których stwierdzono przekroczenie poziomu docelowego substancji (art. 89, ust. 4 ustawy Poś) sejmik wojewódzki, w terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny substancji w powietrzu i klasyfikacji stref, o których mowa w art. 89, ust. 1 ustawy Poś (po zasięgnięciu opinii właściwych starostów) określa, w drodze uchwały, POP mający na celu osiągnięcie poziomów docelowych substancji w powietrzu. Jednocześnie starosta zobowiązany jest do zachowania miesięcznego okresu, od dnia otrzymania projektu uchwały w sprawie POP, do wydania opinii w sprawie programu ochrony powietrza dla stref, w których należy dążyć do osiągnięcia poziomów docelowych w powietrzu (art. 91, ust. 6 ustawy Poś). Dla stref, w których został przekroczony poziom dopuszczalny lub docelowy więcej niż jednej substancji, można sporządzić wspólny POP dotyczący tych substancji (art.

91 ust. 7 ustawy Poś).

W przypadku, gdy przyczyny przekroczeń w strefach leżą na terenie innego województwa niż zlokalizowane są strefy, właściwi marszałkowie mają ustawowy obowiązek współdziałać w sporządzaniu POP.

Należy także pamiętać, iż marszałek województwa musi zapewnić możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie POP (art. 91 ust. 9 ustawy Poś). W przypadku występowania na obszarach województwa stref, gdzie poziom substancji przekracza poziom celu długoterminowego osiągnięcie tego ostatniego musi być jednym z celów wojewódzkich programów ochrony środowiska (art. 91a, ustawy Poś).

6.2. Procedura działań administracyjnych – uregulowania wykonawcze

Minister Środowiska w drodze rozporządzenia z dnia 8 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy ochrony powietrza (Dz. U. Nr 38, poz. 221), określił wymagania, jakim powinny odpowiadać POP, mające na celu:

- 1) osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu;
- 2) osiągnięcie poziomów docelowych substancji w powietrzu, w tym:
 - a) ozonu tam, gdzie to możliwe technicznie i uzasadnione ekonomicznie,
 - b) arsenu, kadmu, niklu i benzo(α)pirenu jako wskaźnika wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych tam, gdzie to możliwe technicznie i uzasadnione ekonomicznie.

Szczegóły postępowania przy realizacji POP w zakresie określonym w wyżej wspomnianym rozporządzeniem przedstawiono dalej.

7. Współdziałanie organów administracji rządowej, samorządowej i społeczeństwa w tworzeniu i realizacji POP

Ważnym elementem tworzenia POP jest właściwe jego umocowanie w środowisku, którego realizacja programu dotyczy.

W zakresie tworzenia POP konieczna jest hierarchizacja zależnie od rodzaju substancji zanieczyszczającej i skali zanieczyszczenia.

Generalnie POP powinny być tworzone na szczeblu:

- krajowym,
- regionalnym,
- lokalnym.

Osobnym zagadnieniem jest współpraca przy tworzeniu POP w przypadku zanieczyszczeń transgranicznych. Ta problematyka została poruszona w rozdziale 11.

Skala krajowa POP powinna dotyczyć programów dedykowanych zanieczyszczeniom pyłowym w szczególności w aspekcie określenia tzw. krajowego i zagranicznego. Wydaje się

zasadnym stworzenie „Krajowego Programu Ochrony Powietrza w zakresie pyłu”, który uwzględniałby przede wszystkim te aspekty, które są trudne do oszacowania na poziomie strefy lub kilku stref (poziom tła krajowego z podziałem na źródła naturalne i antropogeniczne, napływ transgraniczny). Program ten powinien również zawierać prognozy tła krajowego pyłu przy uwzględnieniu prognozy rozwoju gospodarki i ochrony powietrza w tym zakresie. Tylko na poziomie krajowym można z właściwej perspektywy ocenić warunki tła naturalnego i napływu transgranicznego wykorzystując instrumenty polityczne, gospodarcze i naukowe pozwalające na obiektywną ocenę tego problemu. Ocena taka dokonywana na poziomie regionalnym, bądź lokalnym nie jest w stanie przedstawić obiektywnych kryteriów oceny choćby ze względu na niejednorodną metodykę oceny i niepełny dostęp do źródeł informacji.

W mniejszym stopniu, choć wydaje się to też godnym rozważenia jest tworzenie krajowego POP dla ozonu. Ze względu na to, że zanieczyszczenie ozonem jest wynikiem reakcji chemicznych i fotochemicznych jego prekursorów, które stanowią substancje pochodzące także spoza obszaru strefy i z obserwacji wynika, że źródło ich pochodzenia może być lokalizowane daleko poza strefą objętą programem.

Dla ozonu zasadnym wydaje się także tworzenie POP na poziomie regionalnym (kilku stref, w praktyce województw) leżących w podobnych warunkach geograficznych (klimatycznych i topograficznych).

W proces przygotowania i realizacji POP powinno być włączonych szereg instytucji różnych szczebli. Obok organów administracji publicznej i służb ochrony środowiska w opracowanie programu powinny być zaangażowane jednostki działające w obszarze objętym programem, które z racji swojej działalności mogą wpływać na standard jakości powietrza (gospodarka komunalna i transport, przedsiębiorstwa energetyki cieplnej, dostawcy mediów energetycznych itp.). W tworzenie programu powinny także uczestniczyć grupy eksperckie z zakresu ochrony i inżynierii środowiska.

Istotnym problemem jest finansowanie POP. Dzięki zmianom ustawy Poś została otwarta linia finansowa zgodnie z art. 410c „Środki Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy mogą być przeznaczone na dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez jednostki budżetowe”, jednocześnie ważnym elementem powinno być uwzględnienie przez marszałków województw problemu związanego z POP przy tworzeniu Regionalnych Programów Operacyjnych.

Analiza dotychczasowych POP, a także uwagi ich wykonawców potwierdzają, jak ważnym elementem zarządzania jakością powietrza, a wręcz środowiska, jest POP. Wydaje się zasadne, potraktowanie POP jako pewnego działania ciągłego, w którego realizację zaangażowani są twórcy nie tylko na etapie opracowywania dokumentu, ale przez cały proces jego wdrażania, realizacji i monitorowania wyników. POP powinien być zatem

traktowany jako permanentny proces, którego rozpoczęciem jest podjęcie decyzji o konieczności przygotowania dokumentu POP, a zakończeniem rozliczenie jego wykonania. Takie potraktowanie POP wymaga pewnych nowatorskich rozwiązań.

Proponuje się ustanowienie Komitetu Sterującego, którego zadaniem byłoby czuwanie nad prawidłowością wykonania zarówno samego POP, jako dokumentu, jak również monitorowanie jego realizacji od momentu przyjęcia uchwały przez właściwy sejmik wojewódzki do faktycznego zakończenia projektu. Struktura Komitetu mogłaby być następująca:

- Kierownik Projektu POP stający na czele projektu, który ze względu na istotną rolę POP w kształtowaniu polityki ekologicznej (strefy, województwa, bądź kraju) byłby odpowiednio umocowaną prawnie osobą z jednostki administracyjnej odpowiedzialny za uchwalenie wykonania POP:
 - odpowiednio delegowany przez właściwego ministra ds. środowiska przedstawiciel Departamentu odpowiedzialnego za politykę jakości powietrza dla programów krajowych,
 - delegowany przez Marszałka województwa (lub kilku województw w przypadku wspólnych programów) przedstawiciel Wydziału Urzędu Marszałkowskiego odpowiedzialnego za politykę jakości powietrza w danym regionie (województwie).
- Komitet Sterujący w skład, którego wchodziłoby:
 - Główny Wykonawca Projektu po stronie Wykonawcy POP i osoba odpowiedzialna za kontakty z Wykonawcą ze strony Zamawiającego opracowanie POP,
 - przedstawiciel (bądź przedstawiciele) samorządów lokalnych, dla których POP byłby realizowany,
 - przedstawiciel WIOŚ,
 - grupa ekspertów regionalnych i lokalnych reprezentujących główne podmioty i instytucje, które zarówno zajmują się planowaniem przestrzennym, gospodarką komunalną, ochroną środowiska a także przedstawiciele PEC i dystrybutorzy innych mediów,
 - przedstawiciele instytucji lokalnych o uznanym autorytecie (naukowcy i eksperci praktycy zajmujący się problematyką ochrony środowiska, w tym w szczególności ochroną powietrza),
 - przedstawiciel Wojewódzkiej Komisji Ocen Oddziaływania na Środowisko.

Zadaniem Komitetu Sterującego byłaby szeroko rozumiana kontrola nad opracowaniem samego dokumentu POP, ale także monitorowanie jego realizacji aż do momentu jego zakończenia. Rozwiązanie takie zostało między innymi przyjęte przy realizacji jednego z

pierwszych w kraju POP wykonywanego w 2002 roku dla wybranych stref i aglomeracji województwa śląskiego.

8. Procedura tworzenia POP

8.1. W oparciu o jakie zanieczyszczenia i jakie stężenia należy budować POP

POP są tworzone dla stref, w których zgodnie z wykonywaną corocznie oceną jakości powietrza za rok poprzedni, przekroczone zostały poziomy dopuszczalne lub docelowe substancji w powietrzu. W ocenie uwzględniane są wszystkie zanieczyszczenia wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2008 r., Nr 47, poz. 281) z uwzględnieniem podziału osiągniętych celów, o czym była mowa w rozdziale 5.

W POP muszą być uwzględnione również wszystkie zanieczyszczenia, dla których w ocenie rocznej stwierdzono przekroczenie poziomu dopuszczalnego lub docelowego powiększonego o margines tolerancji (jeżeli jest on określony dla danego zanieczyszczenia i czasu uśredniania).

Warto wspomnieć, że bezwzględny obowiązek wykonywania POP dotyczy zarówno substancji, dla których w wyniku oceny rocznej stwierdzono przekroczenie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu (SO₂, NO₂, NO_x, benzenu, CO, PM10 i Pb, przy czym w przypadku PM10 konieczna jest analiza pod kątem zanieczyszczenia powietrza pyłem pierwotnym oraz prekursorami pyłu drobnego), jak też i przekroczeń poziomów docelowych. W przypadku przekroczeń poziomów docelowych możliwe jest jednak niepodjęcie określonych działań naprawczych, jeżeli nie są one ekonomicznie uzasadnione wszak pod warunkiem przeanalizowania takich sytuacji i ich odpowiedniego udokumentowania.

Zgodnie z ustawą Poś dla stref, w których został przekroczony poziom więcej niż jednej substancji, niezbędne będzie opracowanie wspólnego POP dotyczącego wszystkich tych substancji.

Zgodnie z wymogami art. 91, pkt 3 ustawy Poś, jeżeli przyczyny wywołujące przekroczenia dopuszczalnych, bądź docelowych poziomów substancji w powietrzu w strefach występują na terenie innego województwa niż zlokalizowane są strefy, wymagane jest współdziałanie marszałków w tworzeniu takich programów.

Podobnie w przypadku, gdy sytuacja taka zdarzy się w strefach przygranicznych wskazane jest współdziałanie marszałka województwa z jego odpowiednikiem w państwie sąsiednim. Wobec braku szczegółowych uregulowań prawnych w tym zakresie (tylko niektórzy marszałkowie województw przygranicznych mają podpisane porozumienia ze swymi odpowiednikami w sąsiednim państwie) sugeruje się stosowanie procedury zawartej w

postanowieniach art. 92a ustawy Poś. Z uwagi na wprowadzenie rozporządzeniem w uzdrowiskach i na obszarów ochrony uzdrowiskowej zaostrzonych norm jakości powietrza, to w strefach, w których występują takie obszary, i gdzie stwierdzono przekroczenie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu, niezbędne jest uwzględnienie tych zaostrzonych standardów przy opracowywaniu POP. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu, wyróżnia poziomy dla niektórych substancji w powietrzu, zróżnicowane ze względu na:

- I. ochronę zdrowia ludzi – poziomy dopuszczalne z wyłączeniem uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej (załącznik 1), poziomy docelowe (załącznik 3) i poziomy celów długoterminowych (załącznik 4);
- II. ochronę roślin – poziomy dopuszczalne z wyłączeniem uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej (załącznik 1), poziomy docelowe (załącznik 3) i poziomy celów długoterminowych (załącznik 4);
- III. w uzdrowiskach i na obszarach ochrony uzdrowiskowej w rozumieniu ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. Nr 167, poz. 1399) – poziomy dopuszczalne (załącznik 2).

W tabeli 1 przedstawiono zestawienie substancji i kryteriów, które podlegają analizie w ocenie rocznej i dla których dokonuje się klasyfikacji stref. POP musi obejmować działania i analizy dotyczące wszystkich tych zanieczyszczeń i kryteriów, dla których stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych, powiększonych o margines tolerancji (jeżeli został określony) lub docelowych w rocznej ocenie jakości powietrza.

AKTUALIZACJA ZASAD SPORZĄDZANIA NAPRAWCZYCH PROGRAMÓW OCHRONY POWIETRZA
W STREFACH

Tabela 1. Poziomy dla niektórych substancji w powietrzu, zróżnicowane ze względu na ochronę zdrowia ludzi, ochronę roślin na terenie kraju oraz w uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej (źródło: Dz. U. 2008 r., Nr 47, poz. 281).

L.p.	Nazwa substancji (numer CAS)	Okres uśredniania wyników pomiarów	Poziomy niektórych substancji w powietrzu			Dopuszczalna częstość przekroczenia poziomu dopuszczalnego ¹⁾ , docelowego w roku kalendarzowym		Margines tolerancji [$\mu\text{g}/\text{m}^3$] ²⁾				Termin osiągnięcia poziomu substancji w powietrzu
			teren kraju ochrona zdrowia ludzi	uzdrowiska i obszary ochrony uzdrowiskowej	teren kraju ochrona roślin	2007 r.	2008 r.	2009 r.	od 2010 r.			
										teren kraju	uzdrowiska	
<i>Poziomy dopuszczalne (załącznik 1, 2)</i>												
1.	Benzen (71-43-2)	rok kalendarzowy	5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	4 $\mu\text{g}/\text{m}^3$		-	-	3	2	1	0	2010 r.
2.	Dwutlenek azotu (10102-44-0)	jedna godzina	200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$		18 razy	-	30	20	10	0	2010 r.
		rok kalendarzowy	40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	35 $\mu\text{g}/\text{m}^3$		-	-	6	4	2	0	2010 r.
	Tlenki azotu ³⁾ (10102-44-0, 10102-43-9)	rok kalendarzowy			30 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	-	-	0	0	0	0	2003 r.
3.	Dwutlenek siarki (7446-09-5)	jedna godzina	350 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	350 $\mu\text{g}/\text{m}^3$		24 razy	-	0	0	0	0	2005 r.
		24 godziny	125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$		3 razy	-	0	0	0	0	2005 r.
		rok kalendarzowy i pora zimowa (okres od 01 X do 31 III)			20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	-	-	0	0	0	0	2003 r.
4.	Ołów ⁴⁾ (7439-92-1)	rok kalendarzowy	0,5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	0,5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$		-	-	0	0	0	0	2005 r.
5.	Pył zawieszony PM10 ⁵⁾	24 godziny	50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$		35 razy	35 razy	0	0	0	0	2005 r.
		rok kalendarzowy	40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$		-	-	0	0	0	0	2005 r.
6.	Tlenek węgla (630-08-0)	osiem godzin	10 000 ⁶⁾ $\mu\text{g}/\text{m}^3$			-	-	0	0	0	0	2005 r.
		8 godzin		5 000 $\mu\text{g}/\text{m}^3$			-	-				
<i>Poziomy docelowe (załącznik 3)</i>												
1.	Arsen ⁷⁾ (7440-380-2)	rok kalendarzowy	6 ng/m ³			-						2013 r.
2.	Benzo(α)piren ⁷⁾	rok kalendarzowy	1 ng/m ³			-						2013 r.

AKTUALIZACJA ZASAD SPORZĄDZANIA NAPRAWCZYCH PROGRAMÓW OCHRONY POWIETRZA
W STREFACH

L.p.	Nazwa substancji (numer CAS)	Okres uśredniania wyników pomiarów	Poziomy niektórych substancji w powietrzu			Dopuszczalna częstość przekroczenia poziomu dopuszczalnego ¹⁾ , docelowego w roku kalendarzowym		Margines tolerancji [$\mu\text{g}/\text{m}^3$] ²⁾				Termin osiągnięcia poziomu substancji w powietrzu
			teren kraju ochrona zdrowia ludzi	uzdrowiska i obszary ochrony uzdrowiskowej	teren kraju ochrona roślin	2007 r.	2008 r.	2009 r.	od 2010 r.			
										teren kraju	uzdrowiska	
	(50-32-8)											
3.	Kadm ¹⁾ (7440-02-9)	rok kalendarzowy	5 ng/m ³			-						2013 r.
4.	Nikiel ¹⁾ (7440-02-0)	rok kalendarzowy	20 ng/m ³			-						2013 r.
5.	Ozon (10028-15-6)	osiem godzin	120 ⁶⁾ $\mu\text{g}/\text{m}^3$			25 dni ⁸⁾						2010 r.
		okres wegetacyjny (1V - 31VII)			18 000 ²⁾¹⁰⁾ $\mu\text{g}/\text{m}^3 \cdot \text{h}$	-						2010 r.
<i>Poziomy celów długoterminowych (załącznik 4)</i>												
1.	Ozon (10028-15-6)	osiem godzin	120 ¹⁰⁾ $\mu\text{g}/\text{m}^3$									2020 r.
		okres wegetacyjny (1V - 31VII)			6 000 ⁹⁾ $\mu\text{g}/\text{m}^3 \cdot \text{h}$							2020 r.

Objaśnienia:

- 1) W przypadku programów ochrony powietrza, o których mowa w art. 91 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, częstość przekroczenia odnosi się do poziomu dopuszczalnego wraz z marginesem tolerancji.
- 2) Dotyczy poziomów dopuszczalnych ze względu na ochronę zdrowia ludzi.
- 3) Suma dwutlenku azotu i tlenku azotu w przeliczeniu na dwutlenek azotu.
- 4) Suma metalu i jego związków w pyłe zawieszonym PM10.
- 5) Stężenie pyłu o średnicy aerodynamicznej ziaren do 10 μm (PM10) mierzone metodą wagową z separacją frakcji lub metodami uznanymi za równorzędne.
- 6) Maksymalna średnia ośmiogodzinna spośród średnich kroczących, obliczanych co godzinę z ośmiu średnich jednogodzinnych w ciągu doby. Każdą tak obliczoną średnią 8-godzinną przypisuje się dobie, w której się ona kończy. Pierwszym okresem obliczeniowym dla każdej doby jest okres od godziny 17:00 dnia poprzedniego do godziny 01:00 danego dnia. Ostatnim okresem obliczeniowym dla każdej doby jest okresom godziny 16:00 do 24:00 tego dnia czasu środkowoeuropejskiego CET.
- 7) Całkowita zawartość tego pierwiastka w pyłe zawieszonym PM10, a dla benzo(α)piranu całkowita zawartość benzo(α)piranu w pyłe zawieszonym PM10.
- 8) Liczba dni z przekroczeniem poziomu docelowego w roku kalendarzowym uśredniona w ciągu kolejnych trzech lat. W przypadku braku danych pomiarowych z trzech lat dotrzymanie dopuszczalnej częstości przekroczeń sprawdza się na podstawie danych pomiarowych z co najmniej jednego roku.
- 9) Wyrażony jako AOT 40, które oznacza sumę różnic pomiędzy stężeniem średnim jednogodzinny wyrażonym w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ a wartością 80 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, dla każdej godziny w ciągu doby pomiędzy godziną 8:00 a 20:00 czasu środkowoeuropejskiego CET, dla której stężenie jest większe niż 80 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Wartość tę uznaje się za dotrzymaną, jeżeli nie przekracza jej średnia z takich sum obliczona dla okresów wegetacyjnych z pięciu olejnych lat. W przypadku braku danych pomiarowych z pięciu lat dotrzymanie tej wartości sprawdza się na podstawie danych pomiarowych z co najmniej trzech kolejnych lat. W przypadku gdy w serii pomiarowej występują braki, obliczoną wartość AOT 40 należy pomnożyć przez iloraz liczby możliwych terminów pomiarowych do liczby wykonanych w tym okresie pomiarów.
- 10) Wartość uśredniona dla kolejnych pięciu lat. W przypadku braku danych pomiarowych z pięciu lat dotrzymanie dopuszczalnej częstości przekroczeń sprawdza się na podstawie danych pomiarowych z co najmniej trzech lat.

8.2. Struktura tworzenia POP

POP powinien zawierać:

- analizę możliwych do podjęcia działań, analizę efektów działań podstawowych (wymaganych przepisami nie dotyczącymi bezpośrednio POP) i harmonogram tych działań - jest to tzw. część obowiązkowa.
- listę działań naprawczych (wykraczających poza działania obowiązkowe wymagane przepisami nie dotyczącymi bezpośrednio POP) wraz z terminami realizacji i kosztami w przypadku stwierdzenia braku możliwości dotrzymania poziomów dopuszczalnych bądź docelowych zawartych w rozporządzeniu (Dz. U. Nr 38, poz. 221).

POP, których celem jest osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz osiągnięcie poziomów docelowych ozonu i WWA w powietrzu powinny składać się z trzech części:

- opisowej,
- wyszczególniającej obowiązki i ograniczenia wynikające z realizacji programu,
- uzasadnienia zakresu określonych i ocenionych zagadnień.

Wymagania dotyczące arsenu, kadmu, niklu i B(α)P są nieco bardziej ogólne.

Szczegółowe wymagania, jakie powinny zawierać POP określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać POP (Dz. U. Nr 38, poz. 221).

9. Materiały niezbędne do opracowania POP

Podstawową do sporządzania POP są wyniki oceny rocznej jakości powietrza na bazie której strefę kwalifikuje się do sporządzania POP. Dodatkowo pomocne w sporządzaniu POP będą wszelkie informacje pozwalające określić i ocenić istniejące, a także oszacować prognozowane poziomy zanieczyszczenia powietrza, w tym aktualne i prognozowane wielkości emisji zanieczyszczeń, w oparciu, o które można będzie dokonać analizy aktualnych oraz przewidywanych poziomów stężeń zanieczyszczeń w strefie, a następnie formułować działania naprawcze.

Przy opracowywaniu POP powinny być wykorzystane następujące informacje:

- dane zawarte w raporcie z corocznej oceny jakości powietrza w danej strefie/strefach,
- dane - Europejskiej Agencji Środowiska (European Environment Agency, EEA), o stężeniach zanieczyszczeń powodowanych emisją ze źródeł zlokalizowanych poza granicami Polski,
- dane o stężeniach zanieczyszczeń powodowanych emisją ze źródeł krajowej energetyki zawodowej,
- szacowane dane o stężeniach zanieczyszczeń w strefach powodowanych emisją z

województw z obszaru Polski,

- informacje zawarte w gminnych, powiatowych i wojewódzkich programach ochrony środowiska,
- wynikające z uwarunkowań planów zagospodarowania przestrzennego terenu, projektów strategii rozwoju regionalnego, oraz istnienia obszarów ograniczonego użytkowania, stref ochronnych obiektów i obszarów chronionych na mocy odrębnych przepisów,
- zawarte w projektach polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, których opracowywanie przez centralne lub wojewódzkie organy administracji przewidziane jest w ustawach,
- o realizacji zobowiązań w zakresie ograniczania emisji do powietrza w wyniku podpisanych umów międzynarodowych, protokołów do konwencji, obowiązujących dyrektyw UE,
- zawarte w wykazach rodzajów i ilości substancji wprowadzanych do powietrza sporządzanych w celu notyfikacji opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska,
- zawarte w raportach o oddziaływaniu przedsięwzięć na środowisko,
- zawarte w pozwoleniach na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza,
- zawarte w charakterystyce techniczno-ekologicznej instalacji, urządzeń i rodzajów powszechnego korzystania ze środowiska, których funkcjonowanie ma lub może mieć znaczący udział w poziomach substancji w powietrzu,
- o technikach i technologiach dotyczących ograniczania wprowadzania substancji do powietrza,
- dane zawarte w Europejskim Rejestrze Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń (<http://www.prtr.pl>),
- o dokumentach BAT opracowane przez Sekretariat IPPC w Ministerstwie Środowiska,
- o pozwoleniach zintegrowanych.

Niezbędne będzie również wykorzystanie informacji na temat:

- warunków meteorologicznych charakterystycznych dla obszaru strefy i województwa, na terenie którego znajduje się strefa (dane klimatyczne, serie pomiarowe wybranych parametrów meteorologicznych),
- warunków topograficznych strefy, ze szczególnym uwzględnieniem warunków lokalnych wpływających na stężenia zanieczyszczeń,
- stężeń zanieczyszczeń notowanych w strefie (parametry statystyczne, przekroczenia stężeń dopuszczalnych, serie wyników pomiarów stężeń zanieczyszczeń),
- topografii, liczbie osób zamieszkujących i gęstości zaludnienia dla obszaru objętego

programem,

- zagospodarowania przestrzennego strefy,
- w zależności od sposobu realizacji zadań związanych z modelowaniem pola imisji zanieczyszczeń konieczny będzie dobór odpowiednich danych meteorologicznych i topograficznych w formacie użytkowanym przez dany model (np. rzeczywiste dane meteorologiczne ze stacji naziemnych i pomiarów aerologicznych lub wobec braku takiej informacji dane uzyskane z modelu prognostycznego dla obszaru modelowania przetworzone tak, aby mogły być wykorzystane przez preprocesor meteorologiczny modelu dyspersji zanieczyszczeń.

10. Zasięg przestrzenny analiz i POP

Jak wcześniej wspomniano ocenę jakości powietrza dokonuje się w strefach, które stanowią:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców większej niż 250 tysięcy, lub
- obszar zlokalizowany na terenie jednego lub więcej powiatów położonych na obszarze tego samego województwa, niewchodzący w skład aglomeracji, przy czym dla:
 - i. SO₂, NO₂, NO_x, CO i benzenu, PM10 oraz zawartego w tym pyłu Pb, As, Cd, Ni i B(α)P strefę stanowi:
 - aglomeracja (powyżej 250 tys. mieszkańców),
 - obszar jednego lub więcej powiatów położonych na obszarze tego samego województwa, nie wchodzący w skład aglomeracji;
 - ii. O₃ - strefę stanowi obszar województwa.

Zasięg przestrzenny analiz, w wielu sytuacjach, nie może być ograniczony jedynie do strefy ze stwierdzonymi obszarami przekroczeń stężeń zanieczyszczeń. Niezbędne jest dokonanie analiz w skali całego województwa, a niekiedy szczególnie, gdy obszar przekroczeń położony jest w pobliżu granic województwa, przeprowadzenie analiz obejmujących źródła emisji położone w innych województwach, a nawet poza granicami kraju.

Na podstawie przeprowadzonych analiz może się okazać, że zaistnieje konieczność określenia działań naprawczych dla źródeł emisji zlokalizowanych w pewnej odległości od strefy, w której wystąpiły przekroczenia stężeń. Zgodnie z ustawą Poś, POP należy sporządzać dla każdej strefy, dla której poziom choćby jednej substancji przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji lub w celu osiągnięcia poziomów docelowych substancji w powietrzu. W takich przypadkach wydaje się być uzasadnione tworzenie jednego programu dla kilku stref, nawet, jeżeli położone są one w odrębnych województwach. Podobna sytuacja może zaistnieć w przypadku transgranicznego przenoszenia zanieczyszczeń.

11. Możliwości postępowania w przypadku zanieczyszczeń transgranicznych

Dla potrzeb niniejszej pracy przeanalizowano możliwości współpracy transgranicznej w przypadku, gdy istnieje uzasadnione podejrzenie, że substancją zanieczyszczającą, bądź jej prekursorem są substancje emitowane z poza granicy kraju.

Niestety, brak jest rozwiązań prawnych, które w sposób obligacyjny umożliwiłyby tworzenie wspólnych POP dla stref bezpośrednio sąsiadujących z Polską. Dotyczy to zarówno krajów należących do Unii Europejskiej, jak też i leżącymi poza jej granicami. Wydaje się jednak możliwym skorzystanie z art. 92a ustawy Poś, który reguluje zasady współdziałania w sytuacjach wystąpienia przekroczeń poziomów dopuszczalnych (powiększonych o margines tolerancji) lub poziomów alarmowych w krajach sąsiedzkich dla ich adaptacji dla celów tworzenia POP w obszarach transgranicznych. Ponadto wiele województw korzystając z postanowień układów pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a graniczącymi krajami, zwłaszcza członkami Unii Europejskiej zawarło stosowne porozumienia o współpracy pomiędzy odpowiednimi władzami administracji rządowej stopnia wojewódzkiego lub administracji samorządowej, które regulują zasady m.in. ochrony środowiska. W ślad za takimi porozumieniami powoływane są tematyczne grupy robocze, których zadaniem jest bieżące ustalanie zasad wymiany informacji m.in. w zakresie źródeł zanieczyszczenia powietrza. Porozumienia takie są zawarte pomiędzy województwami przygranicznymi Polski i odpowiednimi równorzędnymi jednostkami administracji samorządowej Republiki Czeskiej i Słowackiej, a także RP i Niemcami (np. tzw. grupa Wyszehradzka). W zakresie szacowania napływu zanieczyszczeń spoza granic Polski pomocne mogą być stacje monitoringu nakierowane na badanie stężeń zanieczyszczeń transgranicznych. W tym zakresie istnieją nawet przesłanki prawne do wykorzystywania danych monitoringowych ze stacji krajów sąsiedzkich wykonujących tego rodzaju pomiary. W przypadku konieczności skorzystania z danych o wielkości emisji wybranych substancji w krajach sąsiedzkich będzie można w przyszłości skorzystać z danych Krajowego Centrum Inwentaryzacji Emisji (<http://emissions.ios.edu.pl>).

Wydaje się zatem zasadnym pilne prowadzenie rozmów pomiędzy Marszałkami województw a ich odpowiednikami z jednostek administracyjnych przygranicznych w sprawie wprowadzenia wspólnej procedury tworzenia POP w sytuacjach wymagających współdziałania.

Obiecujące jest stanowisko Parlamentu Europejskiego, które zostawia furtkę w przyszłości do działań transgranicznych. Zgodnie, bowiem art. 25 dyrektywy 2008/50/WE Transgraniczne zanieczyszczenie powietrza:

„W przypadku przekroczenia progu alarmowego, wartości dopuszczalnych lub docelowych, a

także odpowiednich marginesów tolerancji lub celów długoterminowych, spowodowanego transgranicznym przenoszeniem zanieczyszczeń lub ich prekursorów, zainteresowane państwa członkowskie przeprowadzają wspólne konsultacje i, w stosownych przypadkach, określają wspólne działania, takie jak przygotowanie wspólnych lub skoordynowanych planów ochrony powietrza zgodnych z art. 23, w celu redukcji przekroczeń poprzez zastosowanie odpowiednich, lecz proporcjonalnych środków”.

Taki zapis Dyrektywy pozwala zainteresowanym krajom członkowskim w praktyce tworzenie m.in. wspólnych programów ochrony powietrza, a co najmniej ich uzgadnianie ich zapisów na szczeblu Marszałek województwa przygranicznego – jego odpowiednik w kraju sąsiedzkim.

Dodatkowo Dyrektywa 2002/3/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lutego 2002 r. odnosząca się do ozonu w otaczającym powietrzu w artykule 8 stanowi: „Zanieczyszczenia o charakterze transgranicznym:

1. W przypadkach, gdy stężenia ozonu przekraczają wartości docelowe lub cele długoterminowe głównie w wyniku emisji prekursorów w innych Państwach Członkowskich, zainteresowane Państwa Członkowskie współpracują w miarę potrzeb przy opracowywaniu wspólnych planów i programów w celu osiągnięcia wartości docelowych lub celów długoterminowych, z wyjątkiem wypadków, gdy nie jest to osiągalne za pomocą proporcjonalnych środków. Komisja wspiera w tych wysiłkach Państwa Członkowskie. Wykonując zobowiązania wynikające z art. 11, Komisja rozważa, uwzględniając dyrektywę 2001/81/WE, w szczególności jej art. 9, czy w celu zmniejszenia emisji prekursorów odpowiedzialnych za transgraniczne zanieczyszczenia ozonem dalsze działania nie powinny być podejmowane na poziomie wspólnotowym.
2. Państwa Członkowskie, przygotowują i realizują wspólne plany działań obejmujące sąsiadujące strefy w różnych Państwach Członkowskich. Państwa Członkowskie zapewniają, że strefy sąsiadujące w różnych Państwach Członkowskich, które opracowały krótkoterminowe plany działań, otrzymują wszystkie właściwe informacje.
3. W przypadku gdy przekroczenia progów informacyjnych lub progów ostrzegawczych występują w strefach w pobliżu granic krajowych, informacje powinny zostać dostarczone jak najszybciej właściwym władzom w sąsiadujących zainteresowanych Państwach Członkowskich w celu ułatwienia dostarczania informacji ludności w tych Państwach.
4. Opracowując plany i programy określone w ust. 1 i 2 oraz przekazując informacje do publicznej wiadomości, jak określono w ust. 3, Państwa Członkowskie nawiązują w stosownych przypadkach współpracę z państwami trzecimi, ze szczególnym naciskiem na kraje kandydujące do przystąpienia”.

12. Możliwości postępowania w przypadku, gdy przyczyną przekroczeń zanieczyszczeń są ich prekursory wprowadzane do powietrza z innej strefy

W przypadku, gdy przyczyny wywołujące przekroczenia wartości dopuszczalnych lub docelowych substancji w powietrzu występują w innych strefach niż na terenie województwa na którego terenie zlokalizowane są strefy, na podstawie art. 91 pkt 8 ustawy Poś istnieje prawny obowiązek współdziałania marszałków właściwych województw w celu zidentyfikowania źródła i wdrożenia działań naprawczych. W takim przypadku celowym wydaje się powołanie wspólnego Komitetu Sterującego POP w celu koordynacji wspomnianych działań.

Bardziej skomplikowanie przedstawia się sprawa w przypadku stwierdzenia przekroczeń stężeń poziomu docelowego ozonu w strefie. Prekursory tego zanieczyszczenia, którymi są m.in. tlenki azotu, mogą być generowane daleko poza obszarem przekroczeń stężeń ozonu przyziemnego, a ich pomiar wykonywany jest jedynie w ograniczonym zakresie. W takim przypadku konieczna jest dodatkowa inwentaryzacja emisji tlenków azotu, a także niemetanowych związków organicznych. Dodatkowo przy stosunkowo wysokich temperaturach powietrza w otoczeniu lasów iglastych ozon może być generowany w wyniku przemian fotochemicznych lotnych związków organicznych emitowanych przez te drzewa. Przemiany tych prekursorów w ozon, szczególnie przy temperaturach powietrza >25°C mogą zachodzić bardzo szybko i to powodują podwyższenie stężeń lokalnych jak też w stężeń ozonu obserwowanych w dalszej odległości. Wobec tego stanu rzeczy postuluje się, aby POP dotyczące ozonu, ze względu na swój zasięg przestrzenny spowodowany dalekimi odległościami od miejsca emisji prekursorów, wysokie tło naturalne, a także warunki meteorologiczne (rozległe układy wyżowe latem) sprzyjające jego tworzeniu, koncentracji i występowaniu najczęściej na dużym obszarze (ponad obszar strefy), były sporządzane z pozycji kraju, lub regionu a nie pojedynczych stref (nawet jeżeli strefą dla zanieczyszczenia ozonem jest obszar województwa wyłączając aglomeracje).

13. Postępowanie w przypadku występowania przekroczeń wartości dopuszczalnych w sąsiadujących strefach

W przypadku, gdy wystąpi przekroczenie wartości dopuszczalnych w sąsiadujących strefach tego samego województwa, bądź w sąsiadujących strefach ościennych województw możliwe jest tworzenie wspólnego POP zgodnie z art. 91, pkt 8 i 3 ustawy Poś. Jest przy tym zalecane, aby organy sporządzające programy współdziałały z sobą w zakresie metodyki jej wykonywania, jak też i ustalania działań naprawczych.

14. Procedura wykonywania POP – informacja dla samorządu

14.1. Inwentaryzacja emisji na potrzeby POP

Inwentaryzacja emisji powinna być przeprowadzona w oparciu o zalecenia metodyczne zawarte w opracowaniu wykonanym przez Krajowe Centrum Inwentaryzacji Emisji (KCIE) pt. „Wskazówki dla wojewódzkich inwentaryzacji emisji na potrzeby ocen bieżących i programów ochrony powietrza”.

Zestawienie danych o emisji zanieczyszczeń i jej parametrach powinno być przedstawione w postaci szeregów emisyjnych opisujących rozkład przestrzenno – czasowy w przekroju doby, tygodnia i roku umożliwiający możliwe najdokładniejsze odwzorowanie procesu emisji w postaci rozkładów przestrzenno – czasowych poziomów emisji.

Zgodnie z zaleceniami KCIE, przeprowadzenie inwentaryzacji emisji obejmuje wykonanie szeregu zadań, wśród których najważniejsze to:

- identyfikacja źródeł emisji – określenie typów źródeł emisji, występujących na analizowanym terenie, do których zaliczamy: źródła punktowe, źródła powierzchniowe i źródła liniowe,
- zgromadzenie potrzebnych danych o emisji i aktywności źródła, zależnie od rodzaju źródła emisji; przy sporządzaniu inwentaryzacji należy wykorzystać dane już istniejące, takie jak informacje z systemu opłat i systemu kontroli WIOŚ, wcześniejsze inwentaryzacje oraz wyniki ocen jakości powietrza,
- określenie wielkości emisji zanieczyszczeń - uzyskane wielkości emisji, bezpośrednio od jednostek lub wyliczone na podstawie określonej metodyki szacowania emisji, należy zestawić wg rodzaju źródeł i w układzie przestrzennym.

Zależnie od specyfiki analizowanego obszaru różne rodzaje źródeł emisji mogą mieć znaczący wpływ na wielkość stężeń zanieczyszczeń w powietrzu. Obszerną listę rodzajów takich źródeł zawiera Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257, poz. 2573).

Jest sprawą niezwykle istotną, że szczególnie dla zanieczyszczeń pyłowych o przekroczeniu wartości dopuszczalnych decyduje tzw. niska emisja niezorganizowana, której szacowanie jest trudne. O ile w przypadku obszarów miejskich informacje o potencjalnej niskiej emisji niezorganizowanej można uzyskać pośrednio np. poprzez określenie gęstości zabudowy i zaludnienia, to w przypadku rozproszonej zabudowy wiejskiej oszacowanie wielkości emisji jest niezwykle trudne. W zasadzie jedyną drogą do określenia wpływu emisji

niezorganizowanej i liniowej na lokalne stężenia zanieczyszczeń jest stosowanie metod wskaźnikowych. W tych okolicznościach, szczególnie dla określenia czasowej zmienności emisji można stosować kryteria przytoczone w międzynarodowej klasyfikacji emisji SNAP, wykorzystywanej w krajowych inwentaryzacjach emisji zanieczyszczeń powietrza wykonywanych dla potrzeb Konwencji w Sprawie Transgranicznego Zanieczyszczenia Powietrza na Dłkie Odległości.

Informacja o wielkości emisji zanieczyszczeń dla źródła lub grupy źródeł emisji może być uzyskana w dwojaki sposób:

- bezpośrednio ze źródła emisji, na podstawie wykonywanych tam pomiarów ciągłych lub okresowych,
- poprzez szacowanie na podstawie danych o aktywności źródła (indywidualnych lub statystycznych) i wskaźników emisji, które w mniej lub bardziej adekwatny sposób odzwierciedlają wpływ tego źródła lub grupy źródeł na emisję zanieczyszczeń powietrza. W celu oszacowania emisji wykorzystuje się ogólną formułę:

$$\text{Emisja} = \text{aktywność} * \text{wskaźnik emisji}$$

Inwentaryzacja emisji powinna być przeprowadzona dla emisji pełnej (punktowej, liniowej, powierzchniowej) z pasa 30 km wokół strefy oraz dla emisji z emitorów punktowych, wyższych niż 30 m z pasa co najmniej 50 km wokół strefy. Dodatkowo uwzględnić należy wpływ emisji spoza województwa w postaci warunków brzegowych, wyznaczonych na podstawie wyników danych EMEP, lub wykorzystując informacje o dalekim lub transgranicznym napływie zanieczyszczeń stosując np. wybrane modele rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń (np. określenie napływu zanieczyszczeń metodą oceny trajektorii wstecznych).

Wynika to z faktu, iż zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 8 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać POP (Dz. U. Nr 38, poz. 221) konieczne jest przedstawienie informacji o napływie zanieczyszczeń na obszar, którego dotyczy program, z wyróżnieniem instalacji zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru objętego programem, instalacji zlokalizowanych na obszarze województwa, napływu od innych instalacji zlokalizowanych na terenie kraju lub za granicą.

To samo rozporządzenie nakłada na wykonawcę programu obowiązek przedstawiania wyników uzyskiwanych z modeli wykorzystywanych przy prognozowaniu poziomów zanieczyszczeń w powietrzu, w tym również substancji przyczyniających się do powstawania ozonu to jest tlenków azotu i niemetanowych związków organicznych, co stwarza obowiązek przeprowadzenia inwentaryzacji emisji tzw. prekursorów ozonu.

14.2. Określenie stanu istniejącego oraz prognozowanego pola stężeń emisji objętego POP

Obliczenia wielkości pola stężeń zanieczyszczeń wymaganych POP należy wykonać przy użyciu takich metod modelowania, których wyniki „kalibracji” są zgodne z wytycznymi zawartymi w projekcie *rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu* dotyczącymi wymagań, jakie powinny spełniać wyniki modelowania. Zalecane metody modelowania zawarto w pracy pn. “Wskazówki metodyczne dotyczące modelowania matematycznego w systemie zarządzania jakością powietrza” (MŚ, GIOŚ, Warszawa 2003 r.). Zważywszy na fakt, że wymogi prawne nakładają obowiązek przedstawienia wyników także w oparciu o emisję prekursorów zarówno pyłu jak też i ozonu, należy dokonać wyboru takiego modelu, który uwzględni przemiany chemiczne.

Model stosowany w POP powinien spełniać następujące wymagania:

- uwzględnienie zróżnicowanej rzeźby i klas użytkowania terenu,
- uwzględnienie zróżnicowania warunków meteorologicznych na badanym obszarze, czyli niestacjonarnych i niejednorodnych pól meteorologicznych,
- specyficznych warunków geograficznych jak pasma górskie i doliny, brzeg morza, bryza morska,
- uwzględnienie zmiennych w czasie emisji ze źródeł punktowych, powierzchniowych i komunikacyjnych,
- uwzględnienie przemian chemicznych, depozycji suchej i mokrej,
- zdolność wyznaczenia aerozoli organicznych i nieorganicznych z uwzględnieniem zmienności ozonu i tła amoniaku,
- uwzględnienie warunków brzegowych i początkowych – jest to szczególnie istotne dla pyłu PM_{10} i $PM_{2,5}$ oraz aerozoli wchodzących w jego skład,
- określenie napływu globalnego i regionalnego,
- przestrzenny zasięg działania modelu odpowiednim, do skali obliczeń, ale nie mniej niż 200 km,
- czasowy zasięg modelu: od 1h do 1 roku,
- możliwość współpracy z systemem GIS, na wejściu i na wyjściu modelu,
- stały rozwój systemu,
- dostęp (najlepiej bezpłatny) do źródeł programów i dokumentacji.

Do obliczeń należy wykorzystać dane dotyczące inwentaryzacji bieżącej (za rok, w którym nastąpiło przekroczenie wartości dopuszczalnej powiększonej o margines tolerancji, jeśli właściwe) a w przypadku C_6H_6 , NO_2 , O_3 , As, Cd, Ni B(α)P dla roku prognozowanego poziomu bazowego. W przypadku C_6H_6 , NO_2 i O_3 jest to rok 2010, a w przypadku As, Cd, Ni rok 2013, a także prognozę emisji w roku zakończenia realizacji POP w sytuacji

niepodejmowania żadnych dodatkowych działań, poza tymi, których podjęcie wynika z przepisów.

W oszacowaniu emisji na rok prognozy należy uwzględnić zmiany emisji wynikające z wymagań dyrektyw UE, protokołów do konwencji, wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, sektorowych programów rozwoju, planów zagospodarowania przestrzennego, decyzji administracyjnych, zmian parametrów paliw energetycznych itp. Inwentaryzacja powinna zawierać dodatkowo wykaz takich źródeł, których emisja nie może być zmieniona (np. bezpieczeństwo energetyczne, brak innego źródła zaopatrzenia w ciepło, obiekt pod ochroną, zakład przewidziany w przyszłości do likwidacji, brak możliwości zmiany organizacji ruchu pojazdów itp.).

Inwentaryzację prognozowanej emisji należy przeprowadzić dla zanieczyszczeń i ich prekursorów, dla których w rocznej ocenie jakości powietrza zostały wykazane przekroczenia wartości dopuszczalnych lub poziomów docelowych powiększonych o margines tolerancji, jeśli właściwy.

W zależności od przepisów, obliczenia przeprowadza się dla wartości średniorocznych lub średniorocznych i krótkoterminowych.

Wymagania w zakresie potrzebnych danych meteorologicznych do modelowania pola stężeń zanieczyszczeń wynikają z zastosowanych modeli i ich skali czasowej.

Zawartość POP zależnie od rodzaju substancji musi być zgodna Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 8 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy ochrony powietrza (Dz. U. Nr 38, poz. 221), a jego treść powinna wyczerpywać zadania szczegółowe opisane w rozdziale 6.

OPIS SYTUACJI PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOPUSZCZALNEGO LUB POZIOMU DOCELOWEGO

Punktem wyjścia do POP jest ocena roczna jakości powietrza wykonana na podstawie artykułu 89 ustawy Poś.

Wyniki klasyfikacji stref podaje się oddzielnie dla każdej substancji, dla której określone są poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe i poziomy celów długoterminowych.

W wyniku przeprowadzonej oceny przygotowywane jest zestawienie stref zakwalifikowanych do POP.

Analiza oceny rocznej jakości powietrza pozwala na:

- zidentyfikowanie stref, dla których należy sporządzić POP;
- zidentyfikowanie obszarów w obrębie poszczególnych stref, których dotyczy ma POP;
- zidentyfikowania zanieczyszczeń i parametrów, których dotyczy ma POP;

- sformułowanie wstępnej propozycji listy programów naprawczych dotyczących obszarów przekroczeń obejmujących więcej niż jedną strefę.

Zgodnie z *projektem rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza*, dla każdej strefy zakwalifikowanej do opracowania POP podaje się następujące informacje:

- 1) nazwę strefy;
- 2) kod strefy;
- 3) podstawę zakwalifikowania do POP (w tym dla każdego kryterium, substancji, czasu uśredniania);
- 4) obszar przekroczeń:
 - a) nazwę (miasta, miejscowości, gminy, dzielnicy),
 - b) obszar (km²),
 - c) liczbę mieszkańców.

Łącznie z zestawieniem, wyniki klasyfikacji stref oraz obszary przekroczeń wartości kryterialnych powinny być przedstawione są na mapach. Na mapach przedstawione też mogą być rozkłady odpowiednich parametrów z serii stężeń zanieczyszczeń (stężenia średnie roczne i wybrane parametry dla stężeń krótkookresowych), o ile ilość informacji jest wystarczająca do wykreślenia ciągłego pola wybranego parametru. Odpowiednie fragmenty wspomnianych tabel i map, odnoszące się do strefy, której dotyczy opracowywany program, należy włączyć do POP jako materiał źródłowy o podstawowym znaczeniu.

ANALIZA PRZYCZYŃ PRZEKROCZENIA POZIOMU DOPUSZCZALNEGO W ROKU REFERENCYJNYM

W tym kroku powinny zostać skompletowane informacje potrzebne do tzw. opisu sytuacji przekroczeń poziomu dopuszczalnego lub docelowego, zgodnie z załącznikiem 4 tabela 2 *projektem rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza*.

W tym celu zgodnie z pkt. 6 załącznika nr 2 cytowanego projektu *rozporządzenia* należy przedstawić następujące informacje:

- 1) w oparciu o pomiary, dla każdej substancji i stanowiska, na którym stwierdzono przekroczenia, podaje się następujące informacje:
 - a) nazwę strefy,
 - b) kod strefy,
 - c) kryterium,
 - d) substancję,
 - e) czas uśredniania,

- f) kod krajowy stacji pomiarowej,
- g) listę przypadków przekroczeń poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych (terminy, wartości, przyczyny wystąpienia przekroczenia).

2) w oparciu o metody obliczeniowe, jako metody uzupełniające oceny.

W przypadku modelowego wyznaczenia obszaru przekroczenia, a także w przypadku, gdy zasób informacji jest wystarczający do wykreślenia ciągłego pola danego parametru, wykonuje się mapę rozkładów wybranych parametrów statystycznych substancji zanieczyszczających.

Nowe zasady sporządzania POP wymagają dokonania analizy przyczyn przekroczenia poziomu dopuszczalnego w roku referencyjnym, a więc w tym, w którym stwierdzono ich przekroczenie.

Szczególną uwagę należy zwrócić na określenie wielkości regionalnej wartości tła to jest szacowanego poziomu zanieczyszczeń, jaki może być wywołany na rozpatrywanym obszarze, od źródeł zlokalizowanych w odległości do 30 km od jego granicy, a także wielkości tła całkowitego to jest sumy tła regionalnego oraz oddziaływania istotnych źródeł położonych w odległości ponad 30 km do granicy rozpatrywanego obszaru.

STĘŻENIA ZANIECZYSZCZEŃ

Dwutlenek siarki, pył zawieszony PM10, tlenki azotu, dwutlenek azotu, niemetanowe lotne związki organiczne

W przypadku, gdy podstawą do zakwalifikowania strefy do POP jest stwierdzone przekroczenie stężeń dopuszczalnych rocznych (powiększonych o margines tolerancji, jeżeli istnieją) SO₂, NO₂, PM10 należy przeprowadzić analizę odpowiedzialności poszczególnych źródeł i grup źródeł za notowane przekroczenia. Poza tymi substancjami należy brać także pod uwagę niemetanowe związki organiczne, które są prekursorami ozonu. W oparciu o dane uzyskane z własnych obliczeń i źródeł należy określić udział poniższych kategorii źródeł w stężeniu średnim rocznym notowanym w obszarze przekroczeń stężeń dopuszczalnych:

- 1) ze źródeł odległych położonych ponad 30 km od obszaru przekroczenia;
- 2) ze źródeł położonych do 30 km od obszaru przekroczenia;
- 3) ze źródeł położonych na obszarze przekroczeń z podziałem na:
 - źródła niskiej emisji komunalno-bytowej,
 - emisja ze środków transportu,
 - istotne źródła punktowe;
 - inne (w tym naturalne).

Benzen i ołów

W przypadku, gdy podstawą do zakwalifikowania strefy do POP jest stwierdzone przekroczenie stężeń dopuszczalnych rocznych benzenu lub ołowiu powiększonych o margines tolerancji należy przeprowadzić analizę odpowiedzialności poszczególnych grup źródeł i źródeł leżących na obszarze przekroczeń i w promieniu 30-50 km od granic obszaru przekroczeń za notowane przekroczenia. W oparciu o inwentaryzację emisji i obliczenia modelowe należy określić udział poniższych kategorii emitorów w stężeniu średnim rocznym notowanym w obszarze przekroczeń stężeń dopuszczalnych:

- źródła niskiej emisji komunalno-bytowej,
- emisja ze środków transportu,
- istotne źródła punktowe (przemysł, zaopatrzenie w ciepło i energetyka),
- inne.

Stężenia krótkookresowe SO₂, NO₂, CO, PM₁₀, O₃

W przypadku, jeżeli konieczność realizacji programu naprawczego wynikała z przekroczenia poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji dla stężeń krótkookresowych (1 godzina, 8 godzin, 1 doba), należy na podstawie danych monitoringowych zidentyfikować i zestawić terminy występowania stężeń przewyższających poziomy dopuszczalne a następnie dla tych terminów pomiarowych należy wykonać obliczenia modelowe dyspersji zanieczyszczeń z uwzględnieniem źródeł emisji (położonych na obszarze przekroczeń i w promieniu 30-50 km od jego granic), prowadząc obliczenia w ten sposób, by można było uzyskać ocenę wpływu poszczególnych źródeł emisji lub grup źródeł emisji na występowanie ponadnormatywnych stężeń krótkookresowych.

Dodatkowo należy przeprowadzić analizę zmienności czasowej stężeń (w cyklu dobowym, tygodniowym, sezonowym) i analizę powiązania stężeń z warunkami meteorologicznymi.

W oparciu o wyniki modelowania dyspersji zanieczyszczeń, a także w oparciu o analizę powiązania stężeń z warunkami meteorologicznymi, należy przygotować zestawienie emitorów najbardziej odpowiedzialnych za występowanie krótkookresowych stężeń zanieczyszczeń przewyższających wartości dopuszczalne.

Jeżeli z analiz wynika, że emisja z istotnych źródeł punktowych (przemysł, zaopatrzenie w ciepło i energetyka) ma istotny wpływ na występowanie przekroczeń stężeń dopuszczalnych, należy dodatkowo uszeregować emitory pod względem ich znaczenia w wywoływaniu przekroczeń stężeń dopuszczalnych.

Należy także określić udział w stężeniach w obszarze przekroczeń oddziaływania emisji z emitorów położonych w obszarze przekroczeń i oddzielnie dla pozostałych źródeł położonych poza obszarem przekroczeń.

CHARAKTERYSTYKA ŹRÓDEŁ EMISJI

Charakterystyka techniczno-ekologiczna

Należy scharakteryzować pod względem techniczno-ekologicznym instalacje, urządzenia i rodzaje powszechnego korzystania ze środowiska, których występowanie ma znaczący udział w poziomach substancji w powietrzu w danej strefie.

Charakterystyka techniczno-ekologiczna źródeł punktowych powinna obejmować:

- Krótki opis procesów produkcji i rodzajów stosowanych technologii;
- Zestawienie i krótki opis źródeł emisji z podanymi parametrami emitatorów;
- Zestawienie rodzajów i ilości stosowanych surowców i paliw;
- Charakterystykę techniczną instalacji ograniczania emisji zanieczyszczeń powietrza

Charakterystyka techniczno-ekologiczna źródeł emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych powinna obejmować:

- Długość odcinków drogi/dróg, wzdłuż których występują ponadnormatywne stężenia zanieczyszczeń komunikacyjnych;
- Charakterystykę w/w odcinków dróg (liczba pasów ruchu, obudowa, urządzenia sygnalizacyjne, utrudnienia w ruchu, występowanie korków, itp.);
- Natężenie ruchu (wyrażone np. liczbą pojazdów na godzinę, liczbą pojazdów na dobę, maksymalnym godzinowym ruchem pojazdów, liczbą pojazdów w szczycie);
- Prędkość ruchu;
- Strukturę pojazdów (udział samochodów benzynowych oraz z silnikami Diesla, udział pojazdów lekkich i ciężkich).

Charakterystyka techniczno-ekologiczna źródeł emisji sektora bytowo-komunalnego powinna obejmować:

- Opis wydzielonych rejonów strefy o jednakowym sposobie ogrzewania (opalanych węglem, paliwem ciekłym lub gazowym) zaopatrywanych w ciepło z lokalnych kotłowni bądź pieców indywidualnych lub rejonów lokalizacji dużej liczby małych jednorodnych źródeł technologicznych;
- Określenie zużycia paliwa w t/rok w w/w wydzielonych rejonach;
- Określenie emisji zanieczyszczeń z wydzielonych rejonów.

Kolejnym zadaniem jest wskazanie stopnia, w jakim lokalne źródła przyczyniają się do przekroczenia poziomu dopuszczalnego lub poziomu docelowego tj.:

- Ruch pojazdów samochodowych;
- Przemysł, w tym wytwarzanie energii cieplnej i elektrycznej;
- Rolnictwo;

- Źródła związane z handlem i mieszkalnictwem;
- Źródła naturalne;
- Inne.

Ocena wpływu tych źródeł powinna być zgodna z wytycznymi zawartymi w tabeli 3, załącznika nr 4 *projektu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza*.

WARUNKI TOPOGRAFICZNE I METEOROLOGICZNE

Ze względu na istotne znaczenie topografii i lokalnych warunków klimatycznych należy mieć na uwadze określenie wpływu tych czynników na ewentualne sytuacje przekroczenia. Warunki te mogą być uzasadnieniem do uzyskania derogacji, co szerzej przedstawiono w rozdziale 4.

W związku z tym należy dokonać analizy warunków meteorologicznych. Analiza ta jest możliwa wyłącznie w przypadku jednoczesnego automatycznego, ciągłego pomiaru stężeń zanieczyszczeń i podstawowych parametrów meteorologicznych. Lokalizacja stacji musi przy tym spełniać kryteria poprawności nie tylko ze względu na reprezentatywność pomiarów stężeń zanieczyszczeń, ale również ze względu na pomiary parametrów meteorologicznych.

Poniżej zestawiono propozycje analiz, które mogą pomóc w określeniu najważniejszych czynników i źródeł emisji odpowiedzialnych za wysokie stężenia mierzone na stacji.

Róża zanieczyszczeń. Wykres łączący stężenie zanieczyszczeń z kierunkiem wiatru. W zależności od wybranego do wykresu parametru dotyczącego stężeń, róża zanieczyszczeń może obrazować dla każdego kierunku napływu powietrza nad stację pomiarową na przykład:

- średnie stężenie zanieczyszczeń;
- maksymalne stężenie zanieczyszczeń,
- częstość przekroczeń stężeń dopuszczalnych lub innych progowych wartości.

Analiza sytuacji meteorologicznych, w których notowane są wysokie stężenia zanieczyszczeń. Analiza powinna obejmować m.in. kierunek napływu powietrza, prędkość wiatru i stan równowagi atmosfery. Wysokie stężenia notowane w warunkach równowagi stałej przy niewielkich prędkościach wiatru wskazują na niską emisję, jako głównego sprawcę zanieczyszczenia. Wysokie, krótkookresowe stężenia notowane w godzinach przedpołudniowych w trakcie rozbudowywania się przyziemnej warstwy konwekcyjnej mogą wskazywać na wysokie punktowe źródła emisji.

W przypadku wysokich stężeń ozonu konieczna jest analiza głównie warunków termicznych i wielkości promieniowania słonecznego.

Dodatkowo w przypadku konieczności opracowania POP ze względu na osiągnięcie

poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu i osiągnięcie poziomu docelowego ozonu niezbędna będzie informacja dotycząca poziomu zanieczyszczenia ozonem a także tlenkami azotu i niemetanowymi związkami organicznymi w roku, dla którego jest wymagane opracowanie programów i w pięciu poprzedzających ten okres latach (chyba, że brak jest pomiarów za taki czas, wtedy należy stosować krótsze okresy).

Konieczność opracowywania POP wynika z przekroczeń poziomów dopuszczalnych (powiększonych o margines tolerancji) lub poziomów docelowych stwierdzanych na podstawie tzw. ocen rocznych. Dla wszystkich substancji (z wyjątkiem benzenu, NO₂, O₃ oraz As, Cd, Ni, B(α)P) prognozuje się tzw. poziom bazowy w roku zakończenia realizacji POP. Dla benzenu, NO₂, O₃ konieczne jest, opracowanie prognozy dotrzymywania stężeń dla tzw. roku prognozy (2010) a dla As, Cd, Ni, B(α)P konieczne jest, opracowanie prognozy dotrzymywania stężeń w roku prognozy (2013).

PROGNOZOWANY POZIOM BAZOWY ZANIECZYSZCZEŃ

Prognoza poziomu bazowego (rok prognozy) zanieczyszczeń stężeń średniokresowych SO₂, NO₂, ołowiu i PM₁₀ w roku zakończenia realizacji POP

W przypadku, gdy podstawą zakwalifikowania strefy do POP jest przekroczenie stężeń dopuszczalnych średnich rocznych (lub odpowiednio powiększonych o margines tolerancji) SO₂, NO₂, ołowiu, PM₁₀, konieczne jest wykonanie prognozy stężeń średnich rocznych odpowiednich zanieczyszczeń. Prognozę należy wykonać dla SO₂, NO₂, PM₁₀, ołowiu dla roku bazowego (ostatniego roku a dla roku prognozy 2010 w przypadku NO₂).

Ocenę dotrzymywania w roku prognozy dopuszczalnych stężeń średnich rocznych SO₂, NO₂/NO_x i PM₁₀, ołowiu na obszarze, na którym w roku bazowym, dla którego wykonana była roczna ocena jakości powietrza, stwierdzono przekroczenia wartości dopuszczalnej (powiększonej o margines tolerancji w przypadku PM₁₀ i NO₂), należy wykonać na podstawie szacowania emisji na rok prognozy uwzględniając zmiany emisji wynikające z wymagań dyrektyw UE, protokołów do konwencji, wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, sektorowych programów rozwoju, planów zagospodarowania przestrzennego, decyzji administracyjnych, zmian parametrów paliw energetycznych itp. Inwentaryzacja powinna zawierać dodatkowo wykaz źródeł emisji "nienaruszalnej" tzn. takich, w których emisja nie może być zmieniona (np. bezpieczeństwo energetyczne, brak innego źródła zaopatrzenia w ciepło, obiekt pod ochroną, zakład przewidziany w przyszłości do likwidacji, brak możliwości zmiany organizacji ruchu pojazdów itp.).

Inwentaryzację prognozowanej emisji należy przeprowadzić dla zanieczyszczeń i ich

prekursorów, dla których w rocznej ocenie jakości powietrza zostały wykazane przekroczenia wartości dopuszczalnych lub poziomów docelowych powiększonych o margines tolerancji.

Inwentaryzacja emisji powinna być przeprowadzona dla emisji pełnej (punktowej, liniowej, powierzchniowej) z pasa 30 km wokół strefy. Dodatkowo uwzględnić należy wpływ emisji spoza województwa w postaci warunków brzegowych, wyznaczonych na przykład na podstawie danych EMEP.

Prognozę emisji i stężeń zanieczyszczeń wykonuje się tylko dla tych substancji, dla których w roku bazowym stwierdzono przekroczenia wartości dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji.

Prognoza dotrzymania dopuszczalnych poziomów stężeń średniokresowych benzenu

W przypadku, gdy podstawą zakwalifikowania strefy do POP jest przekroczenie stężeń dopuszczalnych benzenu powiększonych o margines tolerancji konieczne jest wykonanie prognozy stężeń średnich rocznych odpowiednich zanieczyszczeń. Prognozę należy wykonać dla benzenu dla roku prognozy 2010.

W tym celu należy przygotować prognozę emisji dla roku prognozy benzenu z uwzględnieniem wszystkich źródeł lokalnych dla tego zanieczyszczenia tj. źródeł położonych na obszarze przekroczeń i w odległości 30-50 km od jego granic. Wraz ze wzrostem odległości od obszaru przekroczeń, dane o emisji mogą być podawane w sposób bardziej zgeneralizowany (np. dla miasta położonego 45 km od granic obszaru przekroczeń całość emisji benzenu należy podać w formie jednego emitora powierzchniowego). W oparciu o prognozowaną emisję należy wykonać obliczenia dyspersji zanieczyszczeń i uzyskać rozkład stężeń średnich rocznych benzenu na obszarze, gdzie w roku bazowym stwierdzono przekroczenia stężeń dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji. Uzyskane w ten sposób stężenia należy porównać ze stężeniem dopuszczalnym (bez marginesu tolerancji).

Prognoza dotrzymania dopuszczalnych poziomów stężeń krótkookresowych (1-godz., 8-godz., 24-godz.)

W przypadku, gdy podstawą zakwalifikowania strefy do POP jest przekroczenie stężeń dopuszczalnych krótkookresowych określonych zanieczyszczeń powiększonych o margines tolerancji konieczne jest wykonanie prognozy stężeń tych zanieczyszczeń o takim samym czasie uśredniania. Prognozę należy wykonać dla SO₂, PM₁₀, NO₂, CO dla roku bazowego (ostatniego roku prognozy a dla roku prognozy 2010 w przypadku NO₂). W tym celu należy przygotować prognozę emisji odpowiednich zanieczyszczeń w roku prognozy, dla wszystkich

źródeł lokalnych tych zanieczyszczeń i ich prekursorów tj. źródeł położonych w obszarze przekroczeń i w odległości 30-50 km od jego granic. Wraz ze wzrostem odległości od obszaru przekroczeń, dane o emisji mogą być podawane w sposób bardziej zgeneralizowany.

Decyzję o konieczności podjęcia dodatkowych działań naprawczych podejmuje się od roku, w którym stwierdzono przekroczenia wartości kryterialnych, co stanowi podstawę do rozpoczęcia procedur POP (tzw. rok bazowy).

Dla POP przygotowywanych dla obszarów i zanieczyszczeń, gdzie stwierdzono przekroczenia wartości kryterialnych przed rokiem prognozy (do 2009 dla NO₂ i benzenu) działania obejmą:

- przygotowanie, wybór i wdrożenie dodatkowych działań naprawczych (poza tymi, które mają być realizowane na mocy innych uregulowań, m.in. zawartych w programach ochrony środowiska, planach rozwoju sektora energetycznego, planach restrukturyzacji przemysłu, planach zagospodarowania przestrzennego itd., i które zostały ujęte w prognozie emisji zanieczyszczeń wykorzystanej do prognozy poziomów stężeń) i będzie to konieczne w strefach, w których:
 - w roku bazowym stwierdzono przekroczenia kryterialnych poziomów stężeń odpowiednich zanieczyszczeń (odpowiednio poziom dopuszczalny lub poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji),
 - przewidywane dla roku prognozy poziomu stężeń odpowiednich zanieczyszczeń przekraczać będą wartości dopuszczalne.

Jeżeli z prognozy stężeń dla benzenu i NO₂ dla roku 2009 wynika, że w rezultacie przewidywanych działań zapisanych w programach ochrony środowiska, planach rozwoju sektora energetycznego, planów restrukturyzacji przemysłu, planów zagospodarowania przestrzennego itd. nastąpi spadek stężeń do wartości poniżej poziomów dopuszczalnych, wówczas do uchwały sejmiku należy wprowadzić przewidywane działania związane z ograniczeniem emisji przewidziane w w/w dokumentach, dotyczące obiektów i instalacji leżących na terenie województwa.

Dla POP przygotowywanych dla obszarów i zanieczyszczeń, gdzie stwierdzono przekroczenia wartości kryterialnych w roku lub później niż w roku prognozy (2010) działania obejmą: przygotowanie, wybór i wdrożenie dodatkowych działań naprawczych w strefach, w których w roku bazowym stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów stężeń odpowiednich zanieczyszczeń.

Jeżeli spadek stężeń na obszarze, gdzie w roku bazowym wystąpiły przekroczenia poziomów dopuszczalnych uwarunkowany jest ograniczeniem emisji ze źródeł położonych na obszarze innych województw, wówczas marszałek województwa powinien wystąpić z wnioskiem do odpowiednich marszałków o wprowadzenie do ich POP działań zmierzających

do ograniczenia emisji z tych emitorów uwzględnionych w prognozie emisji.

PODJĘCIE DECYZJI O KONIECZNOŚCI WDRAŻANIA DZIAŁAŃ NAPRAWCZYCH I OKREŚLENIE OBOWIĄZKÓW ORGANÓW ADMINISTRACJI I PODMIOTÓW OBJĘTYCH PROGRAMEM

Ustalenie listy potencjalnych działań naprawczych

W oparciu o posiadane informacje dotyczące źródeł emisji, których oddziaływanie powoduje występowanie ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń w strefie, niezbędne będzie sporządzenie listy możliwych działań naprawczych z uwzględnieniem przede wszystkim:

- stopnia odpowiedzialności poszczególnych źródeł za przekroczenia,
- możliwość zmian technologii z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik (BAT),
- możliwości technicznych i technologicznych redukcji emisji,
- stopnia przekraczania obecnie i w roku prognozy wartości dopuszczalnych stężeń, zanieczyszczeń.

Przykłady potencjalnych działań naprawczych związanych z ograniczeniem uciążliwości z różnych kategorii źródeł emisji

Emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych

- Całościowe, zintegrowane planowanie rozwoju systemu transportu w aglomeracji, z uwzględnieniem między innymi zanieczyszczenia powietrza.
- Zintegrowany system kierowania ruchem ulicznym (działanie: zwiększenie płynności ruchu; ograniczenie tworzenia korków - szczególnie w obszarze o największym zanieczyszczeniu powietrza w obrębie kanionów ulic - jeżeli uniknięcie korków jest niemożliwe, to przynajmniej wyprowadzenie korków poza obszar najbardziej zagrożony).
- Budowa obwodnic drogowych miast, kierowanie ruchu tranzytowego z ominięciem miast lub ich części centralnych i najbardziej zanieczyszczonych.
- Budowa dobrze zabezpieczonych ekologicznie miejskich dróg ekspresowych przejmujących ruch tranzytowy pomiędzy poszczególnymi dzielnicami aglomeracji.
- Tworzenie stref z zakazem ruchu samochodów.
- Tworzenie stref z zakazem ruchu określonych typów pojazdów (np. ciężarowe,

niespełniające zaostzonych kryteriów ekologicznych, itp.).

- System opłat za wjazd do centrum miasta.
- Rozwój systemu transportu publicznego.
- Rozwój szynowych systemów transportu zbiorowego (tramwaje, szybkie tramwaje z wydzielonymi torowiskami, metro, kolej miejska, itd.).
- Polityka cenowa opłat za przejazdy zachęcająca do korzystania z systemu transportu publicznego.
- Preferencje dla pojazdów transportu publicznego (wydzielone pasy, sterowanie światłami na skrzyżowaniach, wjazd do obszarów z zakazem ruchu dla samochodów).
- Wydzielone w godzinach szczytu pasy ruchu wyłącznie dla transportu publicznego i samochodów z minimum 3 (4) osobami w środku.
- Organizacja systemu bezpiecznych parkingów na obrzeżach miast łącznie z systemem taniego transportu zbiorowego do centrum miasta.
- Tworzenie systemu ścieżek rowerowych.
- System płatnego parkowania w zatłoczonych centrach miast (działanie: ograniczenie liczby pojazdów szukających miejsca do parkowania, zachęta do korzystania ze środków transportu publicznego, pozyskiwanie nowych funduszy na rozwój systemu komunikacyjnego).
- Kontrole drogowe dotrzymywania standardów emisyjnych przez samochody, odpowiedni system kar za przekroczenia.
- Wspomaganie wprowadzania nowych niskoemisyjnych paliw i technologii, szczególnie w systemie transportu publicznego i służb miejskich (biopaliwa, gaz ziemny, gaz płynny, napęd elektryczny i hybrydowy, ogniwa paliwowe).

Emisja z istotnych źródeł punktowych - energetyczne spalanie paliw

- Ograniczanie powstawania zanieczyszczeń poprzez optymalne sterowanie procesem spalania.
- Podnoszenie sprawności procesu produkcji energii.
- Zmiana paliwa.
- Zastosowanie technik oczyszczania spalin o dużej efektywności.
- Stosowanie technik gwarantujących niską emisyjność procesów spalania (palniki niskoemisyjne, paleniska fluidalne).
- Stosowanie alternatywnych źródeł energii poza spalaniem paliw kopalnych np. energia geotermalna, słoneczna, wiatrowa, wodna itp.
- Podniesienie efektywności wykorzystywania energii prowadzące do zmniejszenia zapotrzebowania na energię.

- Zmniejszenie strat przesyłu energii.
- Likwidacja wybranych, uciążliwych źródeł emisji.

Emisja z istotnych źródeł punktowych – źródła technologiczne

- Stosowanie efektywnych technik oczyszczania gazów odlotowych.
- Zmiana technologii produkcji, stosowanie najlepszych dostępnych technik.
- Sterowanie wielkością produkcji i emisji w zależności od warunków rozpraszania zanieczyszczeń.
- Ograniczenie wielkości produkcji.
- Zmiana profilu produkcji.
- Likwidacja źródeł emisji.

Niska emisja komunalno-bytowa

- Zmiana paliwa lub zastosowanie energii elektrycznej do ogrzewania i celów bytowych.
- Określenie w drodze decyzji wymagań w zakresie ochrony powietrza dotyczących eksploatacji instalacji, z której emisja nie wymaga pozwolenia na wprowadzenie gazów i pyłów.
- Zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną poprzez zmniejszenie strat ciepła z budynków (ocieplenie budynków, odzysk ciepła odpadowego-wymienniki ciepła).
- Budowa centralnych systemów zaopatrywania w energię cieplną z jednoczesnym ograniczaniem emisji zanieczyszczeń w źródle centralnym.
- Zastosowanie indywidualnych źródeł energii odnawialnej (kolektory słoneczne, fotowoltaika, elektrownie wiatrowe, wodne itp.).
- Zmiana lokalizacji bądź likwidacja małych uciążliwych technologicznych źródeł emisji.
- Ograniczanie emisji z niskich rozproszonych źródeł emisji technologicznych (np. hermetyzacja stacji paliw).
- Zmiana technologii i surowców stosowanych w rzemiośle, usługach i drobnej wytwórczości.

Określenie scenariusza redukcji emisji

Na podstawie szczegółowej analizy działań naprawczych możliwych do wdrożenia, opracowany zostanie ostateczny optymalny i wynegocjowany ze wszystkimi zainteresowanymi scenariusz redukcji emisji uwzględniający przede wszystkim:

- konieczność obniżenia stopnia zanieczyszczenia do wartości poniżej poziomów dopuszczalnych;
- optymalizację wykorzystania środków finansowych (maksimum efektów przy minimum nakładów);
- możliwości finansowe i techniczno-technologiczne “odpowiedzialnych” za

wywoływane stężenia zanieczyszczeń w strefie, do przyjęcia “dodatkowych” obowiązków dotyczących redukcji emisji;

- dla SO₂, PM₁₀, NO_x, CO – przewidywane zmiany wielkości emisji zanieczyszczeń, wynikające m.in. z ograniczeń określonych w dyrektywach: 2001/80/WE z dnia 27 października 2001 r. w sprawie ograniczenia emisji zanieczyszczeń z dużych źródeł spalania, 2001/81/WE z dnia 23 października 2001 r. w sprawie krajowych pułapów emisji niektórych zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego. Postanowienia tych dyrektyw mają wpływ na przyszłe stężenia zanieczyszczeń, związane zarówno z emisją ze źródeł lokalnych jak i ze źródeł położonych w większych odległościach od obszaru przekroczeń;
- skutki ekonomiczne “dodatkowej” redukcji emisji w odniesieniu do kosztów wytwarzania produktu (utrzymanie jego konkurencyjności cenowej na rynku);
- skutki społeczne (np. bezrobocie) ewentualnej likwidacji lub zmiany profilu produkcji, wymuszonych koniecznością zmniejszenia lub eliminacji emisji substancji zanieczyszczających.

Wybrany scenariusz emisji musi zostać przeanalizowany w celu potwierdzenia skuteczności jego wdrożenia, tzn. osiągnięcia poziomów stężeń poniżej wartości dopuszczalnej, po zrealizowaniu działań naprawczych. Dla zaakceptowanego scenariusza redukcji emisji i emisji zanieczyszczeń powinna zostać sporządzona lista działań naprawczych. Dla każdego działania naprawczego musi być określony:

- opis istoty działania naprawczego;
- podmiot (lub kategoria podmiotów), który działania ma realizować, lub którego działania dotyczą;
- położenie podmiotu, który działania ma realizować (źródła emisji z obszaru przekroczeń w strefie, z pozostałego terenu strefy, spoza strefy, inne województwo);
- zakładane rezultaty wdrożenia działania naprawczego: ograniczenie emisji zanieczyszczeń, spadek stężeń, itd;
- zestaw wskaźników pozwalających na kontrolę stopnia zaawansowania i terminowości realizacji działania naprawczego;
- harmonogram realizacji, w tym terminy realizacji poszczególnych zadań i ich koszt;
- źródła finansowania działań naprawczych, z podziałem na środki publiczne i prywatne;
- łączny koszt realizacji działania.

W harmonogramie rzeczowo-finansowym POP powinny być określone tzw. punkty kontrolne programu, czyli terminy, w których organ przyjmujący program dokona kontroli postępu

wdrażania działań naprawczych. W terminach tych, po przeanalizowaniu ewentualnych zagrożeń co do terminowej realizacji działań naprawczych, w razie potrzeby mogłyby być wprowadzane korekty do harmonogramu, mające na celu zagwarantowanie realizacji przyjętych celów w zakładanym terminie.

Uzasadnienie wyboru scenariusza redukcji emisji

W uzasadnieniu wyboru scenariusza redukcji emisji należy zaznaczyć, jakie czynniki (techniczne, ekonomiczne, społeczne) spowodowały przyjęcie takiego wariantu. Poza w/w czynnikami w uzasadnieniu należy opisać efekty ekologiczne (w jakim stopniu zmniejszą wielkości emisji i stężenia poszczególnych zanieczyszczeń i na jakim obszarze), które uzyska się po wdrożeniu wybranego scenariusza.

Należy również podać przyczyny nie przyjęcia do realizacji pozostałych działań naprawczych wymienionych na liście potencjalnych działań.

Określenie czasu realizacji działań naprawczych

Czas realizacji POP zależy będzie od wielu czynników. W krajach UE zakłada się okres 12-18 miesięcy na wdrożenie działań naprawczych z możliwością wydłużenia tego okresu w uzasadnionych przypadkach. Generalnie należy się kierować zasadą możliwie najszybszego wdrażania programów, by maksymalnie skrócić czas narażania ludzi na ponadnormatywne zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego. W sytuacjach określonych unormowanych w art. 22 dyrektywy 2008/50/WE jak wiadomo dopuszcza się możliwość odroczenia terminów realizacji i wyłączenie z obowiązku stosowania określonych wartości dopuszczalnych. W takim przypadku czas realizacji programów naprawczych musi być dostosowany do wymogów art. 22 dyrektywy 2008/50/WE (szczególnie zaś jego punktow 4.). Szerzej warunki derogacji opisano w rozdziale 4..

Termin realizacji programu musi zostać uzasadniony. W uzasadnieniu terminu realizacji programu oraz jego poszczególnych zadań należy uwzględnić:

- możliwości technicznych i organizacyjnych;
- uwarunkowań finansowych, społecznych i gospodarczych;
- wielkości występujących stężeń zanieczyszczeń w strefie (wyższy priorytet i krótsze czasy realizacji powinny mieć działania ukierunkowane na poprawę sytuacji w obszarach o znaczących przekroczeniach poziomów kryterialnych stężeń zanieczyszczeń);
- rozkładu gęstości zaludnienia (wyższy priorytet i krótsze czasy realizacji powinny mieć działania ukierunkowane na poprawę sytuacji w obszarach o dużej gęstości zaludnienia, gdzie liczba ludzi narażonych na ponadnormatywne zanieczyszczenie atmosfery jest znaczna);
- uwarunkowań wynikających z funkcjonowania obiektów i obszarów chronionych na podstawie odrębnych przepisów.

Ze względu na grożące konsekwencje międzynarodowe wynikające ze zbyt opieszałego wykonywania działań naprawczych uchwalonych w POP ich realizacja powinna być zakończona do połowy 2011 roku.

Do głównych zadań organów administracji w odniesieniu do realizacji programu należeć będą:

Organ opracowujący i przyjmujący program:

- przekazanie postanowień programu organom samorządu terytorialnego właściwym dla obszaru objętego programem;
- monitorowanie realizacji POP-u i jego poszczególnych zadań;
- wspieranie działań podmiotów objętych programem w zakresie pozyskiwania środków niezbędnych do realizacji programu.

Organy samorządu terytorialnego (urząd wójta, burmistrza lub starosty) właściwe dla obszaru objętego programem:

- implementacja działań przewidzianych w POP, zgodnie ze swoimi kompetencjami, na podległym sobie terenie;
- przekazywanie organowi przyjmującemu program informacji na temat:
 - decyzji wydawanych w procesie inwestycyjnym dla inwestycji modernizowanych w kierunku ograniczenia emisji substancji określonych w POP,
 - decyzji mających na celu likwidację niskiej emisji w związku z realizacją POP,
 - wydawanych pozwoleń na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza atmosferycznego (w tym również uwzględniających przeprowadzenie postępowania kompensacyjnego) ze szczególnym uwzględnieniem obowiązków nakładanych w celu ograniczenia emisji substancji określonych w POP.

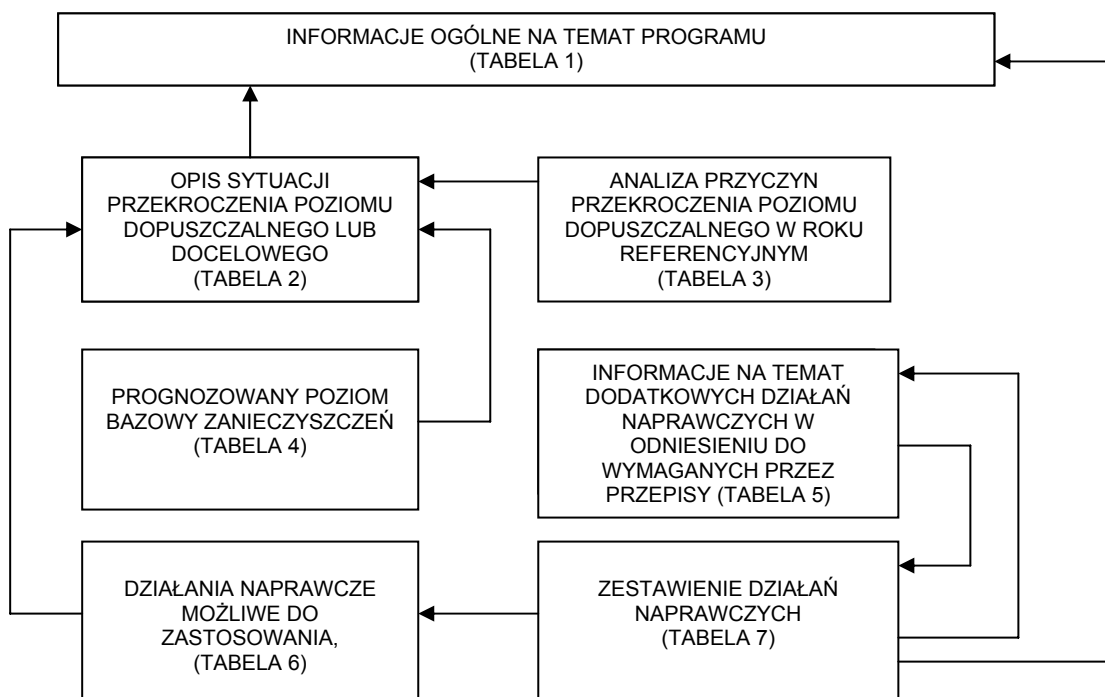
POP musi też jednoznacznie określać zadania podmiotów korzystających ze środowiska w odniesieniu do:

- zakresu przeprowadzenia niezbędnych przedsięwzięć (działań naprawczych),
- terminów przeprowadzenia niezbędnych przedsięwzięć,
- raportowania realizacji poszczególnych etapów przedsięwzięć,
- ewentualnych dodatkowych wymagań w zakresie monitoringu jakości powietrza w zasięgu bezpośredniego, krótkookresowego oddziaływania.

15. Procedura sprawozdawczości wykonania i realizacji POP

Sprawozdanie z realizacji POP powinno być zgodne z projektem rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza.

Poniższy schemat przedstawia obieg informacji w systemie baz danych dotyczących raportowania Programów Ochrony Powietrza dla Unii Europejskiej. Numeracja tabel zgodna z załącznikiem nr 4 projektu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza.

źródło: „Assessment of plans and programmes reported under 1996/62/EC – Final Report” – C. Nagi, L. Moosmann, J. Schneider, Vienne, Dec. 2006, Umweltbundesmt.

W szczególności sprawozdanie z realizacji POP powinno odpowiadać następującym procesom postępowania przedstawionym poniżej.

KROK1. INFORMACJE OGÓLNE NA TEMAT PROGRAMU

TABELA NR 1

(numeracja tabel zgodna z załącznikiem 4 projektu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza)

INFORMACJE OGÓLNE NA TEMAT PROGRAMU

LP.	ZAWARTOŚĆ	ODPOWIEDŹ UWAGI I WYJAŚNIENIA	PODPOWIEDŹ ODPOWIEDZI
-----	-----------	-------------------------------	-----------------------

AKTUALIZACJA ZASAD SPORZĄDZANIA NAPRAWCZYCH PROGRAMÓW OCHRONY POWIETRZA
W STREFACH

-1-	-2-	-3-	-4-
1	ROK REFERENCYJNY		PODAĆ ROK Z POWODU KTÓREGO POWSTAJE POP
2	WOJEWÓDZTWO		PODAĆ NAZWĘ WOJEWODZTWA
3	ODNOŚNIK DO PROGRAMU	PODAJE SIĘ SZCZEGÓŁOWE DANE DOKUMENTÓW, W KTÓRYCH PROGRAM JEST DOKŁADNIE OPISANY. PONADTO NALEŻY Podać ADRES INTERNETOWY, GDZIE DOKUMENTY TE SĄ UDOSTĘPNIONE.	JAK W KOLUMNIE 3
4	LISTA KODÓW SYTUACJI PRZEKROCZENIA OPISANYCH W TABELACH NR 2-6	W TABELACH NR 2-6 OPISUJE SIĘ SYTUACJE PRZEKROCZENIA (OBSZAR, ZANIECZYSZCZENIE, PRZEKROCZONE KRYTERIUM) I KAŻDEJ Z TAKICH SYTUACJI NADAJE SIĘ UNIKATOWY KOD. TE KODY PODAJE SIĘ W TYM MIEJSCU TABELI.	JAK W KOLUMNIE 3. DODATKOWO PATRZ OPIS PONIŻEJ TABELI
5	NAZWA URZĘDU MARSZAŁKOWSKIEGO ODPOWIEDZIALNEGO ZA SPORZĄDZENIE PROGRAMU ODNOSZĄCEGO SIĘ DO SYTUACJI PRZEKROCZENIA		
6	ADRES POCZTOWY URZĘDU MARSZAŁKOWSKIEGO		
7	NAZWISKO OSOBY DO KONTAKTU Z URZĘDU MARSZAŁKOWSKIEGO		
8	NUMER SŁUŻBOWEGO TELEFONU OSOBY DO KONTAKTU Z URZĘDU MARSZAŁKOWSKIEGO		
9	NUMER SŁUŻBOWEGO FAKSU OSOBY DO KONTAKTU Z URZĘDU MARSZAŁKOWSKIEGO		
10	SŁUŻBOWY ADRES E-MAIL OSOBY DO KONTAKTU Z URZĘDU MARSZAŁKOWSKIEGO		
11	UWAGI		

W przypadku, gdy opracowane POP dotyczyłyby tylko wybranych powiatów w danej strefie należy jednoznacznie określić, której części strefy dotyczy dany program. W tym celu stosując zapisy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 marca 2008 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza proponuje się (Dz. U. Nr 52, poz. 310), aby części stref, które stanowią powiaty, dla których powstał POP uzyskiwały dodatkowy jednoznaczny skrót nazwy podstrefy składający się z trzech pierwszych liter nazwy powiatu w danej strefie (przykład: dla ozonu - strefa kujawsko-pomorskie, kod strefy PL.04.00.b.22, kod podstrefy dla powiatu brodnickiego w strefie PL.04.00.b.22Bro, dla pozostałych zanieczyszczeń – kod strefy brodnicko-rypińskiej, PL.04.10.z.02, kod podstrefy powiatu brodnickiego w swojej strefie PL.04.10.z.02Bro. Kod sytuacji przekroczenia byłby, zatem uzupełniony o tę informację.

KROK2. OPIS SYTUACJI PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOPUSZCZALNEGO LUB POZIOMU DOCELOWEGO

TABELA NR 2

**OPIS SYTUACJI PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOPUSZCZALNEGO LUB POZIOMU
DOCELOWEGO**

LP.	ZAWARTOŚĆ	KOD ŁĄCZENIA ¹⁾	ODPOWIEDŹ UWAGI I WYJAŚNIENIA	PODPowiedź ODPOWIEDZI
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-
1	KOD SYTUACJI PRZEKROCZENIA	S	<p>KAŻDĄ SYTUACJĘ PRZEKROCZENIA DEFINIUJĄ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - OBSZAR, GDZIE STWIERDZONO PRZEKROCZENIE WARTOŚCI KRYTERIALNEJ (POZIOM DOPUSZCZALNY POWIĘKSZONY O MARGINES TOLERANCJI LUB POZIOM DOCELOWY), - ZANIECZYSZCZENIE, DLA KTÓREGO STWIERDZONO PRZEKROCZENIE WARTOŚCI KRYTERIALNEJ, - KRYTERIUM WRAZ Z CZASEM UŚREDNIANIA STĘŻEŃ, OBSZAREM OBOWIĄZYWANIA. W TYM OBSZARY OCHRONY UZDROWISKOWEJ. <p>KAŻDEJ SYTUACJI PRZEKROCZENIA, OPISANEJ W KOLEJNYCH KOLUMNACH TABELI, PRZYDZIELA SIĘ UNIKATOWY KOD. KOD SYTUACJI SKŁADA SIĘ Z 6 PÓL:</p> <ul style="list-style-type: none"> - KOD WOJEWÓDZTWA (DWA ZNAKI), - ROK REFERENCYJNY (DWIE CYFRY), - SKRÓT NAZWY STREFY (TRZY ZNAKI), - SYMBOL ZANIECZYSZCZENIA, - SYMBOL CZASU UŚREDNIANIA (h/d/a/8) STĘŻEŃ PRZEKRACZAJĄCYCH WARTOŚCI KRYTERIALNE, - NUMER KOLEJNY OBSZARU PRZEKROCZEŃ W STREFIE (DWA ZNAKI). <p>PRZYKŁAD: Mz02WarPM10d01</p> <p>(PRZYTOCZONO ZGODNIE Z PROJEKTEM RMŚ W SPRAWIE ZAKRESU I SPOSOBU PRZEKAZYWANIA INFORMACJI DOT. ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA)</p>	<p>KOD SYTUACJI PRZEKROCZENIA JEST UNIKATOWYM KODEM NADAWANYM DLA KAŻDEJ ZIDENTYFIKOWANEJ SYTUACJI PRZEKROCZENIA ZGODNIE Z OPISEM W KOLUMNIE 4</p> <p>PROPONUJE SIĘ NASTĘPUJĄCY SPOSÓB PRZYDZIELANIA KODU SYTUACJI PRZEKROCZENIA:</p> <ul style="list-style-type: none"> -KOD STREFY, - (ALTERNATYWNIE SKRÓT NAZWY PODSTREFY – TRZY ZNAKI) - ROK REFERENCYJNY (DWIE CYFRY), - SYMBOL ZANIECZYSZCZENIA, - SYMBOL CZASU UŚREDNIANIA (h/d/a/8), STĘŻEŃ PRZEKRACZAJĄCYCH WARTOŚCI KRYTERIALNE, - NUMER KOLEJNY OBSZARU PRZEKROCZEŃ W STREFIE (DWA ZNAKI) <p>PRZYKŁAD: PL.04.10.z.02Bro06PM10d01</p>
2	SUBSTANCJA ZANIECZYSZCZAJĄCA	S	<p>SUBSTANCJA ZANIECZYSZCZAJĄCA OKREŚLANA JEST JAKO "SO₂" DLA DWUTLENKU SIARKI, "NO₂" DLA DWUTLENKU AZOTU, "PM₁₀" DLA PYŁU ZAWIESZONEGO, "Pb" DLA OŁOWIU, "C₆H₆" DLA BENZENU, "CO" DLA TLENKU WĘGLA, "O₃" DLA OZONU, „As” DLA ARSENU W PM₁₀, „Cd” DLA KADMU W PM₁₀, „Ni” DLA NIKLU W PM₁₀ I „B(a)P” DLA BENZO(A)PIRENU W PYLE PM₁₀.</p>	<p>PODAĆ OKREŚLENIE SUBSTANCJI ZANIECZYSZCZAJĄCEJ ZGODNIE Z OPISEM W KOLUMNIE 4</p>
3	KOD STREFY	L	<p>PODAJE SIĘ KOD STREFY STOSOWANY W ROCZNYCH OCENACH JAKOŚCI POWIETRZA, O KTÓRYCH MOWA W ART. 89 USTAWY Z DNIA 27 KWIEŃNIA 2001 R. – PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA.</p>	<p>PODAĆ KOD STREFY ZGODNIE Z OPISEM W KOLUMNIE 4. UWAGA W PRZYPADKU SYTUACJI JAK PODANO POD TABELĄ 1 STOSOWAĆ TAKŻE KOD PODSTREFY</p>
4	NAZWA MIASTA (MIAST) LUB MIEJSCOWOŚCI	L	<p>JEŻELI OBSZAR PRZEKROCZENIA OBEJMUJE WIĘCEJ NIŻ JEDNO MIASTO LUB MIEJSCOWOŚĆ, WYMIENIA SIĘ WSZYSTKIE MIASTA I MIEJSCOWOŚCI, W KTÓRYCH WYKRYTO PRZEKROCZENIE, ODDZIELAJĄC JE ŚREDNIKAMI.</p>	<p>PODAĆ OBSZAR PRZEKROCZENIA ZGODNIE Z OPISEM W KOLUMNIE 4</p>
5	CZAS UŚREDNIANIA STĘŻEŃ	S	<p>WYPEŁNIA SIĘ TYLKO W PRZYPADKU, GDY SUBSTANCJĄ ZANIECZYSZCZAJĄCĄ JEST SO₂,</p>	<p>WYPEŁNIĆ ZGODNIE Z OPISEM W KOLUMNIE 4</p>

AKTUALIZACJA ZASAD SPORZĄDZANIA NAPRAWCZYCH PROGRAMÓW OCHRONY POWIETRZA
W STREFACH

LP.	ZAWARTOŚĆ	KOD ŁĄCZENIA ¹⁾	ODPOWIEDŹ UWAGI I WYJAŚNIENIA	PODPÓWIEDŹ ODPOWIEDZI
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-
	ZANIECZYSZCZENIE, DLA KTÓRYCH ZOSTAŁA PRZEKROCZONA WARTOŚĆ PD+MT [h/d/a]		NO ₂ LUB PM ₁₀ . W ZALEŻNOŚCI OD CZASU UŚREDNIANIA PRZEKROCHZONEGO KRYTERIUM WSTAWIA SIĘ JEDEN Z SYMBOLI: - "h" DLA ŚREDNICH GODZINOWYCH, - "d" DLA ŚREDNIEJ DOBOWEJ, - "a" DLA ŚREDNIEJ ROCZNEJ.	
6	POZIOM STĘŻENIA W ROKU REFERENCYJNYM:	Ć	JEŻELI PRZEKROCZENIE ZOSTAŁO USTALONE ZA POMOCĄ MODELOWANIA, W TEJ I NASTĘPNYCH TABELACH PODAJE SIĘ NAJWYŻSZĄ WARTOŚĆ UZYSKANĄ Z OBLICZEŃ WYKONANYCH DLA DANEGO OBSZARU.	WIERSZA 6 NIE WYPEŁNIAĆ. W POZOSTAŁYCH 6.X PODAWAĆ WARTOŚĆ UZYSKANĄ Z POMIARÓW. JEŻELI PRZEKROCZENIE ZOSTAŁO WYKRYTE ZA POMOCĄ MODELOWANIA PODAWAĆ WARTOŚĆ MAKSYMALNĄ UZYSKANĄ Z MODELU
6.1	STĘŻENIE W µg/m ³ , JEŻELI WŁAŚCIWE, LUB	R	WYPEŁNIA SIĘ W PRZYPADKU, GDY NIE JEST DOTRZYMANE KRYTERIUM OKREŚLONE BEZ DOZWOLONEJ LICZBY PRZEKROCZEŃ, NP. STĘŻENIE ŚREDNIE ROCZNE DLA NO ₂ , BENZENU, OŁOWIU, ARSENU; STĘŻENIA ŚREDNIOROCZNE PM ₁₀ .	WYPEŁNIĆ JEDYNIJE, GDY PRZEKROCZONA JEST WARTOŚĆ ROCZNA. W PRZYPADKU KONSTRUKCJI POP ZE WZGLĘDU NA PRZEKROCZENIE DOZWOLONEJ LICZBY PRZEKROCZEŃ WPISAĆ „NIE DOTYCZY”
6.2	MAKSYMALNE 8-GODZINNE ŚREDNIE STĘŻENIE CO W mg/m ³ , JEŻELI WŁAŚCIWE, LUB	R	WYPEŁNIA SIĘ W PRZYPADKU, GDY STĘŻENIA 8-GODZINNE CO PRZEKRACZAJĄ WARTOŚĆ PD.	WYPEŁNIĆ WARTOŚĆ MAX 8 GODZINNE STĘŻENIA CO, JEŻELI ZOSTAŁO PRZEKROCZONE
6.3	CAŁKOWITA LICZBA PRZEKROCZEŃ WARTOŚCI PD+MT, JEŻELI WŁAŚCIWE	R	WYPEŁNIA SIĘ W PRZYPADKU, GDY NIE JEST DOTRZYMANE KRYTERIUM, W KTÓRYM DOZWOLONA JEST OKREŚLONA LICZBA PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOPUSZCZALNEGO, NP. STĘŻENIE 1-GODZINNE NO ₂ , SO ₂ ITP.	WYPEŁNIĆ JEDYNIJE, GDY PRZEKROCZONA JEST DOZWOLONA LICZBA PRZEKROCZEŃ POWIĘKSZONA O MT. W INNYM PRZYPADKU WPISAĆ ‘NIE DOTYCZY’
7	CAŁKOWITA LICZBA PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOPUSZCZALNEGO (PD) W ROKU REFERENCYJNYM	R	WYPEŁNIA SIĘ TYLKO W PRZYPADKU, GDY NIE JEST DOTRZYMANE KRYTERIUM, W KTÓRYM DOZWOLONA JEST OKREŚLONA LICZBA PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOPUSZCZALNEGO, NP. STĘŻENIE 1-GODZINNE NO ₂ , SO ₂ ITP.	WYPEŁNIĆ JEDYNIJE, GDY PRZEKROCZONA JEST DOZWOLONA LICZBA PRZEKROCZEŃ PD. W INNYM PRZYPADKU WPISAĆ ‘NIE DOTYCZY’
8	LICZBA DNI Z PRZEKROCZENIAMI POZIOMU DOCELOWEGO DLA O ₃ W ROKU KALENDARZOWYM PRZEKRACZAJĄCA DOPUSZCZALNĄ CZĘSTOŚĆ PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOCELOWEGO O ₃ USTANOWIONEGO DLA OCHRONY ZDROWIA LUDZI ²⁾	R	WYPEŁNIA SIĘ TYLKO W PRZYPADKU, GDY NIE JEST DOTRZYMANE KRYTERIUM DLA O ₃ .	WPISAĆ LICZBĘ DNI ZGODNIE Z OPISEM W KOLUMNIE 4
9	STĘŻENIE O ₃ W POWIETRZU PRZEKRACZAJĄCE POZIOM DOCELOWY ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ROŚLIN WYRAŻONY JAKO AOT40 ³⁾	R	WYPEŁNIA SIĘ TYLKO W PRZYPADKU, GDY NIE JEST DOTRZYMANE KRYTERIUM DLA O ₃ .	WPISAĆ STĘŻENIE WYRAŻONE JAKO AOT40 ZGODNIE Z OPISEM W KOLUMNIE 4
10	POZIOM STĘŻENIA W ROKU REFERENCYJNYM			NIE WYPEŁNIAĆ

AKTUALIZACJA ZASAD SPORZĄDZANIA NAPRAWCZYCH PROGRAMÓW OCHRONY POWIETRZA
W STREFACH

LP.	ZAWARTOŚĆ	KOD ŁĄCZENIA ¹⁾	ODPOWIEŹ UWAGI I WYJAŚNIENIA	PODPowiedź ODPOWIEDZI
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-
	WYRAŻONY W STOSUNKU DO POZOSTAŁYCH KRYTERIÓW ZWIĄZANYCH Z NARAŻENIEM ZDROWIA LUDZI (INNE CZASY UŚREDNIANIA) DANEJ SUBSTANCJI ZANIECZYSZCZAJĄCEJ, O ILE TAKIE KRYTERIA ISTNIEJĄ:			
10.1	STĘŻENIE W $\mu\text{g}/\text{m}^3$, JEŻELI WŁAŚCIWE, LUB	R	NA PRZYKŁAD, JEŻELI POP JEST SPORZĄDZANY ZE WZGLĘDU NA WIĘKSZĄ NIŻ DOZWOLONA LICZBĘ STĘŻEŃ 1-GODZINNYCH PRZEWYŻSZAJĄCYCH POZIOM PD+MT, A ŚREDNIOROCZNY DOPUSZCZALNY POZIOM NO ₂ NIE JEST PRZEKROCZONY, TO W TYM MIEJSCU PODAJE SIĘ ZAKRES STĘŻEŃ ŚREDNICH ROCZNYCH WYSTĘPUJĄCYCH NA ROZWAŻANYM OBSZARZE.	WPISAĆ ZAKRES WARTOŚCI STĘŻEŃ ZE WZGLĘDU NA INNE KRYTERIA
10.2	CAŁKOWITA LICZBA PRZEKROCZEŃ WYRAŻONA W STOSUNKU DO POZIOMÓW DOPUSZCZALNYCH LUB POZIOMÓW DOCELOWYCH, JEŻELI WŁAŚCIWE	R	NA PRZYKŁAD, JEŻELI POP JEST SPORZĄDZANY ZE WZGLĘDU NA PRZEKROCZENIE DOPUSZCZALNEGO POZIOMU ŚREDNIEGO ROCZNEGO NO ₂ , A LICZBA PRZYPADKÓW STĘŻEŃ 1-GODZINNYCH PRZEWYŻSZAJĄCYCH POZIOM PD+MT JEST MNIEJSZA OD DOZWOLONEJ, TO W TYM MIEJSCU PODAJE SIĘ ZAKRES CZĘSTOŚCI PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOPUSZCZALNEGO (PD) PRZEZ STĘŻENIA 1-GODZINNE NO ₂ WYSTĘPUJĄCE NA ROZWAŻANYM OBSZARZE.	WPISAĆ ZAKRES CZĘSTOŚCI LICZBY PRZEKROCZEŃ GODZINNYCH PRZEWYŻSZAJĄCYCH PD+MT TAKŻE W PRZYPADKU, GDY WARTOŚCI TE DOTRZYMUJĄ OBOWIĄZUJĄCE NORMY, ALE WARTOŚĆ ŚREDNIA ROCZNA ZOSTAŁA PRZEKROCZONA
11	STĘŻENIA OBSERWOWANE W POPRZEDNICH 3 LATACH, JEŻELI DOSTĘPNE:		INFORMACJE PODAJE SIĘ W POSTACI: "ROK: WARTOŚĆ" (WARTOŚĆ = STĘŻENIE LUB LICZBA PRZEKROCZEŃ). POZYCJE DLA KILKU LAT ODDZIELA SIĘ ŚREDNIKAMI.	NIE WYPEŁNIAĆ
11.1	ROK I STĘŻENIA W $\mu\text{g}/\text{m}^3$, JEŻELI WŁAŚCIWE, LUB	L		ROK: STĘŻENIE. JEŚLI POP NIE JEST WYKONYWANY ZE WZGLĘDU NA PRZEKROCZENIA ŚREDNIE ROCZNE WPISAĆ „NIE DOTYCZY”
11.2	ROK I MAKSYMALNE 8-GODZINNE ŚREDNIE STĘŻENIE CO W mg/m^3 , JEŻELI WŁAŚCIWE, LUB	L		ROK: STĘŻENIE. JEŚLI POP NIE JEST WYKONYWANY ZE WZGLĘDU NA MAKSYMALNE 8-GODZINNE ŚREDNIE STĘŻENIE CO WPISAĆ „NIE DOTYCZY”
11.3	ROK I CAŁKOWITA LICZBA PRZEKROCZEŃ WYRAŻONA W STOSUNKU DO PD+MT, JEŻELI WŁAŚCIWE	L		ROK: LICZBA PRZEKROCZEŃ PD+MT. JEŚLI POP NIE JEST WYKONYWANY ZE WZGLĘDU NA LICZBĘ PRZEKROCZEŃ WPISAĆ „NIE DOTYCZY”
12	JEŻELI PRZEKROCZENIE ZOSTAŁO WYKRYTE ZA POMOCĄ POMIARÓW:			NIE WYPEŁNIAĆ
12.1	KOD STACJI POMIAROWEJ, NA KTÓREJ ZAREJESTROWANO PRZEKROCZENIE	L	KOD KRAJOWY I KOD MIĘDZYNARODOWY STACJI POMIAROWEJ. STOSUJE SIĘ TE SAME KODY, CO W ROCZNYCH OCENACH JAKOŚCI POWIETRZA, O KTÓRYCH MOWA W ART. 89 USTAWY Z DNIA 27 KWIECZNIA 2001 R. – PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA, I W SYSTEMIE INFORMATYCZNYM, O KTÓRYM MOWA W § 3 UST. 3 ROZPORZĄDZENIA.	WYPEŁNIĆ ZGODNIE Z OPISEM W KOLUMNIE 4
12.2	WSPÓŁRZĘDNE GEOGRAFICZNE STACJI	L	SZEROKOŚĆ N: dd ^o mm'ss.ss"; DŁUGOŚĆ E: dd ^o mm'ss.ss";	WYPEŁNIĆ ZGODNIE Z OPISEM W KOLUMNIE 4

AKTUALIZACJA ZASAD SPORZĄDZANIA NAPRAWCZYCH PROGRAMÓW OCHRONY POWIETRZA
W STREFACH

LP.	ZAWARTOŚĆ	KOD ŁĄCZENIA ¹⁾	ODPOWIEŹ UWAGI I WYJAŚNIENIA	PODPOWIEŹ ODPOWIEDZI
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-
	POMIAROWEJ		WSPÓLRZĘDNE GEOGRAFICZNE STACJI POMIAROWEJ ZGODNE Z WARTOŚCIAMI PODANYMI W SYSTEMIE INFORMATYCZNYM, O KTÓRYM MOWA W § 3 UST. 3 ROZPORZĄDZENIA.	
12.3	TYP STACJI I TYP OBSZARU	S	WYBIERA SIĘ JEDNĄ OPCJĘ Z LISTY TYPÓW OBSZARU: - OBSZAR MIEJSKI, - OBSZAR PODMIEJSKI, - OBSZAR POZAMIEJSKI ORAZ JEDNĄ OPCJĘ Z LISTY MOŻLIWYCH TYPÓW STACJI: - KOMUNIKACYJNA, - W STREFIE ODDZIAŁYWANIA PRZEMYSŁU LUB ZAKŁADU, - TŁO MIEJSKIE, - TŁO PODMIEJSKIE, - TŁO REGIONALNE, - TŁO PONADREGIONALNE, - TYP NIEOKREŚLONY.	WYPEŁNIĆ ZGODNIE Z OPISEM W KOLUMNIE 4
13	JEŻELI PRZEKROCZENIE ZOSTAŁO WYKRYTE ZA POMOCĄ OBLICZEŃ MODELOWYCH:			NIE WYPEŁNIAĆ
13.1	LOKALIZACJA OBSZARU PRZEKROCZEŃ	LS		W PRZYPADKU NIE STOSOWANIA MODELOWANIA WPISYWAC „NIE DOTYCZY” W PRZYPADKU STOSOWANIA MODELOWANIA PODAĆ DOKŁADNĄ LOKALIZACJĘ OBSZARU PRZEKROCZEŃ NP. "OBSZAR ZAMKNIĘTY OD ZACHODU ULICAMI BRONIEWSKIEGO, PRUSA, PLACEM WOLNOŚCI I WIERZBOWĄ, OD WSCHODU ULICAMI ”
13.2	TYP OBSZARU PRZEKROCZEŃ	S	DO OKREŚLENIA TYPU OBSZARU PRZEKROCZEŃ STOSUJE SIĘ KODY WYKORZYSTANE W RUBRYCE "TYP STACJI I TYP OBSZARU". JEŻELI OBSZAR PRZEKROCZENIA USTALONY ZA POMOCĄ MODELOWANIA ZAWIERA WIĘCEJ NIŻ JEDEN TYP, TO KOLEJNE OKREŚLENIA ODDZIELA SIĘ ŚRĘDNIKAMI.	WYPEŁNIĆ ZGODNIE Z OPISEM W KOLUMNIE 4
14	SZACUNKOWY OBSZAR (km ²), NA KTÓRYM ZOSTAŁ PRZEKROCZONY POZIOM DOPUSZCZALNY LUB POZIOM DOCELOWY W ROKU REFERENCYJNYM	T	RUBRYKA MOŻE ZOSTAĆ NIEWYPEŁNIONA DLA STACJI KOMUNIKACYJNEJ I W PRZYPADKU, GDY PODSTAWĄ SĄ OBLICZENIA MODELOWE DOTYCZĄCE OBSZARU Z INTENSYWNYM RUCHEM POJAZDÓW.	W PRZYPADKU OBLICZEŃ MODELOWYCH DLA OBSZARÓW, DLA, KTÓRYCH ZANIECZYSZCZENIA NIE POCHODZĄ Z KOMUNIKACJI SCAŁKOWAĆ OBSZAR PODANY W WIERSZU 13.1 [km ²]
15	SZACUNKOWA DŁUGOŚĆ DROGI (km), GDZIE STĘŻENIE PRZEKROCZYŁO POZIOM DOPUSZCZALNY LUB POZIOM DOCELOWY W ROKU REFERENCYJNYM	T	PODAJE SIĘ TYLKO DLA PRZEKROCZEŃ ZAREJESTROWANYCH NA STACJACH KOMUNIKACYJNYCH (TYPU TRAFFIC) LUB W PRZYPADKU MODELOWANIA NA OBSZARACH Z INTENSYWNYM RUCHEM POJAZDÓW. OKREŚLA ONA CAŁKOWITĄ DŁUGOŚĆ ODCINKÓW DROGI, GDZIE WYSTĄPIŁO PRZEKROCZENIE PO JEDNEJ LUB OBU STRONACH DROGI.	DLA DANYCH UZYSKANYCH Z POMIARÓW ZE STACJI PODAĆ SZACUNKOWĄ DŁUGOŚĆ ODCINKA DROGI ZGODNIE Z OCENĄ REPREZENTATYWNOŚCI STACJI. W PRZYPADKU OBLICZEŃ MODELOWYCH DLA OBSZARÓW DLA KTÓRYCH ZANIECZYSZCZENIA POCHODZĄ Z KOMUNIKACJI PODAĆ Z MODELU ODCINEK DROGI W km
16	SZACUNKOWA ŚREDNIA LICZBA OSÓB OBECNA NA OBSZARZE, GDZIE PRZEKROCZONY BYŁ POZIOM DOPUSZCZALNY	T		PODAĆ SZACUNKOWĄ LICZBĘ OSÓB DLA OBSZARU OKREŚLONEGO W WIERSZU 13.1 OBLICZONĄ NA PODSTWIE ŚREDNIEJ GĘSTOŚCI ZAŁUDNIENIA

AKTUALIZACJA ZASAD SPORZĄDZANIA NAPRAWCZYCH PROGRAMÓW OCHRONY POWIETRZA
W STREFACH

LP.	ZAWARTOŚĆ	KOD ŁĄCZENIA ¹⁾	ODPOWIEDŹ UWAGI I WYJAŚNIENIA	PODPowiedź ODPOWIEDZI
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-
	LUB POZIOM DOCELOWY W ROKU REFERENCYJNYM			
17	UWAGI	NIE DOT.		

KROK 3. ANALIZA PRZYCZYŃ PRZEKROCZENIA POZIOMU DOPUSZCZALNEGO W ROKU REFERENCYJNYM

TABELA NR 3

ANALIZA PRZYCZYŃ PRZEKROCZENIA POZIOMU DOPUSZCZALNEGO W ROKU REFERENCYJNYM

LP.	ZAWARTOŚĆ	KOD ŁĄCZENIA ¹⁾	ODPOWIEDŹ UWAGI I WYJAŚNIENIA	PODPowiedz TREŚCI ODPOWIEDZI
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-
1	KOD SYTUACJI PRZEKROCZENIA	S	KOD ZDEFINIOWANY W TABELI NR 2.	JAK W WIERSZU 1 TABELI 2
2	SZACUNKOWY POZIOM TŁA REGIONALNEGO:		REGIONALNA WARTOŚĆ TŁA JEST TO SZACOWANY POZIOM ZANIECZYSZCZEŃ, JAKI MOŻE BYĆ WYWOŁANY NA ROZPATRYWANYM OBSZARZE OD ŹRÓDEŁ ZLOKALIZOWANYCH W ODLEGŁOŚCI DO 30 km OD JEGO GRANICY.	NIE WYPEŁNIAĆ
2.1	ŚREDNIE ROCZNE STĘŻENIA W $\mu\text{g}/\text{m}^3$, JEŻELI WŁAŚCIWE, LUB	R		WYPEŁNIĆ JEDYNIEM W PRZYPADKU, GDY POP JEST REALIZOWANY ZE WZGLĘDU NA PRZEKROCZENIA ROCZNE. OKREŚLENIE TŁA REGIONALNEGO NASTĘPUJE NAJCZĘŚCIEJ Z MODELU
2.2	MAKSYMALNE 8-GODZINNE STĘŻENIA CO W mg/m^3 , JEŻELI WŁAŚCIWE, LUB	R		WYPEŁNIĆ JEDYNIEM W PRZYPADKU, GDY POP JEST REALIZOWANY ZE WZGLĘDU NA PRZEKROCZENIA MAKSYMALNE 8-GODZINNE STĘŻENIA CO. OKREŚLENIE TŁA REGIONALNEGO NASTĘPUJE NAJCZĘŚCIEJ Z MODELU
2.3	LICZBA DNI Z PRZEKROCZENIAMI POZIOMU DOCELOWEGO DLA O ₃ W ROKU KALENDARZOWYM PRZEKRACZAJĄCA DOPUSZCZALNĄ CZĘSTOŚĆ PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOCELOWEGO O ₃ USTANOWIONEGO DLA OCHRONY ZDROWIA LUDZI ²⁾ LUB	R		WPISAĆ LICZBĘ DNI Z PRZEKROCZENIAMI POZIOMU DOCELOWEGO DLA O ₃ W ROKU KALENDARZOWYM PRZEKRACZAJĄCĄ DOPUSZCZALNĄ CZĘSTOŚĆ PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOCELOWEGO O ₃ USTANOWIONEGO DLA OCHRONY ZDROWIA LUDZINA PODSTWIE MODELOWANIA
2.4	STĘŻENIE O ₃ W POWIETRZU PRZEKRACZAJĄCE POZIOM DOCELOWY ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ROŚLIN WYRAŻONY JAKO AOT ₄₀ ³⁾ LUB	R		WPISAĆ STĘŻENIE O ₃ W POWIETRZU PRZEKRACZAJĄCE POZIOM DOCELOWY ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ROŚLIN, WYRAŻONY JAKO AOT ₄₀ ³⁾ NA PODSTWIE MODELOWANIA
2.5	CAŁKOWITA LICZBA	R		WPISAĆ CAŁKOWITĄ LICZBĘ

AKTUALIZACJA ZASAD SPORZĄDZANIA NAPRAWCZYCH PROGRAMÓW OCHRONY POWIETRZA
W STREFACH

LP.	ZAWARTOŚĆ	KOD ŁĄCZENIA ¹⁾	ODPOWIEDŹ UWAGI I WYJAŚNIENIA	PODPowiedz TREŚCI ODPOWIEDZI
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-
	PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOPUSZCZALNEGO (PD) LUB POZIOMU DOCELOWEGO, JEŻELI WŁAŚCIWE			PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOPUSZCZALNEGO LUB POZIOMU DOCELOWEGO NA PODSTWIE MODELOWANIA
3	SZACUNKOWY POZIOM TŁA CAŁKOWITEGO:		WARTOŚĆ TŁA CAŁKOWITEGO JEST TO SUMA TŁA REGIONALNEGO ORAZ ODDZIAŁYWANIA ISTOTNYCH ŹRÓDEŁ POŁOŻONYCH W ODLEGŁOŚCI PONAD 30 km DO GRANICY ROZPATRYWANEGO OBSZARU.	NIEWYPEŁNIAĆ
3.1	ŚREDNIE ROCZNE STĘŻENIA W $\mu\text{g}/\text{m}^3$, JEŻELI WŁAŚCIWE, LUB	R		WYPEŁNIĆ JEDYNIEM W PRZYPADKU, GDY POP JEST REALIZOWANY ZE WZGLĘDU NA PRZEKROCZENIA ROCZNE. OKREŚLENIE TŁA CAŁKOWITEGO NASTĘPUJE NAJCZĘŚCIEJ Z MODELU
3.2	MAKSYMALNE 8-GODZINNE STĘŻENIA CO W mg/m^3 , JEŻELI WŁAŚCIWE, LUB	R		WYPEŁNIĆ JEDYNIEM W PRZYPADKU, GDY POP JEST REALIZOWANY ZE WZGLĘDU NA PRZEKROCZENIA MAKSYMALNE 8-GODZINNE STĘŻENIA CO. OKREŚLENIE TŁA CAŁKOWITEGO NASTĘPUJE NAJCZĘŚCIEJ Z MODELU
3.3	LICZBA DNI Z PRZEKROCZENIAMI POZIOMU DOCELOWEGO DLA O ₃ W ROKU KALENDARZOWYM PRZEKRACZAJĄCA DOPUSZCZALNĄ CZĘSTOŚĆ PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOCELOWEGO O ₃ USTANOWIONEGO DLA OCHRONY ZDROWIA LUDZI ²⁾ LUB			JAK W WIERSZU 2.3 Z ZASTRZENIEM DOTYCZĄCYM TŁA CAŁKOWITEGO
3.4	STĘŻENIE O ₃ W POWIETRZU PRZEKRACZAJĄCE POZIOM DOCELOWY ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ROŚLIN WYRAŻONY JAKO AOT ₄₀ ³⁾ LUB			JAK W WIERSZU 2.4 Z ZASTRZENIEM DOTYCZĄCYM TŁA CAŁKOWITEGO
3.5	CAŁKOWITA LICZBA PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOPUSZCZALNEGO (PD) LUB POZIOMU DOCELOWEGO, JEŻELI WŁAŚCIWE	R		JAK W WIERSZU 2.5 Z ZASTRZENIEM DOTYCZĄCYM TŁA CAŁKOWITEGO
4	WSKAZANIE STOPNIA, W JAKIM LOKALNE ŹRÓDŁA PRZYCZYNIĄ SIĘ DO PRZEKROCZENIA POZIOMU DOPUSZCZALNEGO LUB POZIOMU DOCELOWEGO:		WKŁAD ŹRÓDEŁ LOKALNYCH WYRAŻA SIĘ W NUMERACJI CIĄGŁEJ, UŻYWAJĄC "1" DLA ŹRÓDŁA MAJĄCEGO NAJISTOTNIEJSZY UDZIAŁ W STĘŻENIU, "2" DLA DRUGIEGO CO DO ISTOTNOŚCI ŹRÓDŁA ITD. ŹRÓDŁA, KTÓRE NIE MAJĄ ZNACZĄCEGO WKŁADU, OZNACZANE SĄ ZNAKIEM "-".	NIE WYPEŁNIAĆ
4.1	RUCH POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH	S		ZGODNIE ZE WSKAZÓWKĄ W WIERSZU 4 WKŁAD ŹRÓDEŁ POWINIEN BYĆ NUMERYCZNIE OKREŚLONY PRZEZ WYKONAWCÓW

AKTUALIZACJA ZASAD SPORZĄDZANIA NAPRAWCZYCH PROGRAMÓW OCHRONY POWIETRZA
W STREFACH

LP.	ZAWARTOŚĆ	KOD ŁĄCZENIA ¹⁾	ODPOWIEŹ UWAGI I WYJAŚNIENIA	PODPowiedz TRESCI ODPOWIEDZI
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-
				POP
4.2	PRZEMYSŁ, W TYM WYTWARZANIE ENERGII CIEPLNEJ I ELEKTRYCZNEJ	S		ZGODNIE ZE WSKAZÓWKĄ W Wierszu 4 WKŁAD ŹRÓDEŁ POWINIEN BYĆ NUMERYCZNIE OKREŚLONY PRZEZ WYKONAWCÓW POP
4.3	ROLNICTWO	S		ZGODNIE ZE WSKAZÓWKĄ W Wierszu 4 WKŁAD ŹRÓDEŁ POWINIEN BYĆ NUMERYCZNIE OKREŚLONY PRZEZ WYKONAWCÓW POP
4.4	ŹRÓDŁA ZWIĄZANE Z HANDLEM I MIESZKALNICTWEM	S	W TYM INDYWIDUALNE OGRZEWANIE BUDYNKÓW I MAŁE KOTŁOWNIE.	ZGODNIE ZE WSKAZÓWKĄ W Wierszu 4 WKŁAD ŹRÓDEŁ POWINIEN BYĆ NUMERYCZNIE OKREŚLONY PRZEZ WYKONAWCÓW POP
4.5	ŹRÓDŁA NATURALNE	S		ZGODNIE ZE WSKAZÓWKĄ W Wierszu 4 WKŁAD ŹRÓDEŁ POWINIEN BYĆ NUMERYCZNIE OKREŚLONY PRZEZ WYKONAWCÓW POP
4.6	INNE	S	JEŻELI WKŁAD "INNYCH" ŹRÓDEŁ ZOSTAŁ UZNANY JAKO ZNACZĄCY, TYP(Y) ŹRÓDŁA(DEŁ) OKREŚLA SIĘ W POZYCJI "UWAGI" (Wiersz 8).	ZGODNIE ZE WSKAZÓWKĄ W Wierszu 4 WKŁAD ŹRÓDEŁ POWINIEN BYĆ NUMERYCZNIE OKREŚLONY PRZEZ WYKONAWCÓW POP
5	ODNOŚNIK DO INWENTARYZACJI EMISJI WYKORZYSTYWANEJ PODCZAS ANALIZ	LS		WSKAZAĆ ŹRÓDŁO INWENTARYZACJI EMISJI NP. „INWENTARYZACJA WYKONANA PRZEZ WIOS NA POTRZEBY POP” + DANE BIBLIOGRAFICZNE ŹRÓDŁA
6	WYJĄTKOWE WARUNKI KLIMATYCZNE LUB METEOROLOGICZNE	S	WSTAWIA SIĘ SYMBOL "+", JEŻELI LOKALNE WARUNKI KLIMATYCZNE SĄ WYJĄTKOWE, SPECYFICZNE DLA OBSZARU PRZEKROCZEŃ I MAJĄ WPŁYW NA ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA.	WYJĄTKOWOŚĆ WARUNKÓW KLIMATYCZNYCH LUB METEOROLOGICZNYCH MUSI WYNIKAĆ Z ICH ANALIZY I MUSI BYĆ UDOKUMENTOWANA W POP
7	WYJĄTKOWA LOKALNA TOPOGRAFIA	S	WSTAWIA SIĘ SYMBOL "+", JEŻELI LOKALNE WARUNKI TOPOGRAFICZNE SĄ WYJĄTKOWE, SPECYFICZNE DLA OBSZARU PRZEKROCZEŃ I MAJĄ WPŁYW NA ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA.	WYJĄTKOWOŚĆ WARUNKÓW TOPOGRAFICZNYCH MUSI WYNIKAĆ Z ICH ANALIZY I MUSI BYĆ UDOKUMENTOWANA W POP
8	UWAGI	NIE DOT.		

KROK 4. PROGNOZOWANY POZIOM BAZOWY ZANIECZYSZCZEŃ

TABELA NR 4

PROGNOZOWANY POZIOM BAZOWY - POZIOM ZANIECZYSZCZEŃ, JAKI BYŁBY W ROKU 2010 LUB 2013 R. W ROKU ZAKOŃCZENIA REALIZACJI POP W SYTUACJI NIEPODEJMOWANIA ŻADNYCH DODATKOWYCH DZIAŁAŃ POZA TYMI, KTÓRYCH PODJĘCIE WYNIKA Z PRZEPISÓW

LP.	ZAWARTOŚĆ	KOD ŁĄCZENIA ¹⁾	ODPOWIEŹ UWAGI I WYJAŚNIENIA	PODPowiedz TRESCI ODPOWIEDZI
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-
1	KOD SYTUACJI PRZEKROCZENIA	S	KOD ZDEFINIOWANY W TABELI NR 2.	KOD ZDEFINIOWANY W TABELI NR 2, Wiersz 1
2	KRÓTKI OPIS SCENARIUSZA EMISJI UŻYTEGO DO			NIE WYPEŁNIAĆ

AKTUALIZACJA ZASAD SPORZĄDZANIA NAPRAWCZYCH PROGRAMÓW OCHRONY POWIETRZA
W STREFACH

LP.	ZAWARTOŚĆ	KOD ŁĄCZENIA ¹⁾	ODPOWIEDŹ UWAGI I WYJAŚNIENIA	PODPowiedz TRESCI ODPOWIEDZI
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-
	OSZACOWANIA POZIOMU BAZOWEGO:			
2.1	ŹRÓDŁA TWORZĄCE REGIONALNĄ WARTOŚĆ TŁA	S	ZGODNIE Z DEFINICJĄ TŁA PODANĄ W TABELI NR 3.	OPIS ŹRÓDEŁ EMISJI TWORZĄCEJ TŁO REGIONALNE (T.J. DO 30 km OD STREFY)
2.2	ŹRÓDŁA REGIONALNE TWORZĄCE WARTOŚĆ TŁA CAŁKOWITEGO, ALE NIETWORZĄCE REGIONALNEJ WARTOŚCI TŁA	S	ZGODNIE Z DEFINICJĄ TŁA PODANĄ W TABELI NR 3.	OPIS ŹRÓDEŁ EMISJI TWORZĄCEJ TŁO CAŁKOWITE –MINUS TŁO REGIONALNE STREFY
2.3	ŹRÓDŁA LOKALNE, O ILE MAJĄ ZNACZĄCY WKŁAD	S		OPIS REGIONALNYCH ŹRÓDEŁ EMISJI TWORZĄCEJ ŹRÓDŁA LOKALNE
3	OCZEKIWANE WARTOŚCI POZIOMU BAZOWEGO STĘŻEŃ W PIERWSZYM ROKU PO ZAKOŃCZENIU REALIZACJI POP W SYTUACJI NIEPODJĘCIA REALIZACJI POP:		PROGNOZOWANY POZIOM BAZOWY - POZIOM ZANIECZYSZCZEŃ, JAKI BYŁBY W ROKU ZAKOŃCZENIA REALIZACJI POP W SYTUACJI NIEPODEJMOWANIA ŻADNYCH DODATKOWYCH DZIAŁAŃ POZA TYMI, KTÓRYCH KONIECZNOŚĆ PODJĘCIA WYNIKA Z ISTNIEJĄCYCH PRZEPISÓW – BEZ PODEJMOWANIA DODATKOWYCH DZIAŁAŃ NAPRAWCZYCH, DLA KTÓRYCH POTRZEBA PODJĘCIA WYNIKA Z POP.	NIE WYPEŁNIAĆ
3.1	POZIOM REGIONALNEGO TŁA BAZOWEGO:		ZGODNIE Z DEFINICJĄ TŁA PODANĄ W TABELI NR 3.	NIE WYPEŁNIAĆ
3.1.1	ŚREDNIE ROCZNE STĘŻENIA W $\mu\text{g}/\text{m}^3$, JEŻELI WŁAŚCIWE, LUB	R		PODAĆ POZIOM REGIONALNEGO TŁA BAZOWEGO UZYSKANEGO NA PODSTWIE MODELOWANIA ZGODNIE Z DEFINICJĄ PODANĄ W WIERSZU 3.1, KOLUMNA 4. W PRZYPADKU TWORZENIA POP ZE WZGLĘDU NA INNE NIŻ ŚREDNIE ROCZNE STĘŻENIA SUBSTANCJI WPISAC „NIE DOTYCZY”
3.1.2	MAKSYMALNE 8-GODZINNE STĘŻENIA CO W mg/m^3 , JEŻELI WŁAŚCIWE	R		PODAĆ POZIOM REGIONALNEGO TŁA BAZOWEGO UZYSKANEGO NA PODSTAWIE MODELOWANIA ZGODNIE Z DEFINICJĄ PODANĄ W WIERSZU 3.1, KOLUMNA 4. W PRZYPADKU TWORZENIA POP ZE WZGLĘDU NA INNE NIŻ MAKSYMALNE 8-GODZINNE STĘŻENIA CO WPISAĆ „NIE DOTYCZY”
3.1.3	LICZBA DNI Z PRZEKROCZENIAMI POZIOMU DOCELOWEGO DLA O ₃ W ROKU KALENDARZOWYM PRZEKRACZAJĄCA DOPUSZCZALNĄ CZĘSTOŚĆ PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOCELOWEGO O ₃ USTANOWIONEGO DLA OCHRONY ZDROWIA LUDZI ²⁾ LUB	R		PODAĆ POZIOM REGIONALNEGO TŁA BAZOWEGO UZYSKANEGO NA PODSTWIE MODELOWANIA ZGODNIE Z DEFINICJĄ PODANĄ W WIERSZU 3.1, KOLUMNA 4. W PRZYPADKU TWORZENIA POP ZE WZGLĘDU NA INNE NIŻ LICZBA DNI Z PRZEKROCZENIAMI POZIOMU DOCELOWEGO DLA O ₃ W ROKU KALENDARZOWYM PRZEKRACZAJĄCA DOPUSZCZALNĄ CZĘSTOŚĆ PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOCELOWEGO O ₃ USTANOWIONEGO DLA OCHRONY ZDROWIA LUB ZWPISAC „NIE DOTYCZY”
3.1.4	STĘŻENIE O ₃ W POWIETRZU PRZEKRACZAJĄCE	R		PODAĆ POZIOM REGIONALNEGO TŁA BAZOWEGO UZYSKANEGO NA PODSTWIE MODELOWANIA ZGODNIE Z

AKTUALIZACJA ZASAD SPORZĄDZANIA NAPRAWCZYCH PROGRAMÓW OCHRONY POWIETRZA
W STREFACH

LP.	ZAWARTOŚĆ	KOD ŁĄCZENIA ¹⁾	ODPOWIEDŹ UWAGI I WYJAŚNIENIA	PODPowiedz TREŚCI ODPOWIEDZI
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-
	POZIOM DOCELOWY ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ROŚLIN WYRAŻONY JAKO AOT40 ³⁾ LUB			DEFINICJĄ PODANĄ W WIERSZU 3.1, KOLUMNA 4. W PRZYPADKU TWORZENIA POP ZE WZGLĘDU NA INNE NIŻ STĘŻENIE O ₃ W POWIETRZU PRZEKRACZAJĄCE POZIOM DOCELOWY ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ROŚLIN WYRAŻONY JAKO AOT40 ³⁾ WPISAĆ „NIE DOTYCZY”
3.1.5	CAŁKOWITA LICZBA PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOPUSZCZALNEGO (PD) LUB POZIOMU DOCELOWEGO, JEŻELI WŁAŚCIWE	R		PODAĆ POZIOM REGIONALNEGO TŁA BAZOWEGO UZYSKANEGO NA PODSTWIE MODELOWANIA ZGODNIE Z DEFINICJĄ PODANĄ W WIERSZU 3.1, KOLUMNA 4. W PRZYPADKU TWORZENIA POP ZE WZGLĘDU NA INNE NIŻ CAŁKOWITA LICZBA PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOPUSZCZALNEGO LUB POZIOMU DOCELOWEGO, JEŻELI WŁAŚCIWE WPISAĆ „NIE DOTYCZY”
3.2	POZIOM CAŁKOWITEGO TŁA BAZOWEGO:		ZGODNIE Z DEFINICJĄ TŁA PODANĄ W TABELI NR 3.	NIE WYPEŁNIAĆ
3.2.1	ŚREDNIE ROCZNE STĘŻENIA W µg/m ³ , JEŻELI WŁAŚCIWE, LUB	R		PODAĆ POZIOM REGIONALNEGO TŁA BAZOWEGO UZYSKANEGO NA PODSTWIE MODELOWANIA ZGODNIE Z DEFINICJĄ PODANĄ W WIERSZU 3.2, KOLUMNA 4. W PRZYPADKU TWORZENIA POP ZE WZGLĘDU NA INNE NIŻ ŚREDNIE ROCZNE STĘŻENIA SUBSTANCJI WPISAĆ „NIE DOTYCZY”
3.2.2	MAKSYMALNE 8-GODZINNE STĘŻENIA CO W mg/m ³ , JEŻELI WŁAŚCIWE	R		PODAĆ POZIOM CAŁKOWITEGO TŁA BAZOWEGO UZYSKANEGO NA PODSTAWIE MODELOWANIA ZGODNIE Z DEFINICJĄ PODANĄ W WIERSZU 3.2, KOLUMNA 4. W PRZYPADKU TWORZENIA POP ZE WZGLĘDU NA INNE NIŻ MAKSYMALNE 8-GODZINNE STĘŻENIA CO WPISAĆ „NIE DOTYCZY”
3.2.3	LICZBA DNI Z PRZEKROCZENIAMI POZIOMU DOCELOWEGO DLA O ₃ W ROKU KALENDARZOWYM PRZEKRACZAJĄCA DOPUSZCZALNĄ CZĘSTOŚĆ PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOCELOWEGO O ₃ USTANOWIONEGO DLA OCHRONY ZDROWIA LUDZI LUB	R		PODAĆ POZIOM CAŁKOWITEGO TŁA BAZOWEGO UZYSKANEGO NA PODSTWIE MODELOWANIA ZGODNIE Z DEFINICJĄ PODANĄ W WIERSZU 3.2, KOLUMNA 4. W PRZYPADKU TWORZENIA POP ZE WZGLĘDU NA INNE NIŻ LICZBA DNI Z PRZEKROCZENIAMI POZIOMU DOCELOWEGO DLA O ₃ W ROKU KALENDARZOWYM PRZEKRACZAJĄCA DOPUSZCZALNĄ CZĘSTOŚĆ PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOCELOWEGO O ₃ USTANOWIONEGO DLA OCHRONY ZDROWIA LUDZI WPISAĆ „NIE DOTYCZY”
3.2.4	STĘŻENIE O ₃ W POWIETRZU PRZEKRACZAJĄCE POZIOM DOCELOWEGO ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ROŚLIN WYRAŻONY JAKO AOT40 LUB	R		PODAĆ POZIOM CAŁKOWITEGO TŁA BAZOWEGO UZYSKANEGO NA PODSTWIE MODELOWANIA ZGODNIE Z DEFINICJĄ PODANĄ W WIERSZU 3.2, KOLUMNA 4. W PRZYPADKU TWORZENIA POP ZE WZGLĘDU NA INNE NIŻ STĘŻENIE O ₃ W POWIETRZU PRZEKRACZAJĄCE POZIOM DOCELOWY ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ROŚLIN WYRAŻONY JAKO AOT40 WPISAĆ „NIE DOTYCZY”
3.2.5	CAŁKOWITA LICZBA PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOPUSZCZALNEGO (PD)	R		PODAĆ POZIOM CAŁKOWITEGO TŁA BAZOWEGO UZYSKANEGO NA PODSTWIE MODELOWANIA ZGODNIE Z

AKTUALIZACJA ZASAD SPORZĄDZANIA NAPRAWCZYCH PROGRAMÓW OCHRONY POWIETRZA
W STREFACH

LP.	ZAWARTOŚĆ	KOD ŁĄCZENIA ¹⁾	ODPOWIEDŹ UWAGI I WYJAŚNIENIA	PODPÓWIEDZ TREŚCI ODPOWIEDZI
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-
	LUB POZIOMU DOCELOWEGO, JEŻELI WŁAŚCIWE			DEFINIcją PODANĄ W WIERSZU 3.2, KOLUMNĄ 4. W PRZYPADKU TWORZENIA POP ZE WZGLĘDU NA CAŁKOWITĄ LICZBĘ PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOPUSZCZALNEGO LUB POZIOMU DOCELOWEGO, JEŻELI WŁAŚCIWE WPISAĆ „NIE DOTYCZY
3.3	PROGNOZOWANA WARTOŚĆ BAZOWA W MIEJSCU PRZEKROCZENIA:			NIE WYPEŁNIAĆ
3.3.1	ŚREDNIE ROCZNE STĘŻENIA W $\mu\text{g}/\text{m}^3$, JEŻELI WŁAŚCIWE, LUB	R		PODAĆ ŚREDNIE ROCZNE STĘŻENIA W $\mu\text{g}/\text{m}^3$, JEŻELI WŁAŚCIWE, UZYSKANE NA PODSTWIE MODELOWANIA (PROGNOZOWANA WARTOŚĆ BAZOWA W MIEJSCU PRZEKROCZENIA) W PRZYPADKU TWORZENIA POP ZE WZGLĘDU NA PRZEKROCZENIE ŚREDNICH ROCZNYCH STĘŻEN SUBSTANCJI. W INNYM PRZYPADKU WPISAĆ „NIE DOTYCZY”
3.3.2	MAKSYMALNE 8-GODZINNE STĘŻENIA CO W mg/m^3 , JEŻELI WŁAŚCIWE	R		PODAĆ MAKSYMALNE 8-GODZINNE STĘŻENIA CO W mg/m^3 , JEŻELI WŁAŚCIWE, UZYSKANE NA PODSTWIE MODELOWANIA (PROGNOZOWANA WARTOŚĆ BAZOWA W MIEJSCU PRZEKROCZENIA) W PRZYPADKU TWORZENIA POP ZE WZGLĘDU NA MAKSYMALNE 8-GODZINNE STĘŻENIA CO. W INNYM PRZYPADKU WPISAĆ „NIE DOTYCZY”
3.3.3	LICZBA DNI Z PRZEKROCZENIAMI POZIOMU DOCELOWEGO DLA O ₃ W ROKU KALENDARZOWYM PRZEKRACZAJĄCA DOPUSZCZALNĄ CZĘSTOŚĆ PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOCELOWEGO O ₃ USTANOWIONEGO DLA OCHRONY ZDROWIA LUDZI LUB	R		PODAĆ LICZBĘ DNI Z PRZEKROCZENIAMI POZIOMU DOCELOWEGO DLA O ₃ , W ROKU KALENDARZOWYM, PRZEKRACZAJĄCĄ DOPUSZCZALNĄ CZĘSTOŚĆ PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOCELOWEGO O ₃ USTANOWIONEGO DLA OCHRONY ZDROWIA LUDZI UZYSKANYCH NA PODSTWIE MODELOWANIA (PROGNOZOWANA WARTOŚĆ BAZOWA W MIEJSCU PRZEKROCZENIA) W PRZYPADKU TWORZENIA POP ZE WZGLĘDU NA OZON. W INNYM PRZYPADKU WPISAĆ „NIE DOTYCZY”
3.3.4	STĘŻENIE O ₃ W POWIETRZU PRZEKRACZAJĄCE POZIOM DOCELOWY ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ROŚLIN WYRAŻONY JAKO AOT ₄₀ LUB	R		PODAĆ STĘŻENIE O ₃ W POWIETRZU PRZEKRACZAJĄCE POZIOM DOCELOWY ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ROŚLIN WYRAŻONY JAKO AOT ₄₀ UZYSKANE NA PODSTWIE MODELOWANIA (PROGNOZOWANA WARTOŚĆ BAZOWA W MIEJSCU PRZEKROCZENIA) W PRZYPADKU TWORZENIA POP ZE WZGLĘDU NA OZON. W INNYM PRZYPADKU WPISAĆ „NIE DOTYCZY”
3.3.5	CAŁKOWITA LICZBA PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOPUSZCZALNEGO (PD) LUB POZIOMU DOCELOWEGO, JEŻELI WŁAŚCIWE	R		PODAĆ CAŁKOWITĄ LICZBĘ PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOPUSZCZALNEGO LUB POZIOMU DOCELOWEGO UZYSKANE NA PODSTWIE MODELOWANIA (PROGNOZOWANA WARTOŚĆ BAZOWA W MIEJSCU PRZEKROCZENIA). W PRZYPADKU

AKTUALIZACJA ZASAD SPORZĄDZANIA NAPRAWCZYCH PROGRAMÓW OCHRONY POWIETRZA
W STREFACH

LP.	ZAWARTOŚĆ	KOD ŁĄCZENIA ¹⁾	ODPOWIEDŹ UWAGI I WYJAŚNIENIA	PODPowiedz TREŚCI ODPOWIEDZI
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-
				TWORZENIA POP ZE WZGLĘDU NA INNE SUBSTANCJE WPISAC „NIE DOTYCZY”
4	OCZEKIWANE WARTOŚCI POZIOMU BAZOWEGO STĘŻEŃ W ROKU 2010 LUB 2013 ⁵⁾ (2010 R. DLA: BENZENU, NO ₂ I O ₃ ; 2013 R. DLA As, Ni, Cd, B(a)P)		PROGNOZOWANY POZIOM BAZOWY – POZIOM ZANIECZYSZCZEŃ, JAKI BYŁBY W DANYM ROKU W SYTUACJI NIEPODEJMOWANIA ŻADNYCH DODATKOWYCH DZIAŁAŃ POZA TYMI, KTÓRYCH KONIECZNOŚĆ PODJĘCIA WYNIKA Z ISTNIEJĄCYCH PRZEPISÓW BEZ PODEJMOWANIA DODATKOWYCH DZIAŁAŃ NAPRAWCZYCH, DLA KTÓRYCH POTRZEBA PODJĘCIA WYNIKA Z POP.	NIE WYPEŁNIAĆ
4.1	POZIOM REGIONALNEGO TŁA BAZOWEGO W ROKU 2005, 2010 LUB 2013 ⁵⁾ :		ZGODNIE Z DEFINICJĄ TŁA PODANĄ W TABELI NR 3.	NIE WYPEŁNIAĆ
4.1.1	ŚREDNIE ROCZNE STĘŻENIA W µg/m ³ , JEŻELI WŁAŚCIWE, LUB	R		PODAĆ POZIOM REGIONALNEGO TŁA BAZOWEGO UZYSKANEGO NA PODSTAWIE MODELOWANIA ZGODNIE Z DEFINICJĄ PODANĄ W WIERSZU 4.1, KOLUMNA 4. W PRZYPADKU TWORZENIA POP ZE WZGLĘDU NA INNE NIŻ ŚREDNIE ROCZNE STĘŻENIA SUBSTANCJI WPISAC „NIE DOTYCZY”
4.1.2	MAKSYMALNE 8-GODZINNE STĘŻENIA CO W mg/m ³ , JEŻELI WŁAŚCIWE	R		PODAĆ POZIOM REGIONALNEGO TŁA BAZOWEGO UZYSKANEGO NA PODSTAWIE MODELOWANIA ZGODNIE Z DEFINICJĄ PODANĄ W WIERSZU 4.1, KOLUMNA 4. W PRZYPADKU TWORZENIA POP ZE WZGLĘDU NA INNE NIŻ MAKSYMALNE 8-GODZINNE STĘŻENIA CO WPISAĆ „NIE DOTYCZY”
4.1.3	LICZBA DNI Z PRZEKROCZENIAMI POZIOMU DOCELOWEGO DLA O ₃ W ROKU KALENDARZOWYM PRZEKRACZAJĄCA DOPUSZCZALNĄ CZĘSTOŚĆ PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOCELOWEGO O ₃ USTANOWIONEGO DLA OCHRONY ZDROWIA LUDZI ²⁾ LUB	R		PODAĆ POZIOM REGIONALNEGO TŁA BAZOWEGO UZYSKANEGO NA PODSTAWIE MODELOWANIA ZGODNIE Z DEFINICJĄ PODANĄ W WIERSZU 4.1, KOLUMNA 4. W PRZYPADKU TWORZENIA POP ZE WZGLĘDU NA INNE NIŻ LICZBA DNI Z PRZEKROCZENIAMI POZIOMU DOCELOWEGO DLA O₃ W ROKU KALENDARZOWYM PRZEKRACZAJĄCA DOPUSZCZALNĄ CZĘSTOŚĆ PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOCELOWEGO O₃ USTANOWIONEGO DLA OCHRONY ZDROWIA LUDZI WPISAĆ „NIE DOTYCZY”
4.1.4	STĘŻENIE O ₃ W POWIETRZU PRZEKRACZAJĄCE POZIOM DOCELOWY ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ROŚLIN WYRAŻONY JAKO AOT40 ³⁾ LUB	R		PODAĆ POZIOM REGIONALNEGO TŁA BAZOWEGO UZYSKANEGO NA PODSTAWIE MODELOWANIA ZGODNIE Z DEFINICJĄ PODANĄ W WIERSZU 4.1 KOLUMNA 4. W PRZYPADKU TWORZENIA POP ZE WZGLĘDU NA INNE NIŻ STĘŻENIE O₃ W POWIETRZU PRZEKRACZAJĄCE POZIOM DOCELOWY ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ROŚLIN WYRAŻONY JAKO AOT40³⁾ WPISAĆ „NIE DOTYCZY”
4.1.5	CAŁKOWITA LICZBA PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOPUSZCZALNEGO (PD) LUB POZIOMU DOCELOWEGO, JEŻELI WŁAŚCIWE	R		PODAĆ POZIOM REGIONALNEGO TŁA BAZOWEGO UZYSKANEGO NA PODSTAWIE MODELOWANIA ZGODNIE Z DEFINICJĄ PODANĄ W WIERSZU 4.1 KOLUMNA 4. W PRZYPADKU TWORZENIA POP ZE WZGLĘDU INNE NIŻ CAŁKOWITA

AKTUALIZACJA ZASAD SPORZĄDZANIA NAPRAWCZYCH PROGRAMÓW OCHRONY POWIETRZA
W STREFACH

LP.	ZAWARTOŚĆ	KOD ŁĄCZENIA ¹⁾	ODPOWIEŹ UWAGI I WYJAŚNIENIA	PODPowiedz TREŚCI ODPOWIEDZI
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-
				LICZBA PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOPUSZCZALNEGO LUB POZIOMU DOCELOWEGO, JEŻELI WŁAŚCIWE WPISAĆ „NIE DOTYCZY”
4.2	POZIOM CAŁKOWITEGO TŁA BAZOWEGO W ROKU 2005, 2010 LUB 2013 ⁵⁾ :		ZGODNIE Z DEFINICJĄ TŁA PODANĄ W TABELI NR 3.	NIE WYPEŁNIAĆ
4.2.1	ŚREDNIE ROCZNE STĘŻENIA W $\mu\text{g}/\text{m}^3$, JEŻELI WŁAŚCIWE, LUB	R		PODAĆ POZIOM CAŁKOWITEGO TŁA BAZOWEGO UZYSKANEGO NA PODSTWIE MODELOWANIA ZGODNIE Z DEFINICJĄ PODANĄ W WIERSZU 4.2, KOLUMNA 4. W PRZYPADKU TWORZENIA POP ZE WZGLĘDU NA INNE NIŻ ŚREDNIE ROCZNE STĘŻENIA SUBSTANCJI WPISAĆ „NIE DOTYCZY”
4.2.2	MAKSYMALNE 8-GODZINNE STĘŻENIA CO W mg/m^3 , JEŻELI WŁAŚCIWE	R		PODAĆ POZIOM CAŁKOWITEGO TŁA BAZOWEGO UZYSKANEGO NA PODSTAWIE MODELOWANIA ZGODNIE Z DEFINICJĄ PODANĄ W WIERSZU 4.2, KOLUMNA 4. W PRZYPADKU TWORZENIA POP ZE WZGLĘDU NA INNE NIŻ MAKSYMALNE 8-GODZINNE STĘŻENIA CO WPISAĆ „NIE DOTYCZY”
4.2.3	LICZBA DNI Z PRZEKROCZENIAMI POZIOMU DOCELOWEGO DLA O ₃ W ROKU KALENDARZOWYM PRZEKRACZAJĄCA DOPUSZCZALNĄ CZĘSTOŚĆ PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOCELOWEGO O ₃ USTANOWIONEGO DLA OCHRONY ZDROWIA LUDZI LUB	R		PODAĆ POZIOM CAŁKOWITEGO TŁA BAZOWEGO UZYSKANEGO NA PODSTWIE MODELOWANIA ZGODNIE Z DEFINICJĄ PODANĄ W WIERSZU 4.2, KOLUMNA 4. W PRZYPADKU TWORZENIA POP ZE WZGLĘDU NA INNE NIŻ LICZBA DNI Z PRZEKROCZENIAMI POZIOMU DOCELOWEGO DLA O ₃ W ROKU KALENDARZOWYM PRZEKRACZAJĄCA DOPUSZCZALNĄ CZĘSTOŚĆ PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOCELOWEGO O ₃ USTANOWIONEGO DLA OCHRONY ZDROWIA LUDZI WPISAĆ „NIE DOTYCZY”
4.2.4	STĘŻENIE O ₃ W POWIETRZU PRZEKRACZAJĄCE POZIOM DOCELOWY ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ROŚLIN WYRAŻONY JAKO AOT40 LUB	R		PODAĆ POZIOM CAŁKOWITEGO TŁA BAZOWEGO UZYSKANEGO NA PODSTWIE MODELOWANIA ZGODNIE Z DEFINICJĄ PODANĄ W WIERSZU 4.2, KOLUMNA 4. W PRZYPADKU TWORZENIA POP ZE WZGLĘDU NA INNE NIŻ STĘŻENIE O ₃ W POWIETRZU PRZEKRACZAJĄCE POZIOM DOCELOWEGO ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ROŚLIN WYRAŻONY JAKO AOT40 WPISAĆ „NIE DOTYCZY”
4.2.5	CAŁKOWITA LICZBA PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOPUSZCZALNEGO (PD) LUB POZIOMU DOCELOWEGO, JEŻELI WŁAŚCIWE	R		PODAĆ POZIOM CAŁKOWITEGO TŁA BAZOWEGO UZYSKANEGO NA PODSTWIE MODELOWANIA ZGODNIE Z DEFINICJĄ PODANĄ W WIERSZU 4.2, KOLUMNA 4. W PRZYPADKU TWORZENIA POP ZE WZGLĘDU NA CAŁKOWITĄ LICZBĘ PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOPUSZCZALNEGO (PD) LUB POZIOMU DOCELOWEGO, JEŻELI WŁAŚCIWE WPISAĆ „NIE DOTYCZY”
4.3	PROGNOZOWANA WARTOŚĆ BAZOWA W MIEJSCU PRZEKROCZENIA W ROKU 2010 LUB 2013 ⁵⁾ :			NIE WYPEŁNIAĆ
4.3.1	ŚREDNIE ROCZNE STĘŻENIA W $\mu\text{g}/\text{m}^3$, JEŻELI	R		PODAĆ ŚREDNIE ROCZNE STĘŻENIA W $\mu\text{g}/\text{m}^3$, JEŻELI WŁAŚCIWE, UZYSKANE NA

AKTUALIZACJA ZASAD SPORZĄDZANIA NAPRAWCZYCH PROGRAMÓW OCHRONY POWIETRZA
W STREFACH

LP.	ZAWARTOŚĆ	KOD ŁĄCZENIA ¹⁾	ODPOWIEDŹ UWAGI I WYJAŚNIENIA	PODPowiedz TRESCI ODPOWIEDZI
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-
	WŁAŚCIWE, LUB			PODSTWIE MODELOWANIA (PROGNOZOWANA WARTOŚĆ BAZOWA W MIEJSCU PRZEKROCZENIA) W PRZYPADKU TWORZENIA POP ZE WZGLĘDU NA PRZEKROCZENIE ŚREDNICH ROCZNYCH STĘŻEN SUBSTANCJI. W INNYM PRZYPADKU WPISAĆ „NIE DOTYCZY”
4.3.2	MAKSYMALNE 8-GODZINNE STĘŻENIA CO W mg/m ³ , JEŻELI WŁAŚCIWE	R		PODAĆ MAKSYMALNE 8-GODZINNE STĘŻENIA CO W mg/m ³ , JEŻELI WŁAŚCIWE, UZYSKANE NA PODSTWIE MODELOWANIA (PROGNOZOWANA WARTOŚĆ BAZOWA W MIEJSCU PRZEKROCZENIA) W PRZYPADKU TWORZENIA POP ZE WZGLĘDU NA MAKSYMALNE 8-GODZINNE STĘŻENIA CO. W INNYM PRZYPADKU WPISAĆ „NIE DOTYCZY”
4.3.3	LICZBA DNI Z PRZEKROCZENIAMI POZIOMU DOCELOWEGO DLA O3 W ROKU KALENDARZOWYM PRZEKRACZAJĄCA DOPUSZCZALNĄ CZĘSTOŚĆ PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOCELOWEGO O3 USTANOWIONEGO DLA OCHRONY ZDROWIA LUDZI LUB	R		PODAĆ LICZBĘ DNI Z PRZEKROCZENIAMI POZIOMU DOCELOWEGO DLA O3 W ROKU KALENDARZOWYM PRZEKRACZAJĄCA DOPUSZCZALNĄ CZĘSTOŚĆ PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOCELOWEGO O3 USTANOWIONEGO DLA OCHRONY ZDROWIA LUDZI UZYSKANE NA PODSTWIE MODELOWANIA (PROGNOZOWANA WARTOŚĆ BAZOWA W MIEJSCU PRZEKROCZENIA) W PRZYPADKU TWORZENIA POP ZE WZGLĘDU NA OZON. W INNYM PRZYPADKU WPISAĆ „NIE DOTYCZY”
4.3.4	STĘŻENIE O3 W POWIETRZU PRZEKRACZAJĄCE POZIOM DOCELOWY ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ROŚLIN WYRAŻONY JAKO AOT40 LUB	R		PODAĆ STĘŻENIE O3 W POWIETRZU PRZEKRACZAJĄCE POZIOM DOCELOWY ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ROŚLIN WYRAŻONY JAKO AOT40 UZYSKANE NA PODSTWIE MODELOWANIA (PROGNOZOWANA WARTOŚĆ BAZOWA W MIEJSCU PRZEKROCZENIA) W PRZYPADKU TWORZENIA POP ZE WZGLĘDU NA OZON. W INNYM PRZYPADKU WPISAĆ „NIE DOTYCZY”
4.3.5	CAŁKOWITA LICZBA PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOPUSZCZALNEGO (PD) LUB POZIOMU DOCELOWEGO, JEŻELI WŁAŚCIWE	R		PODAĆ CAŁKOWITĄ LICZBĄ PRZEKROCZEŃ POZIOMU DOPUSZCZALNEGO LUB POZIOMU DOCELOWEGO UZYSKANĄ NA PODSTWIE MODELOWANIA (PROGNOZOWANA WARTOŚĆ BAZOWA W MIEJSCU PRZEKROCZENIA). W PRZYPADKU TWORZENIA POP ZE WZGLĘDU NA INNE SUBSTANCJE WPISAĆ „NIE DOTYCZY”
5	CZY POTRZEBNE SĄ JAKIEŚ ŚRODKI INNE NIŻ PRZEWIDZIANE ISTNIEJĄCYMI PRZEPISAMI PRAWA W CELU OSIĄGNIĘCIA POZIOMU DOPUSZCZALNEGO LUB POZIOMU DOCELOWEGO W UZGODNIONYM TERMINIE?	S	WPISUJE SIĘ ODPOWIEDŹ " tak" LUB "nie ".	W ZALEŻNOŚCI OD WYNIKÓW MODELOWANIA NA PODSTWIE WYNIKÓW SYMULACJI TWORCY POP OKREŚLAJĄ WŁAŚCIWĄ ODPOWIEDŹ

AKTUALIZACJA ZASAD SPORZĄDZANIA NAPRAWCZYCH PROGRAMÓW OCHRONY POWIETRZA
W STREFACH

LP.	ZAWARTOŚĆ	KOD ŁĄCZENIA ¹⁾	ODPOWIEDŹ UWAGI I WYJAŚNIENIA	PODPowiedz TREŚCI ODPOWIEDZI
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-
6	UWAGI	NIE DOT.		

KROK 5. PODJĘCIE DECYZJI O KONIECZNOŚCI WDRAŻANIA DZIAŁAŃ NAPRAWCZYCH I OKREŚLENIE OBOWIĄZKÓW ORGANÓW ADMINISTRACJI I PODMIOTÓW OBJĘTYCH PROGRAMEM

TABELA NR 5

INFORMACJE NA TEMAT DODATKOWYCH DZIAŁAŃ NAPRAWCZYCH W ODNIESIENIU DO WYMAGANYCH PRZEZ PRZEPISY⁶⁾

LP.	ZAWARTOŚĆ	KOD ŁĄCZENIA ¹⁾	ODPOWIEDŹ UWAGI I WYJAŚNIENIA	PODPowiedz TREŚCI ODPOWIEDZI
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-
1	KOD SYTUACJI PRZEKROCZENIA	S		KOD ZDEFINIOWANY W TABELI NR 2
2	KODY DZIAŁAŃ NAPRAWCZYCH	S	OPIS DZIAŁAŃ NAPRAWCZYCH WRAZ Z PRZYDZIELONYMI IM KODAMI PRZEDSTAWIA SIĘ W TABELI NR 7.	UNIKATOWY KOD NAPRAWCZY ZGODNY Z KODEM PRZYDZIELONYM KONKRETNYM DZIAŁANIOM OPISANYM W TABELI 7
3	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM WDROŻENIA	L	PODAJE SIĘ HARMONOGRAM RZECZOWO-CZASOWY: NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA I TERMINY ICH REALIZACJI (DATĘ LUB OKRES WYRAŻONY JAKO "mm/rr"). POSZCZEGÓLNE POZYCJE ODDZIELA SIĘ ŚREDNIKAMI.	JAK W OPISIE W KOLUMNIE 4
4	WSKAŹNIK(I) MONITOROWANIA POSTĘPU	S	NA PRZYKŁAD POZIOM ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA W DANYM ROKU; INNE WSKAŹNIKI SPECYFICZNE DLA PLANOWANYCH DZIAŁAŃ NAPRAWCZYCH.	NAJCZĘCIEJ PODAJE SIĘ WARTOŚĆ POZIOMU REDUKCJI STĘŻEŃ LUB WARTOŚCI DOCELOWYCH STĘŻEŃ
5	PRZYDZIELONE FUNDUSZE (LATA, W EURO)	T	PRZYDZIELONE FUNDUSZE ODNOSZĄ SIĘ WYŁĄCZNIE DO FUNDUSZY PUBLICZNYCH.	PODAWAĆ W ROZBICIU NA LATA W EURO Z PODANIEM W UWAGACH KURSU PRZELICZENIA
6	SZACUNKOWA WYSOKOŚĆ CAŁKOWITA KOSZTÓW (W EURO)	T	SZACUNKOWA WARTOŚĆ CAŁKOWITA KOSZTÓW OBEJMUJE TAKŻE KOSZTA PONIESIONE PRZEZ OBCIĄŻONY(NE) SEKTOR(Y).	PODAWAĆ W ROZBICIU NA LATA W EURO Z PODANIEM W UWAGACH KURSU PRZELICZENIA
7	SZACUNKOWY POZIOM ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA W LATACH ODPOWIEDNIO: 2005, 2010, 2013, W OSTATNIM ROKU OBOWIĄZYWANIA PROGRAMU	R		PODAWAĆ W ROZBICIU NA LATA ZGODNIE Z INSTRUKCJA W KOLUMNIE 2
8	UWAGI	NIE DOT.		MOŻNA Podać PODSTAWĘ PRZELICZENIA KURSU PLN NA EURO DLA WARTOŚCI W WIERSZACH 6 I 7

TABELA NR 6

**DZIAŁANIA NAPRAWCZE MOŻLIWE DO ZASTOSOWANIA, KTÓRE JESZCZE NIE ZOSTAŁY
PODJĘTE, ORAZ DZIAŁANIA DŁUGOTERMINOWE - NIEWYNIKAJĄCE Z PRZEPISÓW**

LP.	ZAWARTOŚĆ	KOD ŁĄCZENIA ¹⁾	ODPOWIEŹ UWAGI I WYJAŚNIENIA	PODPowiedz treści odpowiedzi
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-
1	KOD SYTUACJI PRZEKROCZENIA	S		KOD ZDEFINIOWANY W TABELI NR 2
2	KODY DZIAŁAŃ NAPRAWCZYCH MOŻLIWYCH DO ZASTOSOWANIA, KTÓRE JESZCZE NIE ZOSTAŁY PODJĘTE	LS	OPIS DZIAŁAŃ NAPRAWCZYCH WRAZ Z PRZYDZIELONYMI IM KODAMI PRZEDSTAWIA SIĘ W TABELI NR 7. JEŻELI OKREŚLA SIĘ WIĘCEJ NIŻ JEDNO DZIAŁANIE NAPRAWCZE, ICH KODY ODDZIELA SIĘ ŚREDNIKAMI.	JAK W KOLUMNIE 4
3	DLA DZIAŁAŃ NAPRAWCZYCH, KTÓRE JESZCZE NIE ZOSTAŁY PODJĘTE:			NIE WYPENIAĆ LUB „NIE DOTYCZY” JEŚLI 3.1 I 3.2 NIE ZOSTAJĄ WYPELNIONE
3.1	SZCZEBEL ADMINISTRACYJNY, NA KTÓRYM MOŻNA PODJĄĆ DZIAŁANIE NAPRAWCZE	LS	DO OKREŚLANIA SZCZEBŁA ADMINISTRACYJNEGO, NA KTÓRYM PODEJMUJE SIĘ DANY ŚRODEK, STOSUJE SIĘ NASTĘPUJĄCE KODY: A: LOKALNY; B: REGIONALNY; C: KRAJOWY; D: UNIA EUROPEJSKA; E: MIĘDZYNARODOWY, POZA UNIĄ EUROPEJSKĄ. JEŻELI ODPOWIEDNI JEST WIĘCEJ NIŻ JEDEN KOD, ODDZIELA SIĘ JE ŚREDNIKAMI.	JAK W KOLUMNIE 4
3.2	PRZYCZYNA, Z POWODU KTÓREJ NIE PODJĘTO DZIAŁANIA NAPRAWCZEGO	LS		KRÓTKI OPIS PRZYCZYŃ DLA KTÓRYCH NIE PODJĘTO DOTĄD DZIAŁAŃ NAPRAWCZYCH
4	KODY DZIAŁAŃ NAPRAWCZYCH DŁUGOTERMINOWYCH	LS	OPIS DZIAŁAŃ NAPRAWCZYCH WRAZ Z PRZYDZIELONYMI IM KODAMI PRZEDSTAWIA SIĘ W TABELI NR 7. JEŻELI OKREŚLA SIĘ WIĘCEJ NIŻ JEDNO DZIAŁANIE NAPRAWCZE, ICH KODY ODDZIELA SIĘ ŚREDNIKAMI.	JAK W KOLUMNIE 4
5	UWAGI	NIE DOT.		

TABELA NR 7

ZESTAWIENIE DZIAŁAŃ NAPRAWCZYCH⁷⁾

LP.	ZAWARTOŚĆ	KOD ŁĄCZENIA ¹⁾	ODPOWIEŹ UWAGI I WYJAŚNIENIA	PODPowiedz treści odpowiedzi
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-
1	KOD DZIAŁANIA NAPRAWCZEGO	S	KAŻDE DZIAŁANIE NAPRAWCZE OTRZYMUJE WŁASNY KOD.	JAK W KOLUMNIE 4
2	TYTUŁ	S		WPISUJE SIĘ TYTUŁ DZIAŁANIA NAPRAWCZEGO ZGODNY Z ZAŁĄCZNIKIEM DO UCHWAŁY SEJMIKU WOJEWÓDZKIEGO W SPRAWIE POP
3	OPIS	S	OPIS DZIAŁANIA NAPRAWCZEGO PRZEKAZUJE SIĘ W FORMIE TEKSTU O DŁUGOŚCI OD 100 DO 200 SŁÓW.	JAK W KOLUMNIE 4, ALE ZGODNE DO TREŚCI Z ZAŁĄCZNIKIEM DO UCHWAŁY SEJMIKU WOJEWÓDZKIEGO W SPRAWIE POP
4	SZCZEBEL ADMINISTRACYJNY, NA	LS	DO OKREŚLANIA POZIOMU ADMINISTRACYJNEGO, NA KTÓRYM MOŻNA	JAK W OPISIE W KOLUMNIE 4

AKTUALIZACJA ZASAD SPORZĄDZANIA NAPRAWCZYCH PROGRAMÓW OCHRONY POWIETRZA
W STREFACH

LP.	ZAWARTOŚĆ	KOD ŁĄCZENIA ¹⁾	ODPOWIEŹ UWAGI I WYJAŚNIENIA	PODPowiedz treści odpowiedzi
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-
	KTÓRYM MOŻNA PODJAĆ DANY ŚRODEK		PODJAĆ DANE DZIAŁANIE NAPRAWCZE, STOSUJE SIĘ NASTĘPUJĄCE KODY: A: LOKALNY (POWIAT LUB GMINA); B: REGIONALNY (WOJEWÓDZTWO); C: KRAJOWY. W PRZYPADKU ZASTOSOWANIA WIĘCEJ NIŻ JEDNEGO KODU ODDZIELA SIĘ JE ŚREDNIKAMI.	
5	RODZAJ ŚRODKA	LS	DO OKREŚLANIA RODZAJU ŚRODKA STOSUJE SIĘ NASTĘPUJĄCE KODY: A: GOSPODARCZY LUB FISKALNY; B: TECHNICZNY; C: OŚWIATOWY LUB INFORMACYJNY; D: INNY.	
			W PRZYPADKU ZASTOSOWANIA WIĘCEJ NIŻ JEDNEGO KODU ODDZIELA SIĘ JE ŚREDNIKAMI. JEŻELI ZOSTANIE ZASTOSOWANY KOD "INNE", OBJAŚNIA SIĘ GO W POZYCJI "UWAGI".	
6	CZY ŚRODEK MA CHARAKTER REGULACYJNY?		WPISUJE SIĘ ODPOWIEŹ " TAK" LUB "NIE ".	JAK W OPISIE W KOLUMNIE 4
7	SKALA CZASOWA OSIĄGNIĘCIA REDUKCJI STĘŻEŃ	LS	STOSUJE SIĘ NASTĘPUJĄCE KODY OKREŚLAJĄCE SKALĘ CZASOWĄ DZIAŁAŃ NAPRAWCZYCH: A: KRÓTKOTERMINOWE; B: ŚREDNIOOKRESOWE (OKOŁO ROKU); C: DŁUGOTERMINOWE. W PRZYPADKU ZASTOSOWANIA WIĘCEJ NIŻ JEDNEGO KODU ODDZIELA SIĘ JE ŚREDNIKAMI.	JAK W OPISIE W KOLUMNIE 4
8	KATEGORIA ŹRÓDEŁ EMISJI, KTÓREJ DOTYCZY DZIAŁANIE NAPRAWCZE	LS	DO OKREŚLANIA KATEGORII ŹRÓDEŁ EMISJI, PODDANEJ DZIAŁANIOM NAPRAWCZYM, STOSUJE SIĘ NASTĘPUJĄCE KODY: A: TRANSPORT; B: PRZEMYSŁ, W TYM WYTWARZANIE CIEPŁA I ENERGII ELEKTRYCZNEJ; C: ROLNICTWO; D: ŹRÓDŁA ZWIĄZANE Z HANDLEM I MIESZKAŁNICTWEM; E: INNE. W PRZYPADKU ZASTOSOWANIA WIĘCEJ NIŻ JEDNEGO KODU ODDZIELA SIĘ JE ŚREDNIKAMI. JEŻELI ZOSTANIE ZASTOSOWANY KOD " INNE ", OBJAŚNIA SIĘ GO W POZYCJI "UWAGI".	JAK W OPISIE W KOLUMNIE 4
9	SKALA PRZESTRZENNA POŁOŻENIA ŹRÓDEŁ EMISJI PODDANYCH DZIAŁANIU	LS	PODAJE SIĘ PROMIENŃ OKRĘGU OPISUJĄCEGO OBSZAR, NA KTÓRYM LEŻĄ ŹRÓDŁA EMISJI UWZGLĘDNIONE W DZIAŁANIACH NAPRAWCZYCH.	ZGODNIE Z INFORMACJĄ W POP ZATWIERDZONĄ UCHWAŁĄ SEJMIKU WOJEWODZKIEGO
10	UWAGI	NIE DOT.		

OBJAŚNIENIA:

¹⁾ W TABELACH NR 2-7 STOSOWANE SĄ SYMBOLE OZNACZAJĄCE, CZY I W JAKI SPOSÓB WYMAGANE INFORMACJE GRUPUJE SIĘ (ŁĄCZY), JEŻELI DOTYCZĄ TEJ SAMEJ SYTUACJI PRZEKROCZEŃ. OPIS PRZEWIDZIANYCH MOŻLIWOŚCI ŁĄCZENIA INFORMACJI I PRZYPIŚANE IM KODY PODANO W TABELI. ZAMIESZCZONE W TABELACH NR 2-7 KODY WSKAZUJĄ, W JAKI SPOSÓB WPROWADZA SIĘ WYMAGANE INFORMACJE - POJEDYNCZO, LISTĘ, ZAKRES, SUMĘ:

KOD POŁĄCZENIA	ZNACZENIE KODU POŁĄCZENIA
NIE DOT.	NIE STOSUJE SIĘ.
S	POJEDYNCZY OPIS (NIE LISTĘ, ZAKRES CZY SUMĘ) ODNOSZĄCY SIĘ DO WSZYSTKICH LOKALIZACJI, KTÓRE ZOSTAŁY POŁĄCZONE.
L	LISTA (¹⁾ WSZYSTKICH POZYCJI DOTYCZĄCYCH LOKALIZACJI (SYTUACJI).

LS	LISTA ⁽¹⁾ WSZYSTKICH POZYCJI DOTYCZĄCYCH LOKALIZACJI (SYTUACJI) LUB JEDEN OPIS.
R	ZAKRES POZYCJI DLA RÓŻNYCH LOKALIZACJI: WARTOŚĆ MINIMALNA - WARTOŚĆ MAKSYMALNA.
T	SUMA KOŃCOWA WSZYSTKICH POZYCJI DOTYCZĄCYCH LOKALIZACJI (SYTUACJI).
⁽¹⁾ WE WSZYSTKICH WYSZCZEGÓLNIENIACH ELEMENTY LISTY WYMIENIA SIĘ W TEJ SAMEJ KOLEJNOŚCI. POZYCJE DLA POSZCZEGÓLNYCH LOKALIZACJI ODDZIELA SIĘ PODWÓJNYM UKOŚNIKIEM "///".	

- 2) POZIOM DOCELOWY OZONU ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ZDROWIA LUDZI I JEGO DOPUSZCZALNA CZĘSTOŚĆ PRZEKROCZEŃ OKREŚLONA JEST W ROZPORZĄDZENIU MINISTRA ŚRODOWISKA W SPRAWIE POZIOMÓW NIEKTÓRYCH SUBSTANCJI W POWIETRZU.
- 3) POZIOM DOCELOWY OZONU ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ROŚLIN WYRAŻONY JAKO WARTOŚĆ AOT40 OKREŚLONY JEST W ROZPORZĄDZENIU MINISTRA ŚRODOWISKA W SPRAWIE POZIOMÓW NIEKTÓRYCH SUBSTANCJI W POWIETRZU.
- 4) TABELĘ NR 4 WYPEŁNIA SIĘ DLA ZANIECZYSZCZEŃ, POZIOMÓW DOPUSZCZALNYCH I POZIOMÓW DOCELOWYCH, DLA KTÓRYCH W ROKU REFERENCYJNYM WYSTĄPIŁO PRZEKROCZENIE POZIOMU DOPUSZCZALNEGO POWIĘKSZONEGO O MARGINES TOLERANCJI LUB POZIOMU DOCELOWEGO.
- 5) 2010 R. - JEŻELI PROGRAM OCHRONY POWIETRZA DOTYCZY BENZENU, NO₂ I O₃; 2013 R. – JEŻELI PROGRAM DOTYCZY AS, CD, NI I B(A)P.
- 6) TABELĘ NR 5 WYPEŁNIA SIĘ TYLKO WTEDY, GDY ANALIZA WYMAGANA W TABELI NR 4 WYKAZAŁA, ŻE NIE NALEŻY SIĘ SPODZIEWAĆ, IŻ POZIOMY DOPUSZCZALNE LUB POZIOMY DOCELOWE ZOSTANĄ OSIĄGNIĘTE ZA POMOCĄ ŚRODKÓW I DZIAŁAŃ PRZEWIDZIANYCH PRZEZ PRZEPISY - BEZ DODATKOWYCH DZIAŁAŃ NAPRAWCZYCH.
- 7) TABELI NR 7 UŻYWA SIĘ DO OPISYWANIA DZIAŁAŃ NAPRAWCZYCH WYMIENIONYCH W TABELI NR 5 LUB NR 6. DLA KAŻDEGO DZIAŁANIA NAPRAWCZEGO WYPEŁNIA SIĘ JEDNĄ KOLUMNĘ W TABELI NR 7.

KROK 6. WDROŻENIE POP

Ten etap, po zakończeniu działań merytorycznych, składa się z obowiązków administracyjnych, obejmujących:

- uchwałę sejmiku wojewódzkiego w sprawie POP, przy czym uchwała taka powinna być podjęta nawet w sytuacji gdy brak jest opracowań POP dla wszystkich powiatów w strefie. Pozostałe opracowania POP należy uchylać w formie aneksów,
- przeniesienie wymagań do decyzji administracyjnych (pozwoleń),
- przeniesienie wymagań do wszystkich dokumentów strategicznych,
- przekazanie części opisowych POP do ministra właściwego ds. środowiska.

KROK 7. MONITOROWANIE REALIZACJI POP

Postęp w realizacji działań naprawczych monitorowany będzie przez właściwego marszałka województwa i inspekcję ochrony środowiska. Jeżeli przyczyny wywołujące przekroczenie w strefach występują na terenie innego województwa niż zlokalizowane są strefy, właściwi marszałkowie wymieniają między sobą informacje na temat wyników monitorowania realizacji POP.

Monitorowanie postępu we wdrażaniu POP, będące kontrolą realizacji harmonogramu rzeczowo-finansowego, powinno odbywać się zgodnie z ustalonymi w harmonogramie realizacji punktami kontrolnymi i kończyć się sprawozdaniem zawierającym m.in. następujące informacje dla każdego podmiotu objętego obowiązkiem przeprowadzenia działań naprawczych:

- opis zadania którego realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia skutków przewidzianych w programie,
- planowany termin realizacji zadania,
- stopień realizacji zadania,
- procent zaangażowania środków finansowych,
- zagrożenia w realizacji działań naprawczych
- ewentualna propozycja działań korygujących.

Zadania te powinien realizować zaproponowany w rozdziale 7 Komitet Sterujący POP, a sam POP powinien być upowszechniony na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego.